

Zaradi velikega zanimanja je brežiški

SEJEM OBRTI PRESTAVLJEN V TOVARNO PRIKOLIC

Zaradi velikega zanimanja za Sejem obrti in podjetništva občine Brežice, ki bo v okviru prireditev ob občinskem prazniku, med 22. in 24. oktobrom, so organizatorji morali poiskati novo prizorišče. Namesto v novi športni dvorani ("šotoru") pri osnovni šoli bo sejemska prireditev v brežiški Tovarni prikolic Adria Caravan d. d., na Tovarniški 10.

Organizator, Obrtna zbornica Brežice, je vsem prijaviteljem in drugim zainteresiranim poslala obvestilo o standardni opremljenosti njihovih razstavnih paviljonov in o cenah za dodatne elemente opreme. Razstavljalcem bo na voljo tudi arhitekt dekorater, ki bo brezplačno pomagal z nasveti za ureditev in razpo-

reditev razstavnih eksponatov.

Razstavljalcem pripadajo stalne vstopnice za sejem, in sicer v sorazmerju z naročeno in plačano kvadraturu sejemskega prostora. Dodatne stalne vstopnice lahko po 200 SIT nabavite na sedežu Obrtne zbornice. Prav tako vam organizator priporoča, da predhodno pri njih nabavite tudi vstopnice za svoje poslovne partnerje.

Sejem bo odprt vsak dan med 9. in 22. uro, imel bo bogato gostinsko ponudbo in živo glasbo: v petek in nedeljo bo nastopil ansambel Majolka, v soboto pa Vikend in Alberto Gregorić. Zabavni del sejma na gostinskem prostoru ne bo omejen samo na uradni odpiralni čas, pač pa bo potekal v skladu s potrebnimi gostov.

PROGRAM PRIREDITEV

PETEK, 22. oktobra 1993

9.00: OTVORITEV SEJMA na sejmskem prostoru. Pozdravni govor: g. Franc Bratanič, predsednik Obrtne zbornice Brežice, in g. Teodor Oršanič, dipl.ing., predsednik SO Brežice. Otvoritveni govor: g. dr. Maks Tajnikar, minister za gospodarske dejavnosti Republike Slovenije.

10.00: OGLED SEJMA.

14.00: OKROGLA MIZA v Domu obrtnikov na temo Izodišča ekonomske politike za leto 1994 s posebnim poudarkom o možnostih razvoja v obmejnem prostoru.

SOBOTA, 23. oktobra 1993

10.00: STROKOVNA PREDAVANJA v Domu obrtnikov:
1. Trženje v podjetništvu in obrti, kako uspeti na trgu (predavateljica bo ga. Neva Maher)
2. Promocija izdelkov malega gospodarstva (g. Marjan Stele, svetovalec ministra za gosp. dej.)
3. Nova pravna regulativa (ga. Marija Škorjak)

NEDELJA, 24. oktobra 1993: OGLEDI IN GOSTINSKA PONUDBA

Sejem bo za obiskovalce odprt od 9. do 20. ure. Zabavni del na gostinskem prostoru pa se bo odvijal tudi v poznejših urah.

Obrtna zbornica Brežice pa je povabila tudi vse zbornice v Sloveniji in ne nazadnje so tu obiskovalci, ki bodo imeli priložnost nekatere razstavljene izdelke kupiti, dobiti marsikatero informacijo in podobno. Seveda bo pomembno vlogo odigrala tudi gostinska ponudba na sejmskem prostoru, ki bo poskrbela še za družabne aktivnosti.

Drugi Valvasorjev večer

To majhno, a dolgo mesto

V krški Valvasorjevi knjižnici in čitalnici bodo predstavili knjigo z naslovom "To majhno, a dolgo mesto". Gre za izbor iz zgodovinskih in literarnih del o Krškem in Krčanih, ki ga je ob 300. obletnici smrti Janeza Vajkarda Valvasorja pripravil in uredil Silvo Mavsar, lastnik knjigarne, papirnice in galerije Opus iz Krškega. Opus je tudi založnik knjige, sicer pa je to že drugi Valvasorjev večer, ki ga skupaj organizirata krška knjižnica in občinska skupščina.

Drugi Valvasorjev večer bo v torek, 19. oktobra 1993 ob 19. uri.

Kljub stavki policistov

Izlitje nafte pri mostu

Krško, 12. oktobra – Ob 6.50 je na križišču pri semaforju v Krškem prišlo do nezgode. Na kamionu s priklopnikom se je utrgal vijak na kardanu, zato je ta udaril po rezervoarju z gorivom in ga predrl. Gorivo je začelo iztekati. Mimo sta po naključju pripeljali ekipi cestnega podjetja in policijske postaje. Policisti tudi danes stavkajo, zato so o dogodku obvestili krško Policijsko gasilsko enoto in se nato odpeljali s kraja dogodka. Petnajst minut po nezgodi so bile postavljene prve oznake z opozorilom o nevarnosti, voznik sam pa je takoj poskrbel za odstranitev tovarnjaka. Približno v pol ure sta pričeli svojo intervencijo ekipi PGE in Cestnega podjetja. Razlito nafto so posuli s prahom za nevarne snovi. Po eni uri je promet stekel normalno.

Kaže, da je tokrat zatajilo obveščanje, saj center za obveščanje (1985) ni dobil sporo-

IN PRAV SEDAJ, KO JE TEDEW OTROKA, MOJO ŽELJO NAJBOLJ BOLI GLAVA...

Jože Novak

Svet posavskih občin:

Pogovori treh občin zašli v pat pozicijo

Predstavniki krške občine so sporočili, da vztrajajo na izdelavi projekta organizacije in delovanja upravnega okraja ter lokalne samouprave na območju občin Krško, Brežice in Sevnica

Brežice, 12. oktobra – Na današnji tiskovni konferenci, ki so jo sklicali po 4. zasedanju Sveta posavskih občin je edina novica, da se predstavniki treh posavskih občin niso uspeli dogovoriti o medsebojni delitvi pristojnosti.

Nova lokalna samoupravna organiziranost je edina tema, ki trenutno pogreva tukajšnjo jesen. Na omenjeno sejo Sveta posavskih občin, ki je bila večera na Lisci, so predstavniki občine Krško prišli s predlogom projektne načrta o izdelovanju strukturalnega in funkcionalnega modela organiziranosti upravnega okraja in lokalne samouprave na območju posavskih občin.

Za izdelavo projekta bi potrebovali najmanj šest mesecev, kar pomeni, da bi za toliko časa zamaknili sprejemanje vseh pomembnih odločitev glede bodoče upravne organiziranosti. Ker so Krčani vztrajali pri svojem predložitvi, Brežičani in Sevnčanini pa so enotnega mnenja, da si česa takega v tem času ne morejo privoščiti, je seja zašla v pat pozicijo. Dogovorili se niso nič,

pa še nekatere zadeve, ki so jih na prejšnjih sejah razglasili za nesporne in jih enotno podprli, so z novim razvojem dogodkov postale vprašljive. Sevnische in brežiške predstavniki pri celotni zadevi moti tudi sestava projektne skupine, ki naj bi izpeljala

Nadaljevanje na str. 8

Teden otroka

Pri otrocih lahko vlak zamudimo le enkrat!

Če bi bilo mogoče, bi morda s kako anonimno anketo lahko ugotovili, da ima neznansko veliko ljudi vsega skupaj "poln kufer" – tega življenja, negotovosti, beraškega standarda, politike in politikov na vseh ravneh, od županov in izvršnih svetov naprej, strankarskih zvezd in antizvezd, poslancev in svetnikov, s protagonisti škandalov (afar) in tistimi, ki jih ustvarjajo, vred. Če bi hotel vse to sešteti, bi že povprečno pameten človek kaj hitro ugotovil, da ne bo pomagal noben zakon proti abortusu in nobeno besedičenje o progresivnem porodniškem dopustu ali univerzalnem (beraškem) otroškem dodatku in nobena druga lepa beseda, če je ne uresničimo. Prej lahko rečemo, da je vse to cirkusiranje skupaj samo izraz nemoči tistih, ki bi morali urediti celo goro drugih stvari, zato da jim potem teh ne bi bilo treba. Te bi se potem zlahka uredile same od sebe ali s skupno dobro voljo.

Tako pa imamo odrasle mlade ljudi, ki so prisiljeni živeti nekakšno umetno podaljšano otroštvo v skupnem gospodinjstvu s starši – ker nimajo dela in ne zaslužka. Imamo liste čakajočih na delo ali brezposelnih, kjer nervoza in strah pred jutrišnjim dnevom razjedata ljudi, in imamo tiste, ki se pehajo za zaslužkom do onemoglosti in sploh ne vedo, da imajo otroke. Vsi ti se bojijo otrok (novorojenčkov), tam, kjer otroke imajo, pa se ti pogosto kot najšibkejši člen v verigi in strelovod bojijo svojih staršev. Imamo brezplačno osnovno šolstvo, ki vsako jesen in potem samo še kakih deset mesecev na leto ropa po družinskih proračunih in je že samo s svojim sistemom najučinkovitejše kontracepcijsko sredstvo ... Imamo poročilo o delu policijske postaje (recimo v Brežicah, pa to zanesljivo ni osamljen primer), kjer delegati razpravljajo o tem, kako zaježiti alkoholizem, mamilaštvo in nasilniško obnašanje med mladežjo – osnovnošolsko. Pri vsem tem je najhujše to, da se zdi kot glas vpijočega v puščavi izjava nekega predsednika o tem, da nista le šola in policija, da so v prvi vrsti starši odgovorni za obnašanje svojih otrok. Da v veliki meri pravzaprav sploh ne vedo, kakšen je "njihov(a) zunanaj", ko ga nihče ne vidi in bi ga tudi oni zlahka zamenjali za kakega negativnega TV junaka. O TV programu bomo pisali kdaj drugič.

To je le majhen izsek slike, ki me silí v nelagodje vsakič, ko pride na vrsto teden otroka z velikimi besedami in obljubami. Tam, kjer imajo otroci vsaj urejen in topel dom, tedna otroka ne potrebujejo, povsod drugje pa bi jim ne pomagalo niti stoletje otroka. Ti otroci potrebujejo samo nekaj preprostih stvari, in teh jim ne morete dati v tabletkah ali priročnikih. (Ika)

Mala anketa prijubljenosti

Prva Natalija Repec, drugi B. Musar

Preteklo je že dovolj časa, da lahko ponovno pregledamo poslanske glasove. Za Natalijo Repec, plavalko iz Krškega, smo prejeli 47 glasov, in ti so ji zagotovili absolutno prvo mesto na lestvici popularnosti v Posavju. Za Braneta Musarja, brežiškega sekretarja za gospodarski razvoj, smo prejeli enajst glasov. Dobili pa smo tudi eno dopisnico z glasom za dr. Pavla Zagodeta, predsednika Društva nekadilcev v Sevnici.

Še naprej čakamo vaših dopisnic z glasovi. Pišite nam na naslov: Naš glas, Cesta krških artev 23, 68270 Krško.

ŽIVEL TEATER!

Zadnje zasedanje krške skupščine je ponovno potrdilo tisti znani izrek o ponavljanju zgodovine. Prav neverjetno že postaja, da so vse slabe strani krškega doživela svojo ponovitev v skupščini, katere funkcija je razmišljati o prihodnosti z istočasnim zavedanjem preteklosti. V trenutkih, ko naj bi se ukvarjali z našo prihodnostjo, ki bi lahko nekoč postala lepši del zgodovine, zaradi molka in neumnosti, ki sta edina lahko predrzna, da se predstavljata pogumna kot popolnost, ne bomo uspeli zapreti vrat za seboj ali se vrniti po zaraslih stezah.

Enkrat in za vselej bi se morali zavedati, da gre za našo kožo, in pokazati organizacijske spretnosti ter prenehati igrati vlogo otrplega zajca pred očmi klopotca. Edino bogastvo krškega političnega prostora in prostora nasploh je dolga brez vsake hrepenenjske vizije. Nič Besede vrednega se ne dogaja več, le neizmerne prepri. Brezposelnost in potovanja v tujino, ki niso nič drugega kot gledališče, na odru katerega ne stojijo ljudje, ampak igralci.

Pravijo, da je življenje skrivnost, ki jo je treba živeti, ne pa problem, ki ga je treba reševati. Če je življenje tega prostora in ljudi v njem za nas predvsem problem, ki ga moramo rešiti, bomo zelo težko živeli. Ena največjih modrosti življenja je v tem, da znamo presoditi, kdaj smo dolžni nekaj narediti, spremeniti, razrešiti, nikakor pa ne smemo nečesa sprejeti kot obče veljavno danost, ko obstanemo in postanemo brezvoljni spremeljalci.

Ravno tukaj je prelomni trenutek igre, ko bi se morali iz igralcev ponovno preleviti v ljudi in vstopnino namesto v svoje žepe porazdeliti med gledalce, se jim zahvaliti za potrpežljivost in že v garderobi pripraviti nov scenarij z novo režijo.

Bliža ni več, moralno in duhovno bedo pa gojimo kot najnežnejši cvet. Nezanje in nesposobnost sta dosegla svoj končni limit, za kar niso krivi novinarji, ampak in predvsem glavni in odgovorni uredniki.

Damjan Lah

Poslovanje družbenih dejavnosti Posavja Boljše od republiškega povprečja

Neto poslovni izid je v celoti pozitiven. Več kot polovico dobička je ustvarilo eno samo podjetje.

Krško, 27. septembra – Od 79 pravnih oseb družbenih dejavnosti, kolikor jih je registriranih v Posavju, jih je 69 imelo promet na širo računih, 67 od teh pa je posredovalo polletni obračun Službi družbenega knjigovodstva v Krškem.

Podatki iz obračunov povedo, da so pravne osebe družbenih dejavnosti – v njih je bilo povprečno 2.544 zaposlenih – v prvem polletju imele dobre 3 milijarde tolarjev prihodkov, 118 milijonov bruto dobička, 36 milijonov izgube in skoraj 94 milijonov akumulacije. Povprečna bruto plača je bila 86.211 tolarjev. V primerjavi s prvim polletjem 1992 to pomeni, da se je razmerje med prihodki in odhodki izboljšalo (rast prihodkov je bila višja kot na ravni Slovenije in višja tudi od rasti cen); da je bil bruto dobiček letos trikrat višji, njegov delež v prihodkih tudi višji kot v Sloveniji in višji od izgube; da je bila izguba več kot trikrat višja in je njen delež v prihodkih 1,2 % (v RS 3 %); da je akumulacija več kot trikrat višja in je njen delež v prihodkih zrasel z 1,8 % na 3,1 (v RS 0,8). Navedeni povprečni bruto OD v Posavju je nižji kot v RS (91.672), v obeh primerih pa je raste bolj kot cene

življenjskih potrebščin in cene na drobno. Likvidnostne težave so sicer bile, vendar ne hude: nad 5 dni so imele blokirani žiro račun 4 pravne osebe s 63 zaposlenimi in v znesku ok. 2 milijonov tolarjev.

Pri teh rezultatih poslovanja je treba opozoriti, da je med pravne osebe družbenih dejavnosti uvrščena tudi posavska družba z dejavnostjo medicinska rehabilitacija, ki vse svoje prihodke ustvari s prodajo storitev in bi zato bolj sodila v gospodarstvo. Ta je v prvem polletju obračunala 17 % celotnega ustvarjenega prihodka družbenih dejavnosti, več kot polovico akumulacije in bruto dobička (od 774 tolarjev v lanskem prvem polletju se je povečal na 61.964 tisoč). To podjetje je imelo 292 zaposlenih, to je 34 manj kot v enakem lanskem obdobju, medtem ko jih je bilo v vseh družbenih dejavnosti skupaj 8 več. Povprečni OD brez upoštevavanja tega podjetja je znašal 86.570 tolarjev.

Jasno je torej, da poslovanje tega podjetja s področja zdravstva bistveno "popravlja" poslovne rezultate v družbenih dejavnostih, vendar so tudi ostale pravne osebe s tega področja v Posavju poslovale boljše od slovenskega povprečja. (I. G.)

Javna tribuna ZLSD – SDP Krško

Energetika in Posavje – jutri

Posavju se obeta zaprtje rudnika, sedež dekomisijskega fonda za nuklearko, savska veriga HE in morda še plinski pogon brestaniške elektrarne.

Krško, 8. oktobra – "Nam iz Združene liste socialnih demokratov iz vseh treh posavskih občin ni vseeno, kakšno bo Posavje v prihodnje, še posebej v energetskem smislu, saj se nam poleg nuklearke, termoelektrarne Brestanica in senovskega rudnika rjavega premoga obeta še veriga HE na Savi. Zato smo tudi pripravili javno tribuno na temo "Energetika in Posavje jutri" z Borisom Sovičem, državnim sekretarjem za energetiko v ministru za gospodarske dejavnosti, in mag. Francem Avberškom, poslancem ZLSD v državnem zboru," je triurno javno tribuno zaključil predsednik občinske organizacije iz Krškega Silvo Gorenc.

Na tribuni, ki se je v mali dvorani Kulturnega doma Krško začela s polurno zamudo, je okoli 30 poslušalcev Boris Sovič predstavil predlog strategije energetskega razvoja Slovenije, ki naj bi ga poslanci državnega zbora obravnavali še letos. V predlogu, ki je nastal na pobudo nekdanjega mi-

Krška skupščina

Eden premalo

Naslednji poskus zasedanja bo 20. oktobra.

Krško, 7. oktobra – 41 delegatov krške občinske skupščine je v sredo, 6. oktobra, zamenjalo v skupščinski dvorano. Za nadaljevanja zasedanja, ki je bilo septembra prekinjeno zaradi nesklepnosti, je manjkal en delegat v zboru združenega dela. Skupščinski strokovni službi kljub trudu ni uspelo nobenega od manjkajočih priklicati od doma oziroma iz službe.

Takoj po neuspelem poskusu zasedanja so se sestali člani predsedstva in se dogovorili, naj skupščinski zbori problem (ne)udeležbe obravnavajo na ločenih zasedanjih. Sestali naj bi se še pred naslednjim poskusom skupnega zasedanja, ki bo 20. oktobra, družbenopolitični zbor pa bi moral v tem času tudi izvoliti svojega predsednika, saj je brez njega že skoraj eno leto.

"O razlogih za slabo udeležbo smo ugibali, pravih pa nismo na-

Spremembe v vodstvu LDS Brežice

Začeli so z izvolitvijo novega sveta stranke

Od te in še drugih sprememb, kadrovskih in organizacijskih, si brežiški liberalni demokrati obetajo nov zagon v delovanju.

Brežice, 1. oktobra – Skupščina brežiškega odbora stranke, katero so nekateri želeli speljati še pred poletjem, so nato sklicali takoj po trgatvi in 1. oktobra so se številni člani zbrali na programski in volilni skupščini LDS Brežice. Ob 18 kandidatih, ki so bili evidentirani v rednih postopkih čez poletje, so na skupščini dodatno predlagali še 4 nove kandidate, v novi svet stranke pa so nato izvolili 12 članov, ki bodo poslej dosti bolj aktivno sodelovali pri delu vodstva brežiškega LDS-a.

"Bilo je nekaj očitkov, da se pri delu do sedaj nismo vedno dosledno držali statuta stranke, zato smo ves postopek predlaganja novih kandidatov speljali zelo dosledno, pa tudi organizacijsko strukturo smo zastavili tako, da

nistra za energetiko Franca Avberška, predlagatelj med drugim ugotavljajo, da so naše reke premalo izkoriščene, Sava le 12-odstotno, zato naj bi se gradnja verige na spodnji Savi nadaljevala. Pripravljeni so že vsi tehnični parametri, svoje more narediti še ministru za okolje in prostor, potem pa bi lahko pripravili razpis koncesijskih del, najverjetneje že do konca tega leta. Pri načrtovanju so upoštevali večnamenskost teh objektov, tako bi jih lahko uporabili kot turistične in rekreacijske prostore, za namakanje, prehode in še kaj. Skratka, ti objekti naj bi se prilagajali prostoru in ne obratno.

Mag. Sovič je spregovoril tudi o odločitvi za zapiranje treh rudnikov rjavega premoga: Zagorja, Kanižarice in Senovega, in to že do leta 1996. Do zapiranja naj bi prišlo zaradi ekološko neprimernega premoga. Rudnike naj bi prestrukturirali, del rudarjev bi imel še naprej delo pri sanaciji in zapiranju, ostale pa bi bilo po-

šli," je po seji predsedstva povedal predsednik SO Krško Danilo Siter. "Tudi prej se je dogajalo, da je bila v jesenskem času udeležba slaba, gotovo zaradi nujnega dela, ki ga imajo ljudje v našem, precej specifičnem prostoru, ampak to vendarle ne more biti opravičilo. Delo, ki ga moramo opraviti tu, v skupščini, je tisto, ki bi nas moralo priganjati. Izvršni svet je že pripravil nekaj gradiva, ki bi ga bilo treba uvrstiti na naslednje zasedanje.

Kljub tej krizi pa sem še vedno optimist, pričakujem, da se bo udeležba popravila. Dobro pa bi bilo, če bi se uresničila zahteva po enodnevni skupščini, ki jo je že veliko občin naslovilo na predsednika državnega sveta, dr. Kristana. Tudi sam se nameravam z njim posvetovati, ali je ta sprememba mogoča brez sprejemanja posebnega zakonskega dokumenta." (I.G.)

trebno prezaposliti.

Do nuklearke se strategija ni posebej opredelila, po mnenju državnega sekretarja daje študija, ki je bila opravljena o predčasnem zapiranju HE, dobre iztočnice za odločitve. Tudi formula X – 10 se mu zdi smiselna in nudi dovolj časa, da bi zapiranje lahko opravili temeljito. Kmalu bo pred poslanci tudi zakon o oblikovanju dekomisijskega fonda, katerega sedež naj bi bil v Krškem. Pri vsem tem pa se bo potrebno najprej odločiti za obliko zapiranja.

Govor je bil tudi o ustreznih cenah energije ter potrebah po racionalni rabi le-te. Zato naj bi tudi v Posavju odprli energetske sveto-

valno pisarno, zanjo bi potrebovali le prostor. V razpravi so udeleženci javne tribune opozorili na nekatere probleme in rešitve, ki se ponujajo, še posebej pri brestaniški elektrarni, ki naj bi prešla na plin, predvidena pa so tudi večja vlaganja v posavsko električno mrežo. Posavci, še posebej pa Krčani, so izrazili svoje nezadovoljstvo, ker je ta regija doslej Sloveniji le dajala in le malo dobila, premalo pa je bilo poskrbljeno za ostala dva E-ja, ki so ju v strategiji še posebej poudarjali – ekologijo in ekonomijo. Sele s tema dvema bi Posavje lahko postalo energetska regija v pravem pomenu besede. (Goran Rovani)

Opozorilo dr. Drnovška

HEP dolguje NE Krško 2,5 milijarde tolarjev

Slovenski predsednik vlade je hrvaškemu napovedal možnost prekinitve dobave elektrike iz nuklearke.

Ljubljana, 5. oktobra – Hrvaško elektrogospodarstvo je do začetka oktobra za že dobavljeno električno energijo dolgovalo Nuklearni elektrarni Krško 2.490 milijonov tolarjev. Ker dosedanje intervence NE Krško niso pomagale, se je predsednik slovenske vlade dr. Janez Drnovšek 5. oktobra s pismom obrnil na predsednika hrvaške vlade Nikico Valentica in ga opozoril, da bi morala Hrvaška zaradi dolga računati na prekinitve dobave elektrike iz Krškega.

V pismu dr. Drnovšek pojasnjuje trenutne razmere v NE Krško in njihove možne posledice: "Če dolg ne bi bil saniran, bi to lahko ogrozilo operativno sposobnost objekta. Visoki dolgovi pomenijo, da HEP ne izpolnjuje svojih obveznosti, ki izhajajo iz obstoječih statusnih aktov, ki urejajo medsebojna razmerja. V NE Krško tudi ugotavljajo, da se HEP ne odziva na telefonske in pisne intervence, kot tudi ne na sklepe poslovnega odbora.

NE Krško je v dopisu HEP-u 15. septembra zahtevala, da HEP svoje dolgove poravnava do konca septembra. Kljub nekajkratnim intervencam se to ni zgodilo. Edina izjema je, da je prejšnji teden po razgovoru med državnim sekretarjem za

energetiko G. Sovičem in direktorjem HEP g. Bogovičem HEP pričel dnevno poravnava znesek približno 300.000 DEM. Takšen znesek pomeni le pokrivanje tekočih dobav, ne omogoča pa pokrivanja obstoječega dolga.

Vodstvo NE Krško nas je obvestilo, da bo zato na podlagi sklepov 5. izredne seje Poslovnega odbora z dne 15. julija 1993 primorano začeti s pripravami za prekinitve dobave električne energije HEP-u.

Spoštovani predsednik, da bi se izognili takšnemu razpletu dogodkov, ki prav gotovo ne bi bili vzpodbuda razvoju medsebojnega sodelovanja med Republiko Hrvaško in Republiko Slovenijo, Vam pišem tole pismo in Vam predlagam, da v okviru Vaših pristojnosti v najkrajšem času poskrbite za razrešitev nastale situacije v smislu predloga Poslovnega odbora NE Krško," je v zaključku zapisal dr. Janez Drnovšek.

Preoptimistično bi bilo seveda pričakovati odziv že po enem tednu. Gotovo pa bomo v Krškem na odgovor hrvaške strani čakali z zanimanjem, saj je nemoteno obratovanje elektrarne življenjski interes njene najbližje okolice, od stanja na računih NEK pa je odvisno tudi poravnavanje njenih obveznosti do krške občine.

redkim, a precej odzivnim akcijam. Najbolj odzivna med njimi je bila vsekakor obiska ministra Mihe Jazbinška, eden od motivov pa je bil poskus, da bi se premaknili za korak naprej v pripravi projektov za razvoj mejne ploščadi na Obrežju ter drugih sprememb, ki so odvisne ne le od skupščine občine Brežice, pač pa tudi od ministru za urejanje prostora in varstvo okolja. Sicer pa so že kar nekaj časa teklo priprave na organizacijske spremembe, pripravili in izpeljali so tudi že omejen postopek evidentiranja novih kandidatov za svet stranke in vodstvo občinskega odbora.

Do konca leta pripravljajo še nekaj pomembnih akcij, v kratkem pa bodo izpeljali tudi volitve novega izvršnega in nadzornega odbora stranke ter se tudi operativno reorganizirali, tako da bo vsaka dejavnost in vsaka akcija imela svojega nosilca, ki bo od-

govoren za sprejete obveznosti. Predsednika Veljko Jukiča smo povprašali tudi o novici o njegovem morebitnem umiku iz politike ali vodstva stranke, o čemer je povedal: "Odgovorno ukvarjanje s politiko zahteva precej angažiranosti, jaz pa sem zaradi obilice dela in obveznosti zelo obremenjen, tako da smo se v izvršnem odboru že pogovarjali o možnosti, da predlagamo novega predsednika, vendar bomo do končne odločitve morali počakati volitve novega izvršnega odbora. V vsakem primeru pa bom v brežiškem LDS po najboljših močeh še naprej sodeloval."

Vsekakor pa je brežiški LDS po zadnji in precej številni skupščini stranke, na kateri je bil kot gost prisoten tudi republiški poslanec Marjan Šetinc, dobil nov zagon in po okrepitev in spremembah tudi nove programske cilje. (A. B.)

Brežiška skupščina končno sklepčna

Dve oktobrski nagradi in pobuda za nezaupnico

ali odstop predsednika skupščine in izvršnega sveta, ki jo je dal delegat Ciril Zupančič. Začasna deponija bo, kljub protestom, v k. o. Loče.

Brežice, 30. septembra – Po nekaj neuspešnih sklicih, ko je bilo že slišati napovedi, da se brežiški delegati ne bodo več uspeli sestati v zadostnem številu, se je sklic skupščine posrečil. Oktobrski nagradi bosta prejela Borut Mokrovič, direktor čateških Term, in Karel Recer, direktor Vina Bizeljsko – Brežice.

Delegati so sklepali o sprejemu predlogov odlokov o pripojitvi dela naselja Obrežje k naselju Slovenska vas, o neprometnih znakih, panojih in transparentih v občini Brežice, o organiziranju javnega podjetja Radio Posavje – Studio Brežice, o investicijah in investicijskih vlaganjih v osnovnošolski in vzgojnovarstveni prostor, o obveznem odlaganju in

odvažanju smeti in odpadkov na območju vse občine, o komunalnih taksah, o spremembah prostorskega plana občine in razpravljali so o varnostnih razmerah ter sprejeli poročilo o delu Policijske postaje Brežice. Za namestnika komandirja PP Brežice so imenovali Jožeta Pečelina, Melito Močnik so razrešili funkcije v komisiji za volitve, Staneta Zlobka pa članstva v izvršnem svetu in sekretarstva – zaradi odhoda na novo delovno dolžnost.

Svojo delegatsko pobudo za preverjanje zaupnice in odstop predsednikov brežiške skupščine in izvršnega sveta utemeljuje Ciril Zupančič z nepravilnostmi, ki da jih je pri gradnji "šotora" (tako je opredelil C. Z.) pri OŠ Brežice in garderobe na stadionu zagrešil Ciril Kolešnik in ki mu jih Teodor Oršanič ni preprečil. Vsoti za oba objekta sta, po Zupančičevih navedah, krepko prekoračili predvideno predračunsko vrednost.

Tako se je cena šotora povzpela s štirih na devetindeset milijonov SIT, cena slačilnic na stadionu pa od 5,42 na 56 milijonov, in še to se Zupančiču ne zdi zadostna vsota, ob tem, da objektu na stadionu očita status črne grdnje. Zupančič terja pismeni odgovor na svojo pobudo.

Pri razpravi o organiziranju odvoza in odlaganju komunalnih odpadkov se je razprava zaostri zaradi lokaciječasne deponije. Krajevna skupnost Cerkljah je (tako Jernej Zorko) izvršnemu svetu dvakrat poslala ponudbo za začasno lokacijo, seveda pa je vztrajala tudi pri vseh ostalih razpisnih, ki jih je objavila občinska vlada sama. Odgovor je bil negativen in začasno deponijo bodo uredili v k. o. Loče, kljub pripombam o nevarnosti poplav in dvakratnemu protestu prebivalcev bližnje vasi Ribnica, na katerega je opozoril Ivan Leskovec. Izvršni svet je kljub vsemu kot najcenejšo izbral začasno rešitev v k. o. Loče, ker pričakuje, da bo v tem času (6 mesecev) izbrana lokacija za regijsko trajno deponijo. Ciril Kole-

šnik je zavrnil, da v tem času ne bi uspeli dobiti niti lokacijskega dovoljenja za odvoz odpadkov v gramoznico pri Cerkljah, nikar da bi zmogli (tudi finančno) njeno ureditev. Skupščina je sklep o ureditvi predlagane časne deponije sprejela tudi zaradi grožnje KS Dobova, da bodo sicer tam takoj preprečili nadaljnji dovoz odpadkov, saj je deponija že polna.

Sklep o naložbah v osnovnošolski in vzgojnovarstveni prostor so delegati sprejeli za čas do leta 2005 kljub možnosti, da bodo sedanje občine prenehale obstajati prihodnje leto. Te naloge bo po prepričanju sekretarja A. Podgorška država tudi poslej verjetno urejala preko okrajev. Teodor Oršanič je pripomnil, da bo treba v proračunu več pozornosti nameniti reševanju prostorske problematike brežiške glasbene šole, pri OŠ Dobova so se raje odločili za dograditev novih učilnic kakor za adaptacijo stare zgradbe. Dela na šolah v Dobovi in v Globokem bodo pričeli v začetku leta '94, svoj del potrebnih sredstev (4 %) pa bodo zbrali tudi oboji krajan – s samopriskom. (Ika)

Strokovne podlage za urejanje Kostanjevice

Cilj je vrniti življenje v staro mestno jedro

Kostanjevičani so pokazali veliko zanimanje za predlagane usmeritve, hkrati pa bojazen, da bodo finance huda zavora pri uresničevanju projekta.

Kostanjevica, 30. septembra – Skupina, ki je pripravljala posebne strokovne podlage za ureditveni načrt za Kostanjevico, je bila nemalo presenečena nad velikim odzivom krajanov. Razpisane javne obravnave "njihovega" dokumenta se je namreč udeležilo za polno osnovnošolsko jedilnico domačinov, ki so hoteli slišati, kaj se obeta dolenskim Benetkam.

Posebne strokovne podlage so dokument, ki analizira vse danosti nekega okolja. Gre za skupinsko delo. V "kostanjeviškem primeru" so sodelovali: Savaprojekt, LRZVNKD, Vodnogospodarsko podjetje Novo mesto, ing. arh. Fedor Špacapan kot dober poznavalec prostora, in Oto Sevsšek kot zastopnik krajevne skupnosti.

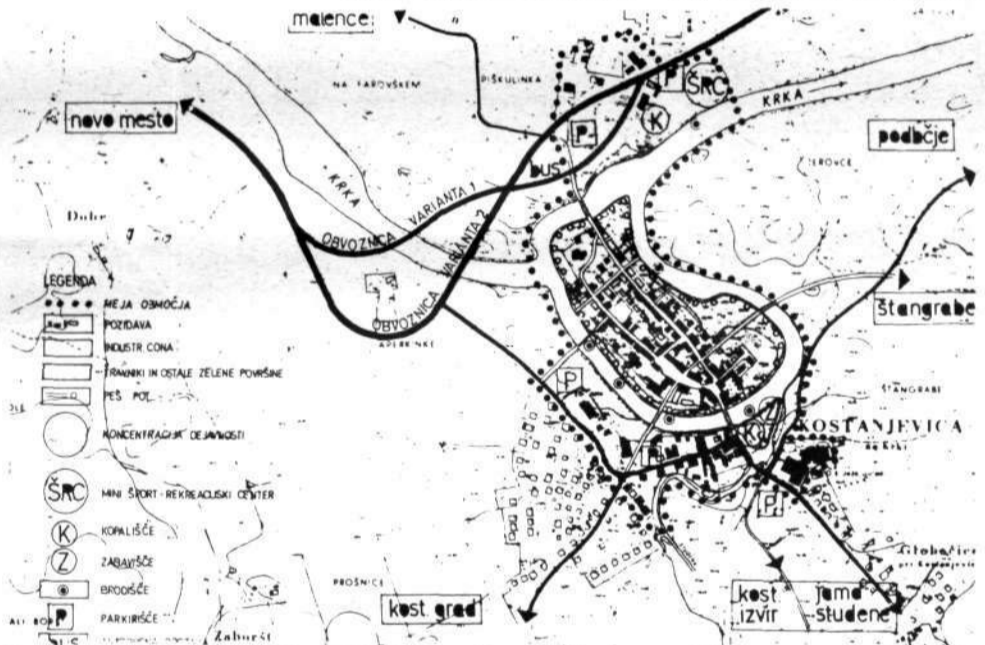
Predstavnica krškega Savaprojekta, ing. arh. Ivanka Kraljič pojasnjuje, da je njihova skupina morala izhajati iz ugotovitev, da v Kostanjevici ni kanalizacije, odvodnjavanja, da so stavbe v zelo slabem stanju, da sedanji tranzitni promet poteka preko dveh spomeniško zavarovanih lesenih mostov in ogroža njuno varnost. Problem so tudi klavnica in prodajalne z repromateriali ter dve kmetiji, ki nikakor ne sodijo na kostanjeviški otok. Tudi zadnji dve kmetiji naj bi se umaknili z otoka.

Najstarejši objekti zapuščeni propadajo. Prenove in novogradnje, kolikor jih je bilo, niso napravljene v skladu z značilnostmi obstoječe kostanjeviške arhitekture. Zato so na otoku tujki, ne ohranjajo duha kostanjeviške pozidave. Novogradnje rinejo čedalje bližje h Krki ali pa lastniki ograjujejo svoje parcele čisto do vode. S tem onemogočajo sprehajanje ob obrežju. Telefonska napeljava je na starih.

Delovna skupina je predlagala, naj bo otok namenjen le varnemu gibanju pešcev (vključno z novo peš potjo okrog otoka) in kolesarjev.

kar je podrejeno turizmu: gostinstva, čiste obrti, vrste specializiranih prodajaln, na primer za lovsko in ribiško opre-

nedosegljivi medobčinski ravni. Kostanjeviška čistilna naprava naj bi bila nasproti sedanje obrtne cone. Kanalizacija od Ljubljanske ceste in šole naj bi speljali v t. i. trstično

Prometna ureditev je zamišljena tako, da bi se ohranila osnovna značilnost Kostanjevice: kombinacija ruralnega in urbanega tipa pozidave ter zeleni pas okrog otoka, ki se na jugu nekoliko razširi. Tega je treba ohraniti, medtem ko je v sredini poleg adaptacij obstoječih stanovanjskih in gospodarskih objektov možnih tudi nekaj dozidav, ostati pa mora dosedanja kombinacija pozidanih in zelenih površin, s globokimi parcelami do Krke, atrijskimi dvorišči, intimno obrambeni predvsem na Studeno (pri Bučarjevem mlinu).

Tranzitni promet naj bi usmerili na severno obvoznico in na otoku bi ostal le promet z vozili stanovalcev, turističnimi avtobusi in intervencijami vozili. Vsi ostali obiskovalci bi morali puščati svoja vozila na urejenih parkiriščih izven otoka. Na otok bodo lahko prišli preko mostov za pešce, ki jih bo dovolj, da ne bo nepotrebnih dolgih pešačenj kot izgovorov za prometne prekrške. Parkirišča so načrtovana nasproti šole, pri združenem domu z novim mostom za pešce, pri zdravstvenem domu (z obnovo nekdanjega tercialnejskega mostu). Tu blizu bi imela svojo pešpot tudi novozgrajena stanovanjska soseska ob cesti proti samostanu. Med idejami je tudi povezava ceste proti samostanu mimo Stangrab, ki bo v prihodnje morda segla celo do Mokric kot jezdna pot ali pot za izlete s kočijo ...

Uresničitev tega projekta naj bi povrnila življenje na otok, od koder so doslej ljudje bežali. Rešitev ponuja skupina v razvoju turizma in vsega,

mo, galerijske in drugih kulturnih dejavnosti.

Največ pripomb na javni obravnavi strokovnih podlag Kostanjevice namenili lokaciji kopališča. To naj bi namreč poslej bilo pri severnem mostu čez Krko, kjer je že sedaj zametek in kjer načrtujejo nastanek mini športno-rekreacijskega centra. Krajanom se zdi ta lokacija preblizu prometnicam, Krka preveč plitva za kopanje, čustveno so vezani na staro kopališče pri južnem mostu ali vsaj na nekdanje "farovško kopališče". Predlog obstoječih kopališč ne izključuje, le dodaja nove lokacije za nova, sodobno urejena kopališča, z vsemi spremeljajočimi objekti, ki pa jih na nobeni od dosedanjih lokacij ni možno zagotoviti.

Predpogoj za kopališče je seveda čista Krka, ki pa ni samo stvar Kostanjevice, ampak vseh krajev od Novega mesta navzdol. Žal Kostanjevičani pri tem lahko samo pišejo petičje zoper tovarno Krka, problem pa se rešuje na zanje

čistilno napravo, ki so jo locirali med osnovno šolo in Studeno. Poznavalci pravijo, da je tehnologija te čistilne naprave dovolj dobra, da vsi kemijski procesi potekajo pod zemljo, da bo videti samo zeleno površino rastlin, ki s svojimi koreninami vpijajo nesnago, medtem ko v Krko oteka čista voda. Krajanji pa se bojijo, da gre za premalo preverjeno rešitev in da to ni prava lokacija, skrbijo jih, da bo tu nastalo močvirje in leglo komarjev, da bo narasla koncentracija težkih kovin ... Zato so načrtovalci sklenili o tem elementu še razmisliti.

Ostale pripombe so bile usmerjene bolj na denarno plat problema, t. j. na iskanje financiranja in iskanje zavetja pri občini. Seveda mnogi mislijo tudi, da samo turizem ne zagotavlja eksistence domačinom, da bo potrebno še kaj drugega ... Je pa razprava, po mnenju gospe Kraljičeve, kljub vsemu bila umirjena, korektna, konstruktivna, prijetna tako za avtorje kot za Kostanjevičane. (Ika)

ODGOVORI NA DELEGATSKA VPRAŠANJA

O romski gradnji so obveščene inšpekcijske službe

Odgovor na delegatsko vprašanje KS Krško polje

Romsko vprašanje se v občini Krško rešuje že desetletja. Komisija za romska vprašanja je med drugim reševala tudi prostorsko problematiko. Pripravljen je bil tudi zazidalni načrt Rims, ki naj bi vključil populacijo iz Kerinovega grma, vendar dokument v skupščini ni bil sprejet.

Trenutno stanje v Kerinovem grmu je znano – začeta je gradnja

stanovanjskih objektov. O tem so obveščene inšpekcijske službe.

Smatramo, da je potrebno pristopiti k reševanju romske problematike na širši osnovi in vse akcije in rešitve (tudi prostorske) so lahko le posledica najširše družbene odločitve.

Franc Jenič, dipl. oec., sekretar za razvoj, urejanje prostora, varstvo okolja in upravne zadeve

Objavljenih je bilo 136 delovnih mest za NEK

Odgovor na vprašanje delegata Jožeta Stibriča (KS Dolenja vas)

1. Na Republiškem zavodu za zaposlovanje, Območna enota Sevnica – sedežu ter uradih za delo v Brežicah in Krškem je bilo 22. 9. 1993 objavljeno 136 delovnih mest, ki jih trenutno zasedajo tujci v Nuklearni elektrarni Krško.

2. Zavod za zaposlovanje v postopkih reševanja prošelj za izdajo delovnih dovoljenj upošteva 5. člen Zakona o zaposlovanju tujcev (Ur. l. RS, št. 33/92), kar pomeni, da smo iskali ustrezne kandidate med brezposelnimi osebami posavskih občin kot tudi občin zunaj naše regije, ki poleg splošnih izpolnjujejo še posebne pogoje, ki jih delodajalec zahteva za sklenitev delovnega razmerja, in so pripravljeni sprejeti zaposlitev.

S ciljem, da se zaposli čim več brezposelnih oseb, smo izvajali

mnoge aktivnosti, in sicer je bilo dano opozorilo delodajalcem v Posavju, ki zaposlujejo tujce, da si pravočasno pripravijo ustrezni nadomestni kader, prav tako smo izvajali razna izobraževanja ali pa nastopili kot sofinancer pri različnih izobraževalnih oblikah v podjetjih, in sicer z namenom, da se zagotovi ustrezno strokovno usposobljen kader.

V mnogih primerih je bilo pogojeno sicer upravičeno dano delovno dovoljenje za zaposlitev tujca hkrati z zaposlitvijo domačega kadra.

Ocenjujemo, da je tako organiziran pristop k izvajanju navedenega zakona, seveda upoštevajoč objektivno dane pogoje, omogočil zaposlitev določene števila brezposelnih oseb.

Toni Koren, dipl. psih., v. d. direktorja

Zamenjava posode za odpadke

Odgovor na vprašanje Jožeta Stibriča (KS Dolenja vas), Marjana Arha (KS Leskovec) in drugih delegatov.

Na seji skupščine dne 8. 9. 1993 je bilo postavljeno delegatsko vprašanje, kako je v Odloku o ravnanju s komunalnimi odpadki opredeljeno glede posod za odpadke in njihove zamenjave.

Odlok o ravnanju s komunalnimi odpadki, ki ga je Skupščina občine Krško sprejela na seji dne 9. 7. 1992 in je bil objavljen v Uradnem listu RS, št. 40, dne 14. 8. 1992, v poglavju III. ZBI-RANJE IN ODVOZ ODPADKOV določa, kdo je dolžan nabaviti in zamenjati posode za odpadke.

Omenjeni odlok v 12. členu določa, da morajo povzročitelji odpadke odlagati v tipizirane posode, katerih vrsto, obliko, barvo, velikost, potrebno število ter ostale pogoje določijo izvajalci. Tipizirane posode za odpadke morajo pri objektih z dvema ali več etažnimi lastniki nabaviti že investitorji, pri ostalih objektih pa njihovih lastnikov, kolikor izvršni svet tega določila z razpisom koncesije ne odpravi. V naseljih, kjer je odvoz odpadkov že uveden, izvedejo zamenjavo posod izvajalci odvoza.

Pri novih objektih z dvema ali več etažnimi lastniki so torej posode za odpadke dolžni nabaviti že investitorji, pri ostalih objektih pa njihovi lastniki. V naseljih, kjer je odvoz odpadkov že uveden, pa gre zamenjava posod za odpadke v breme izvajalca, to je Komunalnega podjetja KOSTAK Krško, ki je v skladu z 42. členom tega odloka izvajalec odvoza, do ustanovitve javnega podjetja ali uveljavitve akta o koncesijah za ravnanje z odpadki. Pri tem je potrebno poudariti, da se izvrši le zamenjava standardnih posod za odpadke (okrogle pločevinaste

posode za odpadke), ne pa zamenjava improviziranih posod (plastični sodi ipd.). Lastniki slednjih so dolžni sami nabaviti tipizirane posode.

V obstoječih stanovanjskih soseskah oz. naseljih, poslovnih zgradbah, proizvodnih obratih in drugih objektih, kjer odvoz odpadkov še ni uveden, uredijo in zgradijo zbirna mesta ter jih opremito z ustreznimi posodami za odpadke lastniki objektov v sodelovanju z izvajalcem (10. člen odloka).

Iz vsega navedenega torej sledi, da so prve posode za odpadke dolžni nabaviti lastniki, kolikor ni to dolžnost investitorjev, zamenjavo pa opravi izvajalec zbiranja in odvoza komunalnih odpadkov.

Sekretar sekretariata za gospodarsko infrastrukturo: Franc Glisšek, dipl. ing. stroj.

Popravek
Še enkrat:
Gasilsko tekmovanje

V prejšnji, 15. številki Našega glasa je prišlo do neljube pomote pri navajanju rezultatov občinskega tekmovanja gasilcev v Sevnici. V kategoriji pionirjev je zmagalo GD Studenec in ne Šentjanž, kot je bilo navedeno. Za neljubo napako se opravičujemo oškodovanemu društvu in Občinski gasilski zvezi Sevnica, posebej pa gospodu Milanu Kajtiču.

Milena Požnan in uredništvo

Če se Jazbinšek ne zgane do 25. oktobra '93,

BODO V BOŠTANJU VZELI STVARI V SVOJE ROKE

Tiskovna konferenca v Boštanju je nehote priklicala v spomin očitek, ki ga je sekretar Marjan Dvornik izrekel v Krškem: "Jazbinškovo ministrstvo mojstrsko zavlačuje!"

Boštanj, 6. oktobra – Saj ne, da bi uživali v izražanju besa in protesta, a preprosto ne vidijo več druge rešitve za svojo stisko. Med prvim vikendom v oktobru sta namreč Sava in Mirna v Dolenjem Boštanju ponovno grozeče narasli in ljudje v tamkajšnji obrtni coni, ki jim je strah pred poplavo ostal v kosteh še od velike povodnji leta '90, so dežurali vso noč, praznili kleti in se jezili.

Sreča je, da so tokrat, kot kaže, našli pravega krivca: ministrstvo, ki ga vodi ing. Miha Jazbinšek. Zato ni čudno, če so na tiskovni konferenci največkrat omenjali njegovo ime in največ očitkov ter groženj namenili njemu. Tudi zahtev! Na kratko povedano: prebivalci Dolenjega Boštanja in z njimi vodstvo vse krajevne skupnosti terjajo, da mora do 25. oktobra omenjeno ministrstvo izdati lokacijsko dokumentacijo, izdelati

načrte ter zagotoviti začetek gradnje zaščitnih škarp in nasipov ob rekah Savi (349 m) in Mirni (407 m), s katerimi bodo branili 11 ha depresijskega ozemlja ob sotočju rek. Tu je 32 hiš, v njih ima svoje obrate 20 obrtnikov in ti nudijo zaposlitev 100 delavcem. Ob zadnji veliki povodnji, leta 1990, jih je na hitro narasla voda presenetila in jim večinoma prizadejala usodno gospodarsko škodo. Že takrat so na sevniskem izvršnem svetu, po besedah njegovega predsednika Marjana Kurnika, ocenili, da je država vse pre-

stroških: vlada oz. Jazbinškovo ministrstvo je obljubilo polovico sredstev (od predvidenih 32 milijonov SIT), potrebnih za gradnjo. Krajski pripravljeni marsikaj primakniti in urediti sami, polovica denarja je pri sevniskem izvršnem svetu na razpolago, a v Ljubljani nočejo dati niti garancije za vračilo najetega posojila. Namesto tega so se, po besedah Marice Jonozovič, dolgo zatekali k preizkušeni taktiki: krajanom so s prstom kazali na občino in krajevno skupnost, ki pa sta uresničili vse svoje obveznosti. Jonozo-

Poplava leta 1990: v mizarski delavnici Braneta Krošlja je bila voda visoka 153 cm. Pri njem je zaposlenih 14 delavcev. "Če mi bo voda še enkrat poplavila, vem, da v tej dolini nikoli več ne bom imel delavnice in ne zaposloval." Marica Jonozovič je dodala svojo zgodbo o strahu pred vodo, nervozi, razpadajočih hišah, ki jih je načela povodenj: "Kdo bo delal in plačeval za to državo, če bodo s takim odnosom uničili delavnice in spravili ljudi na cesto?" (Foto: Rudi Dolenc, tajnik KS Boštanj)

več sredstev namenila za plačilo odškodnin, premalo pa za sanacijo sedanjega stanja vodotokov in brežin. Tako je ostalo do danes. "Niti med letošnjo sušo se ni nihče zganil, da bi recimo vsaj poglobil strugi močno upadlih rek in nakopani material uporabil za nasipe," pravijo krajski. Predsednik sveta krajevne skupnosti Boštanj Jure Šlogar je še dodal, da bo tudi sedaj, ob izkopih za temelje nove šolske telovadnice, treba odvečni material nekam odvažati. Lahko bi ga na nasipe – za isti strošek. Ko smo že pri

vičeva seveda ogorčeno pravi, da je sedaj te igre konec, in če bo "ta riba še dolgo smrdela pri glavi, so krajski pripravljeno temu ustrezno tudi ukrepati. Saj ne, da bi grozili, ampak iz nas se naravnost delajo norce," pravi, in v Ljubljano bodo vsekakor prišli, če bo treba.

Najprej pa bodo stvar še enkrat skušali vzeti v svoje roke: nasip bodo pričeli graditi na lastno pest (na črno) in krajevna skupnost bo račun za polovico stroškov poslala ministrstvu. (Ika)

Tisto noč, ko je voda pri višini 760 cm uničila merilno napravo v Radečah, je bil na ljubljanskem-hidrometeorološkem zavodu navzoč en sam človek, odvisen pa je bil od meritev, ki so jih opravljali delavci sevniskega Jugotanina z lato ter jih po radijski zvezi posredovali Radiu Sevnica. (Foto: Rudi Dolenc)

Popis razseljenih

V krški občini je okoli 500 beguncev

Krško, 25. septembra – V zbirnem centru Krško so začeli popisovati begunce, ki živijo v krški občini. Predvidevali so, da se bo vpisalo okoli 460 beguncev, vendar se jih je do ponedeljka, 4. 10., vpisalo že 500. Čeprav je urad za preseljevanje in begunce zaradi slabega odziva podaljšal rok za vpis do konca meseca, popisovalci v ZC Krško menijo, da so razen redkih zamudnikov popisali vse.

Popisovalci so se na popis dobro pripravili, zato večjih zastojev in težav ni bilo. Še največkrat so jih v zadrego spravljali delavci iz BIH, ki jim je potekla delovna viza v Sloveniji, vendar so po navodilih urada za preseljevanje in begunce popisali tudi te, na uradu pa bodo določili, kdo ima pravico do statusa begunca in kdo ne. (Aleksaj Učnik)

Podpis pogodbe v Sevnici

Telovadnica bo nared do 25. oktobra '94

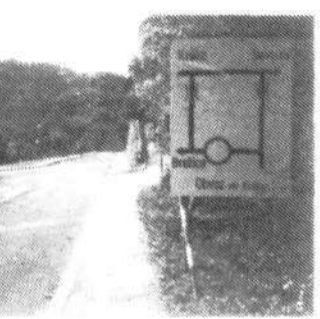
Sevnica, 6. oktobra – V hotelu Ajdovec so podpisali pogodbo o projektiranju in izgradnji nove telovadnice pri OŠ Sava Kladnika v Sevnici. Delo je na natečaju in po rednem postopku dobil Rudis iz Trbovelj.

Telovadnica bo merila 30 x 40 m in bo v neposredni bližini osnovne šole, z njo pa jo bo povezoval hodnik. V prvi fazi bo zgrajena samo stavba za igriščem. Vsa ostala infrastruktura (garderobe in sani-

tarije) bo na voljo v šoli, ki ima majceno telovadnico (25 kvadratov). Za 1200 otrok je to vsekakor premalo. Novo bodo pričeli graditi 25. oktobra in po pogodbi mora biti dokončana do 25. aprila prihodnjega leta. Pogodba velja za vsa dela nad koto 0,00. Temelje bodo namreč naredili v skladu z geologijo tal. Pogodbo sta podpisala predsednik sevniskega izvršnega sveta Marjan Kurnik in glavni direktor Rudisa, gospod Hribar. (Ika)

Kdo vleče za nos Krško?

Krško, Brestanica in še kje, 27. 9.–4. 10. – Ob cestah v Krškem in Brestanici je iz tal pognalo šest tabel, ki so voznikom dopovedovale, da je t. i. štajerska cesta med Brestanico in Krškim zaprta za

ves promet. Bolj poučeni so vedeli povedati, da je to zato, ker železničarji obnavljajo podporne zidove. Še bolj poučeni so kmalu pogruntali, da se jim znaka ni treba bati, ker je zgodba o obnavljanju zidov stvar meglene prihodnosti. Iz Ljubljane so pač novomeškimi cestarjem naročili, naj jim pripravijo cestno zaporo in obvoz, v skladu z njihovim vo-

znim redom obnovitvenih in vzdrževalnih del. Ker pa je ta očitno šel po zlu in tega ni nihče sporočil v Krško, so se table spremenile v simbol neučinkovitosti velikih, monopolističnih sistemov. Sedaj, po tednu dni, so opozorila prepleljena s črno folijo in upajmo, da bodo ponovno zagledala dnevno svetlobo šele, ko bodo z deli res začeli. (dr.m)

Zvone Kranjc se je kljub slavi Varpola moral

ZAČASNO

ZATEČI K POKOPALIŠČEM

Takrat se je v časopisju pojavila njegova fotografija pred steno z obešenimi priznanji, pod njo pa besedilo: "Izumitelju Kranjcu so ostale le diplome." Kar je bilo na tleh, je dosegla voda.

Dolenji Boštanj, 6. oktobra – Pred poplavo je Kranjčeva delavnica zaposlovala 12 ljudi, ukvarjal se je z izumiteljstvom, konstruiral je, posel je lepo zastavil. Izdeloval je transformatorje, varilno tehniko in usmernike, najbolj pa je bil znan po univerzalnem varilnem aparatu "VARPOL 2 (vari-polni), nenadomestljivem pri vzdrževanju vseh vrst mehanizacije, predvsem pa kmetijske opreme. Njegov avtor je Zvone Kranjc osebno.

Leta 1975 je na sejmu za svoje izdelke prejel zlato, srebrno in bronasto diplomu mesta Celje. Od takrat jih je bilo še veliko, tudi nagrade so bile. Med drugim so ga trikrat imenovali za inovatorja leta: leta 1983, '85 in '87. TV Ljubljana pa mu je (1986) podelila še "svoj" naziv IN. Vse to mu ni pomagalo, da mu ne bi poplava 1. novembra 1990 čez noč naredila za preko 1 milijon mark škode. Uničenih je bilo za preko 400 tisoč DM gotovih izdelkov, ki so bili že vnaprej plačani. Ponovno so jih naredili, nekatere stranke pa so namesto izdelkov raje hotele nazaj denar od svojega avansa. Tudi to je dal, čeprav težko.

Zvone Kranjca smo prvič srečali letos na celjskem sejmu obrti. Skupaj s sekretarko sevniske obrtne zbornice sta se seznanila z Našim glasom, mi pa smo ju "pritisnili".

"Največja napaka, ki sem jo naredil v življenju, je bila, da po poplavi svojih ljudi nisem dal lepo na zavod, dokončal in se preselil v vikend na Okroglicah pod Lovrencem, kjer bi se ukvarjal z ribolovom in ribolovnim turizmom. Čutil pa sem odgovornost do svojih zaposlenih, ki so tudi prispevali svoje k razvoju delavnice. Zato in zaradi zaupanja vanje sem se odločil začeti še enkrat. Mislili smo, da bomo dobili obljubljena posojila, obiskal nas je minister za plan Igor Umek, prišli so bančniki, pričakovali smo solidno visok in ugoden kredit, saj je naša bruto mesečna proizvodnja presežala 100.000 DM. Pri takem delu moraš imeti vsaj za pol leta repromateriala, preden se ti kapital začne obračati. Ko pa sem dvakrat zapored zaprosil vsaj za 3 milijone SIT posojila, so na občini našli 300.000 SIT, kar nam seveda ni moglo pomagati. Nekaj časa smo životarili s pomočjo Metalke, ki pa se reorganizira (razbija), tako ji zdaj založeni repromaterial poplačujemo z izdelki."

Zvone Kranjc je iz predala oz. iz palete proizvodov potegnili svoj patent "za preživetje", ki ga je prvič preizkusil pred 17 leti. Gre za sistem napajanja večnih lučk na grobovih, za katerega so v Kranjčevi delavnici izdelali transformator. Sistem sami instalirajo, po potrebi dodajo tudi lučke in za referenco jim služita pokopališči v Boštanju ter v Radečah. To jih trenutno rešuje. Spotoma pa vendarle dokončuje svoj projekt t. i. kmečkega in ribolovnega turizma v enem izmed malih zemeljskih rajev na Okroglicah pod Lovrencem. Ugotovil je namreč, da za gostinstvo sploh ni tako težko nabaviti posojila, kot ga je za proizvodno dejavnost. (Ika)

Obrigheimer

Amtsblatt der Gemeinde Obrigheim
mit Nachrichten aus den Ortsteilen

Nachrichten

Akcija proti sovraštvu do tujcev

V vseh nemških deželah je v teku akcija pod geslom "S pravih razumevanjem – spoštovanjem človekovega dostojanstva – proti sovraštvu do tujcev". Poštenje in medsebojno razumevanje sta idealni vrednoti, kar naša družba vedno bolj potrebuje. Sočutje, ljubeznivost, toleranca in sočustvanje je danes vse bolj redko. Desni ekstremisti izkoriščajo negotovost, nezadovoljstvo in strah pred bodočnostjo in tujce označujejo kot glavne krivce za vse tegobe, s katerimi se Nemec danes srečuje.

Omenjeno geslo želi ponovno osvestiti človeške vrednote in vodila v odnosu do soljudi. Dostojanstvo človeka je nedotakljivo, kar velja za slehernega, ne glede na nacionalnost, barvo kože, osebno pričrnanje in družbeni položaj. Razpoložljiva pravna in represivna sredstva niso učinkovita za zadušitev desnega ekstremizma, pa čeprav je skupina teh ekstremistov majhna. Zgodovina nas uči, da je tudi majhna ekstremna skupina sposobna pripeljati narod v pogubo.

Iz tega razloga nemška zvezna vlada izvaja preko deželnih vlad akcijo, s katero hoče sovraštvo do tujcev popolnoma izbiti iz miselnosti nemškega človeka.

To sporočilo je svojim bralcem posredoval Obrigheimer Nachrichten.

ZDRAVILA ZA HUDO BOLNE OTROKE V ZAGREBU

Delavska dobrodelna organizacija – Arbeiterwohlfahrt je v dnevnem časopisju objavila poziv Klinike Mاتي in otrok iz Zagreba za zbiranje pomoči otrokom, ki so oboleli za rakom. Med njimi je preko 40 otrok z malignim (pogubnim) tumorjem, ki so stari od 6 mesecev do 16 let. Nedorodni otroci so trikratno prizadeti: so smrtno bolni, izpostavljeni so nečloveškim vojnim grozotam in so deloma izgubili svoje starše. Omenjena organizacija je do sedaj predala kliniki citostatike v vrednosti 180.000 DM. Denarja je zmanjkalo, zato pozivajo prebivalce, da ponovno prispejajo z denarnimi prispevki na pomoč, da bi rešili življenja nedolžnih, za rakom obbolelih otrok.

Pripravil Olaf Lovrenčič

Kako oživiti stari jedri Leskovca in Brestanice**Ključ je v prometnih povezavah**

Med 11. oktobrom in 20. novembrom bodo strokovne podlage za ureditev Leskovca in Brestanice javno razgrnjene.

Krško, 29. septembra – Krški izvršni svet je na svoji zadnji seji odredil začetek javne razgrnitve strokovnih podlag za ureditvene načrte za krajevne skupnosti Kostanjevica, Leskovec in Brestanica. O razpravi in predlaganih rešitvah v Kostanjevici pišemo v ločenem besedilu, saj so tam z delom nekoliko pihoteli. Strokovnih podlag in rešitev, ki jih te predvidevajo za Leskovec in Brestanico, pa smo se na tem mestu lotili skupaj.

Gradivo o ureditvi Leskovca se začneja z zelo natančno opredelitvijo prostora, ki ga zajema, kar nikakor ni nepomembno, če vemo, da stališča KS Leskovec in občine Krško niso povsem usklajena med seboj. Sicer pa je v načrtu za osnovno nalogo opredeljeno, da je treba zagotoviti temeljne pogoje za oživitve sta-

rega jedra Leskovca. To pomeni omogočanje razvoja takšnih dejavnosti, ki bodo povečale atraktivnost dogajanja ter pritegnile prebivalstvo v jedro. Z ureditvijo naravnega okolja (zazelenitev), rekonstrukcijami ter rednim vzdrževanjem kulturno-zgodovinskih znamenitosti kraja (cerkev Zalostne Matere božje, trg), razvojem kvalitetne ponudbe (gostinstvo, trgovina, uslužnostne dejavnosti itd.) ter ureditvijo prometa je mogoče pričakovati vračanje prebivalstva v staro jedro in s tem tudi kvalitetno prenovo celotnega območja. Temeljni cilj ureditve so glavni trg in grajene strukture ob njem, značilen amorfni in razbit ustroj glavne ulice skozi naselje, promet, komunalna in energetska infrastruktura.

Leskovec naj bi ostal samostojno naselje, od Krškega lo-

čeno z zelenimi površinami. Novogradnje ob starem trgu in glavni ulici (Ul. 11. novembra) bodo take, da se bodo ujemale z okoljem. Ena večjih ovir pri razvoju naselja Leskovec je slaba prometna ureditev, zato bo potrebno zasnovati takšno, ki bo rešila obstoječe probleme, in to ponujajo projektanti v dveh variantah.

Pri prvi je osnovna usmeritev, da v naselju Leskovec prometni režim ostane dvosmeren. Zaradi ožin oziroma ozkih grl, ki jih je ustvarila obstoječa grajena struktura, bo potrebno na posameznih odsekih opraviti korekcije ter grajene strukture. Glavni trg se deli na del, kjer bodo možne posamezne gospodarske in druge dejavnosti ob obstoječih objektih, in na prometni del, kjer se uredijo parkirišča in cesta. Prostor med spomenikom in župnijsko cerkvijo bi bil namenjen raznim prireditvam in bi ga ločili od prometnih površin. Funkcija glavne trga bo tako lahko večnamenska, v primeru večjih prireditvev pa ga bo možno zapreti za ves promet. Obstoječi objekti v Ulici 11. novembra

naj bi ostali predvsem stanovanjski, za v bodoče pa načrtovalci predlagajo, naj bodo v pritličjih poslovni prostori, v nadstropjih pa stanovanja. Hitrost vožnje skozi naselje po Ulici 11. novembra bo omejena na 30 km/h. Tranzitni promet proti Senusam bo potekal skozi naselje, vendar pa bo delno preusmerjen tudi na Grebenčevo ulico. Seveda k tej ureditvi sodijo še nova avtobusna postajališča, enosmerni pločniki, javna parkirišča, nadomestne gradnje, zapornitve nepozidanih vrzeli in še kaj.

Osnovna usmeritev druge variante je bistvena sprememba prometnih tokov. Gre za spremembo na glavnem trgu in v Ulici 11. novembra. Prostor glavnega trga bi ločili od prometnih površin in ga v celoti namenili za sprehajalne površine, večje prireditve, zbiranje in druženje ljudi ter dopolnitev poslovnih dejavnosti na tem območju. V delu Ulice 11. novembra, do križišča proti Nakupovalnemu centru, bi zaradi enosmernega prometa zmanjšali obremenitve. Uredili in zasadili bi zele-

ne površine in ohranili stari vodnjak ter kamniti zid ob križišču nove cestne povezave z Grebenčevo ulico in Ulico 11. novembra.

Tudi gradivo o ureditvi Brestanice ima za cilj oživitev starega mestnega jedra. To naj bi dosegli z vrsto adaptacij. Gre za obstoječe objekte, ki jih bo možno dozidati in nadzidati, za obstoječe gospodarske objekte, ki jim bo možno spremeniti namembnost, za zidavo novih poslovnostanovanjskih objektov in za infrastrukturno ureditev parcel. Uredili naj bi "plac", terasi pri cerkvah sv. Boštjana in Marije Lurske, kjer bi ohranili tudi park. Iz prenove naj ne bi bili izvzeti niti spodnji grad z okolico, stara sola, železniška postaja in fasade objektov na ulici Trg.

Razširili naj bi teniska in druga igrišča pri gostilni Pohle ter uredili družabni prostor ob gasilskem domu ter otroško igrišče v ulici Trg. Steza za pešce in kolesarje naj bi povežala Trg s Cesto na ribnik, Trg preko potoka s Kantalonom ter železniško postajo. Čez potok Brestanico so

predvidene tudi nove brvi. Z novo ureditvijo naj bi obnovili zgodovinsko jedro, predvsem pa ga vključili v življenje z ostalimi območji Brestanice.

Staro jedro je namreč z izgradnjo severnega dela Brestanice izgubilo nekdanjo funkcijo centra. Ta se je sedaj pomaknil na severni del, v katero so vključene Cesta prvih borcev, Cesta na ribnik in Elektranjska ulica.

Ozko prometno grlo pomeni Zasavska cesta proti Sevnici, zato projekt predvideva rušitev objekta, ki najbolj ogroža varen promet, sanacijo obodnih zidov spodnjega gradu, obnovo strehe ter iskanje možnega novega programa za uporabo objekta. Objekte ob Trgu je treba sanirati, dvorišni objekti naj bi dobili proizvodno namembnost, v centru bi uredili manjši trg, uredili plato pri cerkvi sv. Petra ter porušili nekatere kritične objekte v Šutni. Uredili naj bi tudi dovozne poti.

Odločitev o tem, kaj od vsega predlaganega naj bi uresničili, bodo pomagali oblikovati tudi krajanje Brestanice in Leskovca na javni obravnavi, ki bo v kratkem. (Ika)

Nadaljevanje s 1. strani

Pogovori treh občin...

projekt. V njo so namreč predlagani znanstveni sodelavci Inštituta za javno upravo ter člani strokovne skupine pri Komisiji za lokalno samoupravo Državnega zbora RS. Tako naj bi skupina, ki že pripravlja zakon o lokalni samoupravi, z izdelavo podobnih projektov za posamezna območja sama sebi omogočila doseganje določenega cilja. Če bi se že prej v treh posavskih občinah dogovorili o izhodiščih, bi s projektom mogoče lahko prišli do določenega modela. Toda v sedanji situaciji lahko dobijo samo analizo stanja, ki jim je že itak dobro znano.

Predstavniki brežiške občine menijo, da je že v začetku pogovorov storjena napaka, ko so po neki logiki sprejeli za normalno, da bo sedež upravnega okraja v Krškem, Brežici in Sevnici pa naj bi se borila za sedeže čim več skupnih služb. Ciril Kolešnik: »Krščani sedaj želijo omrtvičiti vse aktivnosti. Po njihovem mnenju je sedež upravnega okraja že določen v Krškem in so nadaljni razgovori samo stvar njihove dobre volje. Vse to bi pomenilo stagnacijo Brežic in Sevnice kot občin in centrov.«

Brežičani vidijo edino rešitev in izhod iz pat pozicije v zahtevi po namestitvi sedeža upravnega okraja v svoji občini, podprli pa bodo tudi Sevnice, če bodo ti zahtevali namestitev upravnega okraja v svoji občini. Take zamisli, da

bi sedanje občine dobile sedež upravnih okrajev, je bilo slišati po Sloveniji že prej. Kolešnik meni, da bo s tem odprta možnost, da se po naravni poti izkristalizira struktura državne uprave.

Teodor Oršanič: »Včeraj sem Krčane petkrat povabil na tiskovno konferenco, pa jih danes ni. Sami bi danes morali navesti argumente za svoje stališče.« Kaj naj še rečemo po treh neuspešnih sejah organa, ki ga formalno v verigi odločanja in državne uprave sploh ni.

Na njegovih sejah bi lahko najmočnejši vodilni delavci posavskih treh občin z združenimi močmi načrte o tem, kako stisniti čedalje močnejšo državo (Ljubljano) v kot – kolikor se pač da. Celoten sistem te države je itak zastavljen v eno samo smer: vsi zakoni ji omogočajo, da zadeve ureja po svoje. Sploh si ne kaže domišljati, da se v vseh drugih regijah kar zlahka in mimogrede domenijo o vsem, o čemer se v Posavju ne moremo. Morda so le pri suvanju s komolci in brca nju pod mizo nekoliko bolj diskretni. A brez umirjevalne besede iz Emone ne bo šlo skoraj nikjer. Hvala bogu pa oni iz Ljubljane ne bodo delali reda v imenu bratstva in pravičnosti, ampak tako, kot njim najbolj ustreza. Dobrodušne Velike brate je namreč Bog nekako pozabil narediti in če si drobiž ne zna pomagati sam, potem pač nič! (B. Bjugović)

– na Senovem: poslovalnica 29 Samopostrežna Senovo od 13. do 19. ure;
– v Kostanjevici: poslovalnica 13 Samopostrežna Kostanjevica vsako soboto od 13. do 19. ure.

2. Dežurne trgovine ob nedeljah:
– v Krškem: poslovalnica 7 Hrana Videm od 7. do 11. ure;
– na Senovem: poslovalnica 24 Senovo vsako nedeljo od 7. do 11. ure.

M-Preskrba DEŽURNE TRGOVINE V OKTOBRU

1. Dežurne poslovalnice ob sobotah:
– v Krškem: poslovalnica 38 Market Videm od 13. do 19. ure, poslovalnica 37 Market Krško od 13. do 19. ure;
– v Brestanici: poslovalnica 4 Samopostrežna Brestanica od 13. do 19. ure;

Stavka policistov v Posavju**Ali se bo policija umaknila z meje?**

Krško, 12. oktobra - Danes se nadaljuje stavka, ki jo je organiziral Sindikat policije Slovenije. Ker se po enodnevni stavki 6. 10. predstavniki sindikata niso uspeli dogovoriti z vlado o izpolnitvi njihovih zahtev po ustreznem vrednotenju dela, se je stavkovni odbor odločil, da nadaljuje z 48-urno stavko. Ker zahteve niso bile izpolnjene, so nadaljevali s stavko v terek in so namenjeni vztrajati vse do izpolnitve svojih zahtev.

Posavski policisti so se solidarno pridružili stavki svojih kolegov po vsej Sloveniji. Med stavko so intervenirali le v najhujših primerih, ko je šlo za hudo prometno nesrečo s smrtnim izidom, ter pri grožnji zaradi izterjave dolga, ko so ocenili, da je ogroženo človeško življenje.

V Brežicah se na zvonjenje policijskega zvonca ni odzval nihče, oglasili so se samo na telefonski klic. Na vprašanje o njihovih osebnih dohodkih so zatrili, da imajo res beneficirano

delovno dobo (12 mesecev za 15), nimajo pa 70.000 SIT plače, kot jim jih pripisujejo nekateri. Trenutno prejemajo po 40.000 SIT mesečno tako v prometni kot v obmejni policiji. Na obmejni železniški postaji v Dobovi policisti opravljajo delo normalno, le informacij ne dajejo. Tudi prometniki opravljajo svoje delo, ampak le ob prometnih nesrečah s smrtnim izidom in ob morebitnih prijavah.

Po besedah vodje stavkovnega odbora posavskih policistov Saša Jejičiča so posledice stavke najbolj opazne na mejnih prehodih s Hrvaško. V četrtke so se na mejnem prehodu Obrežje nabrale večkilometrski kolone vozil, čakalna doba pa je bila 3-4 ure. Če vlada, ki se v zadnjem času vse bolj ukvarja sama s seboj, do drugih pa se obnaša ignorantsko, pravi g. Jejičič, ne bo ugodila stavkovnim zahtevam, razmišljajo tudi, da bi se popolnoma umaknili z mejnih prehodov. (B. Bjugović, B. Hudina)

Kadar streljajo šefi

Upravni organi posavskih občin imajo v teh dneh preizkus strelskega znanja. Opravljajo ga ob podpori slovenske vojske in Jansevi fantje ter dekleta so tudi instruktorji, demonstratorji ... Dejstvo je, da se je vašemu fotografu orodje pokvarilo ravno v hipu, ko je hotel zabeležiti streljsko merilne sposobnosti vodilnih delavcev ene izmed občin. Tako ste, spostovani bralci, prikrajšani za pogled na vrsto lepo postrojenih predsednikov in sekretarjev. Seveda je bilo med njimi tudi nekaj gospa. Ne bomo izdajali uradne (tako rekoč vojaške) skrivnosti o rezultatih streljanja. Povejmo le, da so instruktorji (na sliki) v Cerkljah po opravljenem streljanju rekli najprej, da so pri nas ženske gajstne! (Ika)

Slovenski izgnanci 1941-1945**V Sevnici pripravljajo razstavo**

Dokumente in druge predmete še vedno zbirajo.

Sevnica, 8. oktobra – Koordinacijski odbor Društva izgnancev Slovenije v občini Sevnica je na svoji seji med drugim razpravjal o poteku priprav za razstavo vseh slovenskih izgnancev iz občine Sevnica. Razstavo bodo odprli na sevniskem gradu ob prazniku občine Sevnica, ki bo prihodnji mesec.

Priprave tečejo že od lanskega novembrskega srečanja izgnancev na Bučki, kjer so v soli pripravili lepo obiskano razstavo. Omenjeni koordinacijski odbor je že 12. februarja letos sprejel operacionalizacijski dogovor o razstavi, ki mora dobiti večji odmev tako v občini Sevnica kot tudi drugod po Sloveniji. Širši strokovni odbor sestavljajo: prof. Jože Bogovič, predsednik, prof. Janez Kos, prof. Dušan Milost, kustosinja Irena Fürst, Tone Zgonc in Mirko Bogovič.

Do sedaj so izgnanci zbrali že precej raznih dokumentov, slik in predmetov, ki pričajo o trpljenju izgnancev med 2. svetovno vojno. Vse take stvari še naprej zbira prof. Dušan Milost na Savski 8 v Sevnici. Vsak, ki je že prinesel kakršen koli predmet, je dobil potrdilo, da bo dobil vse vrnjeno, če pa podpisete, da razstavljenih predmetov ne potrebujete, bodo ostali za stalno razstavo, ki je tudi končni cilj teh prizadevanj. Letos ta cilj zaradi materialnih možnosti verjetno še ne bo dosegljiv, in bodo zaenkrat odprli le začasno razstavo, meni član odbora g. Albert Felician.

Eden od namenov teh prizadevanj je tudi to, da izgnanci pokažemo vsem, ki danes odločajo v državnem zboru Republike Slovenije o naših zahtevah za povračilo vojne škode in odškodnino, da so te zahteve upravičene. Ne samo v Sloveniji, tudi izven njenih meja naj bi spoznali, da smo bili izgnanci iz let 1941-1945 prve žrtve nacistične raznarodovalne politike in genocida nad slovenskim narodom. Zato hočemo, da nas prve tudi obravnavajo, čeprav vemo in

priznavamo, da so med žrtvami vojne tudi druge kategorije.

Koordinacijski odbor prosi vse izgnance, da se za podrobnejša pojasnila o razstavi obračajo na svoje predsednike krajevnih organizacij: Vinka Tomažina (Bučka), Jožeta Zibertta (Studenci), Jožeta Bogoviča (Sevnica), Toneta Novšaka (Boštanj) in Janeza Kosa (Sentjanž-Krmelj-Tržišče). (Janko Blas)

Vsaka glava je nadomestljiva. Predpogoj je, da je ena na razpolago. (Walentín Falin, Življenjska pravila diplomata)

Nesrečen poraz sevnških šahistov v Radgoni

V Radgoni so se sevnški šahisti srečali s tamkajšnjim ŠK Radgona v 2. kolu II. slovenske šahovske lige – vzhod. Po ogorčenem boju so zmagali domačini z rezultatom 3,5 : 2,5.

Posamični zmagi za Sevnico sta dosegla Toni Kranjec in Bojan Smerdel, nerešeno pa je igral Martin Povše, ki je imel tudi najtežjega nasprotnika. Izgubil je Zvonko Mesojedec, čeprav je bil že v dobljenem položaju. Izgubila je Mojca Grlic, enako tudi mladinec Iztok Blas, ki je zapravl remi pozicijo po skoraj 4 urah igranja.

Vrstni red po 2. kolu: 1. Fužinar Ravne 4 (8,5), 2. Lipa Šentjur 4 (7,5), 3. Radgona (4 meč točke in 7 točk iz vseh iger); ŠK Milan Majcen Sevnica je z 2 meč točkama in 8 točkami iz vseh iger na 6.-7. mestu. V ligi tekmuje še 14 moštev.

V soboto, 16. oktobra, se bodo sevnški šahisti doma pomerili z mariborskim Branikom, ki trenutno zaseda 4.-5. mesto. (Janko Blas)

Rudnik Senovo

Premog naj bi kopali do leta 2000

RRPS je sprejel ugodnejšo varianto kot ministrstvo. Na Senovem pravkar izvajajo investicijo, ki bo omogočila aktiviranje zalog za okoli 10 let proizvodnje.

Senovo, 6. oktobra – V ministrstvu za gospodarstvo dejavnosti je bil izdelan osnutek zakona o postopnem prenehanju proizvodnje in zapiranju rudnikov rjavega premoga Zagorje, Senovo in Kanižarica, ki naj bi ga v kratkem obravnavala republiška vlada in potem sprejel državni zbor. Če bo zakon sprejet, se bo sedanje podjetje Rudniki rjavega premoga Slovenije s sedežem v Trbovljah razdelilo na dve podjetji.

Prvo naj bi nadaljevalo proizvodnjo rjavega premoga na podlagi ekonomskih zakonitosti tako, da bo očiščeno starih obremenitev in sposobno nastopati na trgu ob sprejemljivi ceni. Drugo podjetje naj bi se ukvarjalo z zapiralnimi deli, s sanacijo površin in okolja ter s pre zaposlovanjem delavcev do dokončnega zaprtja rudnikov Zagorje, Senovo in Kanižarica do leta 2000. Proizvodnja premoga naj bi se tako v teh treh rudnikih ustavila konec leta 1996, od leta 1997 pa naj bi se pričelo fizično zapiranje.

Že prejšnja vlada je sprejela sklep, da naj bi iz državnega proračuna subvencionirali proizvodnjo enega milijona ton rjavega premoga v višini 1,5 DEM/GJ, ob upoštevanju predhodno dogovorjene cene. Prav tako naj bi iz proračuna bila zagotovljena sredstva za zapiranje rudnikov in sanacijo površin, poškodovanih od rudarjenja, ter sredstva za pre zaposlovanje delavcev v premo govnistvu.

Ob več izdelanih internih študijah v RRPS je bila sprejeta t. i. IV. varianta, ki je upoštevala vse bodoče aktivnosti v podjetju. Po tej varianti bi ostala proizvodnja rjavega premoga v rudniku Senovo do vključno leta 1997 nespremenjena (ok. 85.000 ton letno), leta 1998 bi se zmanjšala na 60.000 ton, leta 1999 na 30.000 ton in leta 2000 bi do-

končno prenehali s proizvodnjo. Ta varianta je sprejemljiva tudi za rudnik Senovo. Njihovi strokovnjaki so namreč izračunali, da imajo precej cenejšo proizvodnjo kot recimo rudnik Hrastnik, katerega štejejo za rentabilnega.

V rudniku Senovo je v teku investicija, ki bo aktivirala okoli 800.000 ton zalog in omogočila, ob sedanji letni proizvodnji približno 80.000 ton, nadaljevanje obratovanja rudnika še približno deset let. Po besedah tehničnega direktorja rudnika Senovo, Draga Klanjška, pričakujejo, da bo vlada finančno pomagala dokončati investicijo – gre za 6–8 mio SIT –, če je seveda interes države, da se premog s Senovega uporablja v energetskih objektih Slovenije. Investicija bi omogočila še dodatno pocenitev proizvodnje, na razpolago pa bi bilo dovolj časa za postopno pre zaposlovanje sedaj zaposlenih 300 delavcev. Pri tem bo treba raziskati vse možnosti za plama premoga iz senovskega rudnika na tržišče sosednje Hrvaške.

Glede uporabe sredstev, ki jih je vlada namenila za zapiranje omenjenih treh rudnikov, je treba opozoriti, da se vse odločitve sprejemajo na sedežu podjetja RRPS v Trbovljah. Na Senovem do sedaj niso dobili v ta namen nobenih finančnih sredstev. Tudi načrtno pre zaposlovanje se ni izvajalo, razen izločitve nekaterih delov rudnika, ki zdaj poslujejo kot samostojna podjetja.

Če bodo poslanci državnega zbora sprejeli zakon o zapiranju rudnikov in bo v njem ostala sedanja varianta o zapiranju treh rudnikov do konca leta 1996, bo to za krško občino pomenilo še dodatnih 300 brezposelnih. Čeprav v občini kot tudi v rudniku Senovo nimajo nobenega vpliva na dokončno odločitev, bo vse breme brezposelnih nosila občina sama. (B. Bje gović)

Pri Jurčku so podpisali pogodbo o gradnji

PRODAJNO-RAZSTAVNEGA CENTRA ZA DELTA TEAM

Lastnik Marko Tomše je okrcal državo Slovenijo, ki da je preveč kruta do državljanov, željnih poslovnega uspeha.

Krško, 8. oktobra – Ožji družinski člani, predstavniki občinskega vodstva in izvajalca so bili priča se enemu koraku na razvojni poti družine Tomše. V klubski sobi okrepčevalnice Jurček so podpisali pogodbo, po kateri bo GIP Pionir za potrebe Delta teama do januarja '94 postavil nov razstavnoprodajni salon. Stal bo nasproti bencinskega servisa pri krškem nakupovalnem centru (ob Kovinarski), imel bo dva dela. Tisti zadaj bo namenjen skladiščem in servisiranju, v sprednjem pa bo razstavljen Delta teamov prodajni program: motorji, kolesa in ostala pripadajoča oprema.

Projektant, ing. arh. Igor Kraševac, pojasnjuje, da je arhi-

Jože Peterlin z Jelko in Markom Tomševima

Prvega pol leta Vidma – Papirja

Delali so vsi štirje papirni stroji

Izguba okoli 7 milijonov DM je bila v prvem letu pričakovana. Prihodnje leto morajo bolj "zaposliti" PS 1.

Krško, 1. oktobra – Na redni tiskovni konferenci v Vidmu – Papirju je direktor podjetja Jože Cerle sumiral rezultate dosedanjega poslovanja podjetja ter predstavil plan proizvodnje za naslednje leto. V preteklega pol leta je podjetju uspelo ohraniti proizvodnjo na vseh štirih papirnih strojih in proizvesti približno 37.500 ton papirja pri 70-odstotni izkoriščenosti strojev. Zaposlenih imajo 645 delavcev. Do konca leta načrtujejo, da bodo proizvedli 45.000 ton papirja in realizirali za 46,3 milijona DEM prodaje. Pri tem bo izguba za leto 1993 znašala nekaj manj kot 7 milijonov DEM, kolikor so je planirali na začetku obratovanja podjetja. Vodstvo podjetja navaja kot glavna vzroka izgube pre nizko ceno papirja (najnižjo v zadnjem desetletju) tako na domačem kot na svetovnem trgu ter nepopolno izkoriščenost kapacitet.

Za leto 1994 v Vidmu – Papirju načrtujejo, da bodo proizvedli 106.000 ton papirja in ga prodali za 84,3 milijona DEM, od tega 20 % na sloven-

skem trgu in ostalo v izvozu. Največ načrtujejo izvoziti v Nemčijo, Italijo in Hrvaško. Ob upoštevanju nekaterih pogojev bi Videm – Papir lahko poslovno leto 1994 zaključil brez izgube. Pri tem mislijo na 10 milijonov DEM obratnega kapitala, ki naj bi ga zagotovile poslovne banke (garancije naj bi izdala država), carinsko zaščito slovenskega trga in znižanje cene električne energije. Izhodišča plana za leto 1994 so bila postavljena na podlagi septembrske situacije v podjetju ob upoštevanju 80 % izkoriščenosti kapacitet.

Predsednik upravnega odbora Damir Cibic je pozitivno ocenil poslovanje podjetja v preteklih šestih mesecih, ko so na svojevrstnem "preizkusu" bili tako delavci kot papirni stroj 1. Delavci popolnoma obvladujejo tehnologijo proizvodnje na tem papirnem stroju, naloga tržnikov pa je, da natančno definirajo trge in produkte za PS 1. Plan vodstva za leto 1994 izpolnjuje vse zahteve lastnika – Sklada RS za razvoj, ki je do sedaj bil edini financer obratnega kapitala.

tektura objekta sodobna, da temelji na preprostih oblikah, ki jih dopolnjuje in zaznamuje nekaj dekorativnih elementov. Pri prodajno-razstavnem delu prevladuje steklo, ki je

osnovni material za velike izlozbenne površine, značilen portal z nadstreškom in tudi pri strehi ga bodo uporabili.

Direktor in lastnik Delta teama Marko Tomše je v pozdravu zbranim omenil tri prelomnice v svojem poslovnem razvoju:

otvoritev lokala Jurček na Hočevarjevem trgu (1989), otvoritev prodajalne Delta team z motorji, kolesi in potrebno opremo na CKZ v Krškem (1990) ter današnji podpis pogodbe o gradnji novega objekta. Za vse skupaj je Tomše pripisal zahvalo svoji družini, ki se je odrekala večini osebnih zadovoljstev, ki jih omogoča denarni uspeh. V imenu izvajalca je pogodbo podpisal generalni direktor SGP Pionir Jože Peterlin. (Ika, foto: Ljubo Potočnik)

ki jih je nekoč imel Videm, in računajo, da je mogoče ponovno pridobiti položaj na trgih, kot v najboljših letih Vidmovega poslovanja. S povečanjem tržnega deleža se bo povečala tudi stečajna masa.

Med upniki podjetja Videm so tudi taki, ki imajo sami likvidnostne težave. Nekateri med njimi so že predlagali prodajo delov tovarne na dražbi. V upravnem odboru Vidma – Papirja se strinjajo s tem, da se taki upniki čim prej poplačajo. Z ostalimi upniki, med katerimi je tudi ljubljanska banka, je treba počakati, da se dokončno določijo terjatve, in potem izpeljati zaključek stečajnega postopka, kot ga je predlagal stečajni upravitelj. Sklad RS za razvoj kot lastnik tovarne ne namerava kupovati delov tovarne, če pride do dražb. Njihova naloga je bila zagotoviti konsolidacijo podjetja, in pričakujejo, da ga bo potem prevzel drug lastnik. (B. Bje gović)

Novi prostori za prodajalno

Zabukovje, 30. septembra – Krajani Zabukovja so 19. septembra ostali brez prodajalne in bifeja, ki sta bila lepo opremljena in dobro založena. Prodajalna in bife sta bila v spodnjih prostorih stanovanjske hiše Zorana B., vse skupaj pa je zažgal njegov oče Florjan B.

Prostori prodajalne so bili last sevniskega Mercatorja, v najemu pa sta jih imela zakonca Jožica in Ivan Kozmus. Zelo sta bila prizadevna, v lokal sta vložila veliko dela in denarja, saj sta vse adaptirala in na novo opremila. Sedaj pa prostorov ni več mogoče uporabljati, ker bodo morali stavbo porušiti do tal. Škode je za 70.000 DM in nihče je ne bo povrnili.

pravo preoblikovanja podjetja. Prinesena nakaznica pa je že vložek v podjetje.

Posebno poglavje lastniškega preoblikovanja so sistemi, korporacije, holdingi, podjetja matere in družbe hčere. Naša regija je namreč regija obratov in družb hčera.

Vse to premoženje je družbeno premoženje, vendar v lasti sistema. Lastnili se bodo sistemi, ki so daleč od delavca iz posavskega obrata. Mi zahtevamo, da se lastnino tudi neposredno obrati in

Krajani Zabukovja so bili brez trgovine deset dni in so vztrajali, da bi jo nekako dobili za naprej. Zato sta se zakonca Kozmus odločila za predstavitev svoje dejavnosti v prostoru osnovne šole, ki že nekaj let ne služi svojem namenu. S to rešitvijo se je strinjal tudi ustrezen upravni organ sevniske občine, vendar je to za Kozmusova samo začasna rešitev. Njuna prodajalna je še naprej bogato založena in krajani so ponovno zadovoljni, saj je Sevnica za njihove vsakdanje potrebe preveč oddaljena.

Lastnika prodajalne pa že razmišljata o novi lokaciji za svojo dejavnost, saj prebivalci teh krajev vendarle vsak dan potrebujejo najpomembnejše stvari. (Milena Požun)

Sindikalni seminar o lastninjenju

Hiti počasi ali ne dajte se izsiljevati

Območna organizacija ZSSS Posavja je 6. oktobra pripravila za sindikalne zaupnike seminar – razgovor o lastninskem preoblikovanju podjetij v družbeni lasti in o soupravljanju delavcev v gospodarskih družbah. Ob sorazmerno majhni udeležbi (25 udeležencev) je bila po uvodu kolega Igorja Vizjaka, predsednika OO ZSSS za Dolenjsko, kar živahna razprava. To je zanesljiv znak, da je bil ta pogovor še kako potreben. Ne gre le za nepoznavanje gradiva, pač pa za mrtvilo v podjetjih in družbah, kjer bi morali vodilni delavci narediti več pri obveščanju delavcev in sindikatov o pripravah na lastninsko preoblikovanje.

V tem zapisu bi rad opozoril na bistvene poudarke iz uvoda in razprave:

– Lastninsko preoblikovanje podjetij v družbeni lasti je

pravzaprav nekrvava revolucija, ki temelji na zakonu.

– Udejanjanje zakonskih določil zahteva zelo veliko znanja. Zapletenost določil, kup spremljajočih podzakonskih aktov, politični kompromisi in nedorečenosti, ponekod tudi strah pred neznanim in nepoznanim pa so vzroki, da je bilo doslej Agenciji za lastninsko preoblikovanje prijavljenih tako malo (do 6.10. le 14) programov za lastninsko preoblikovanje podjetij.

– Pomembno je vedeti, da bomo lastnili le družbeno premoženje. V podjetju bo ta videti približno takole: Od vrednosti premoženja (osnovna sredstva, zaloge, tekoča proizvodnja) bomo odšteli obveznosti in tako prišli do vrednosti, ki se bo delila: po 10 % v Invalidsko-pokojninski sklad Slovenije in v odškodninski sklad, po 20 % v Sklad R Slovenije za razvoj in za razdelitev certifikatov delavcem, 40 % pa za

odplačno razdelitev.

– Začetek lastniškega preoblikovanja podjetja pa je program, ki mora vsebovati:

1. analizo stanja podjetja, ki je osnova za privatizacijski načrt,
2. izbiro pravno-organizacijske oblike lastninjenega podjetja,
3. strategijo razvoja lastninjenega podjetja (družbe),
4. obliko in način lastniškega preoblikovanja. Tukaj je veliko možnosti - 9 osnovnih, možne pa so tudi kombinacije.

Po naših informacijah se večina podjetij odloča za takojimenovani notranji odkup delnic (delavski odkup), kar velja še zlasti po dopolnitvi zakona, da je za tak odkup možno uporabiti neizplačani del plač do višine, ki jo določa kolektivna pogodba in se mora za to odločiti najmanj 1/3 delavcev.

Pri tem modelu, ki je na zunanaj zelo privlačen, pa moramo biti kar precej previdni.

– Vložek dela certifikata ali celega certifikata v podjetje ne pomeni zajamčenega delovnega mesta, kar nekateri obljublajo.

– Vrednost certifikata, vložnega v podjetje, daje delavcu le upravljalsko pravico, ki je sorazmerna deležu (vrednosti delnice)

– Delnica je vrednostni papir, ki ga bomo lahko vnovčili čez dve leti. Vsi si želimo, da bi se njegova vrednost povečala in ne znižala, zato bomo premislili, kam ga bomo naložili. Zanesljivo ne v podjetje, ki posluje z izgubo in v programu ni pripravilo verjetne rešitve.

– Povedano preprosto. Vrednost certifikata bomo s položnico vložili tja, kjer nam bo kaj prinesel. Res pa je, da je tveganje prisotno pri vsakem nakupu delnic.

– Ne dajte se izsiljevati! Vzemite si čas za premislek in posvet. Razne ankete v podjetjih so samo informacija vodilnim za pri-

1. gostinsko-turistični sejem GOST-TUR

V Mariboru se je predstavila tudi občina Brežice

V času od 30.9. do 4.10.1993 se je v dvoranah Tabor predstavilo 216 razstavljalcev, od tega 65 tujih iz 16 držav, na 20.000 m² razstavnega prostora. — Pobuda za bodoče skupne posavske nastope.

Maribor, 30. septembra — Sejem, ki je trajal 5 dni, je v četrtek slovesno otvoril predsednik države g. Milan Kučan. V pestrem programu smo lahko med drugim spremljali 1. državno prvenstvo s ski-jet (vodnimi sanmi), tradicionalno trgatve najstarejše trte na svetu in 40. gostinsko-turistični zbor Slovenije.

Iz Posavja se je tokrat na 60 m² z devetimi razstavljalci predstavila občina Brežice. Med zastopstvom vseh največjih zdravilišč v Sloveniji so bile tudi Terme Čatež, ki so stalen spremljevalec takšnih in podobnih prireditev. Direktorica marketinga v Termah, ga Tina Savnik, je sejem pohvalila, a ker je bil tokrat prvič, misli, da bo naslednje leto bolje. Povedala je še, da je to že druga predstavitev v Mariboru. Prva je bila marca letos v hotelu Slavija ob prisotnosti tamkajšnjih medijev, Večera in radia, tako da imajo v Mariboru dobre izkušnje.

Ostali predstavniki občine Brežice so bili še Vito Brežice

s predstavitvijo proizvodnega in trgovskega podjetja Vito Bizeljško — Brežice, Agraria — Cvetje, Motel in restavracija Čatež, Posavski muzej Brežice, Barbara International (proizvajalec penecih vin), umetnica Cvetka Miloš, ki se ukvarja s slikarstvom, tapiserijo, nakitom in keramiko, Mostec s sloganom "Majhen Otok Slovenije Trenutek Edinstvene Celote", Društvo kmetič Brežice in Gostilna — restavracija — motel Kalin z Obrežja.

Skupno oceno GOST-TUR-a je dodal predsednik Občinske turistične zveze Vlado Deržič. Povedal je, da je bil kot vsak tudi ta začetek težak, med večje napake je štel le slabo označitev do dvoran Tabor. Brežiški nastop je pohvalil, saj je bil zelo raznolik, od pestre gostinske, turistične ponudbe do zgodovine in umetnosti. Dodal je še, da je dal pobudo, da bi se člani turističnih zvez Posavja na sestanku, ki bo novembra, dogovorili o skupnih nastopih in tako predstavljali Posavje. (Boštjan Colarič)

40. gostinsko-turistični zbor Slovenije

Izreden uspeh

hotela Terme in Mokric

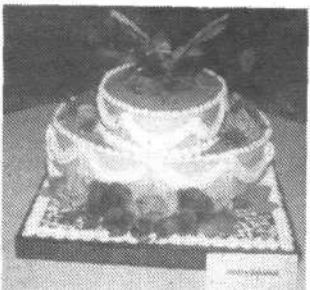
Ob 5 zlatih in dveh srebrnih medaljah, priznanju za najbolj urejen ter uspešen kamp in kopalnice v Sloveniji je direktorica Marjana Deržič ponosna: "V 25 letih, kar delam tu, še nisem doživela kaj takega."

Maribor, 30. septembra — Okoli 300 razstavljalcev je sodelovalo na jubilejnem gostinsko-turističnem zboru Slovenije, ki je potekal v okviru sejma GOST-TUR v Mariboru. Odličan uspeh sta doživela hotela Terme in Mokrice.

Osvojili so kup odličij: Slavka Klemenčič (Terme) zlato medaljo za slaščičarski izdelek z največ možnih osvojenih točk, Mirko Rožman (Terme)

v Sloveniji, prav tako tudi kopalnice.

Direktorica hotela Terme ter kampa Marjana Deržič je povedala, da je ponosna na vse, ki so pripomogli k uspehu. Pohvalila je g. Milana Šoferja, ki je bil miselni vodja gastronomskega projekta.

Kamp v Termah je 1. kategorije, ima 300 hiš in prostor za 600 prikolice, vanj vam na primer ni potrebno nositi TV sprejemnika, saj vas čaka v hiši s SAT TV. Ta kamp je Gospodarska zbornica Slovenije anonimno ocenila trikrat v letu. Direktorica je povedala, da se ji zdi potrebna predvsem preusmeritev miselnosti v tržno ekonomijo. Za to pa mora "vsak delati z dušo in telesom." Poudarek daje predvsem kvaliteti, saj je le tako moč držati korak z Evropo. Veliko da na izobraževanje kadrov, učenje tujih jezikov, kajti zadovoljen gost je poceni gost.

Očitno Termam s takšnim vodstvom dobro uspeva, saj pravkar gradijo fitness center, ki bo nared decembra in bo po besedah Marjane Deržič najlepši v Sloveniji. (Boštjan Colarič)

Brežice — zdraviliški kraj?

Pri sprejemanju predloga odloka o spremembah odloka o komunalnih takсах v občini Brežice je ponovno prišla do izraza paleta nesoglasij med Termami Čatežu (t. j. tamkajšnjim direktorjem, poslanecem in podpredsednikom brežiške skupščine, Borutom Mokrovičem) ter izvršnim svetom. Mokrovič je skupščini in bistvu očital, da skozi sprejemanje predlaganih odlokov samo išče poti za dodatno polnjenje proračuna, Kolešnik pa se je zagovarjal z dejstvom, da je končno normalno, če vlada išče različne poti dotekanja denarja, da pa je pozitivnost ali negativnost takega obnašanja stvar izhodišča.

Vsa zadeva me že nekaj časa spominja na bradato šalo o tem, kako dolga je minuta. Terme očita brežiški občini in Brežičanom izkoriščevalskost, nerazumevanje, nekooperativnost, zanemarjanje in še in še, Brežice pa Termam izkoriščevalskost, nerazumevanje, nekooperativnost, zanemarjanje in (za spremembo) sebičnost. Daleč od tega, da bi želel biti Salomon, a zdi se mi, da je vsaj del problema (spora in nesporazuma) v tem, da drug drugemu ne pomenita in ne nudita tistega, kar bi v normalnih okoliščinah morala. Brežice so za vladavine jugoarmade gospodarsko zlahka živele in shajale brez Terme, pa so se naučile živeti brez brežiške občine in bližnjih krajev. Tako tu ne srečamo tistega, kar je

sicer značilno recimo za Dolenjske Toplice, kjer je posest stanovanjske hiše skoraj avtomatsko pomenila zanesljiv vir dohodkov. Lastnik je oddajal vsaj eno sobo in obisk gostov ter njihovo počutje v kraju mu je bilo še kako mar. Res je sicer, da so nekdanje socialne blagajne omogočale zdraviliški tretma skoraj vsakomur, a res je tudi, da se v Dolenjskih Toplicah že poznajo tudi novi socialno-zdravstveni vetrovi. Gradijo, urejajo, lišpajo svoj kraj, borijo se za turiste. Rutina jim je omogočila hitro prilagajanje. Ni sicer nujno, da se bodo Dolenjske čez noč spremenile v zdraviliško turističen kraj tipa Portorož, a prednost so znale izkoristiti. Terme bodo k vsemu temu morale krepko pomagati s strokovnostjo, tudi krediti in še čim. To nikakor ne bo jutri, ker se morajo ljudje tam zavedati, da ne živijo samo od Gorenjcev, Primorcev, Italijanov, Nemcev, Hrvatov..., sploh pa ne, dokler bodo redno pozabljali pošiljati vabila v Naš glas (pardon!).

Dokler veliko lastnikov individualnih hiš v Brežicah in ostalih naseljih v bližini Terme bo pogruntalo, da imajo v rokah asa, dokler v mestu in njegovi bližini ne bo zrasla vrsta gostinskih lokalčkov, prodajaln s sadjem, spominki in vso ostalo možno šaro, se bodo šli Brežičani in Čatežani pokvarjeni telefon. Aha! Ali še kdo ne ve, da je dolžina minute odvisna od tega, na kateri strani straniščenih vrat stojite? Tudi Brežičani in Terme bodo morali nekoč delati skupaj in se domeniti za vrstni red! (Ika)

Čateškimi Termam že drugič Delov list

Čateške Toplice so bile letos že drugič proglašene za najboljši slovenski turistični kraj. Tako so ocenili bralci Dela, ki so od junija v Turistični poroti ocenjevali slovenske kraje. Za Čateške Terme je glasovalo kar 6281 bralcev, približno tretjina vseh, ki so poslali glasovnice na Delov list, teh pa je bilo več kot 21.000. V Delu ocenjujejo, da je bila akcija uspešna, saj so lani prejeli samo 8300 kuponov. Ocenjevanje je bilo precej izenačeno, saj so proti koncu akcije Atomske Toplice celo prehiteli Čateške, nazadnje pa so le zbrale kar za 2000 glasov manj.

Čateškimi Termam je tako že drugič pripadel zlati Delov list, ki ga je direktor Borut Mokrovič prejel od glavnega in odgovornega urednika Dela Tita Doberška pred dnevi. Mokrovič je zmago svojih Toplic nagradil že ob zaključku lanske akcije z besedami: "Vidimo se prihodnje leto," letos pa je temu optimističnemu geslu dodal: "V tretje gre rado." V Termah so optimisti, saj zadnja leta precej investirajo in vsako leto skušajo narediti kaj novega. Že letos naj bi bil to prvi del fitnes centra, ki ga bodo odprli konec leta.

Za bralce Našega glasa pa povejmo še, kako je Delova akcija potekala. Na lestvico so se uvrstili le tisti kraji, za katere so prejeli več kot 1 % vseh poslanih kuponov. Te kraje so razvrstili v pet kategorij, glede na število poslanih glasov, potem pa so upoštevali še povprečje od ostalih lastnosti, ki so jih ocenjevali s šolskimi

Čez plot:

Mini pekarna v Šentjerneju

Poskusili bodo tudi na krškem tržišču.

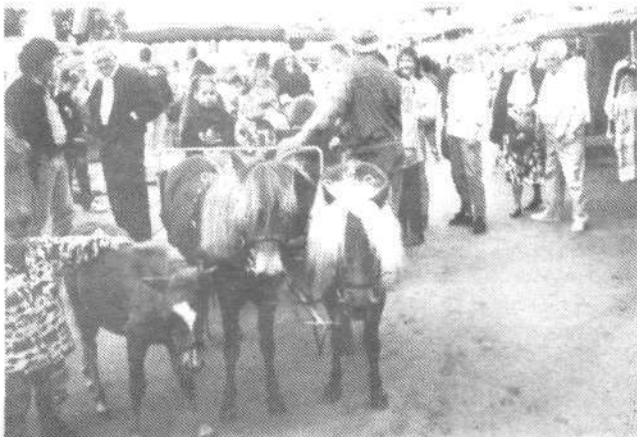
Šentjernej, 30. septembra — V stavbi na Cesti oktobrskih žrtev v Šentjerneju, ki jo je Darinko Košljan dal v najem Dolenjskim pekarnam, od 1. oktobra deluje nova pekarna s trgovino, v kateri ponujajo različne vrste kruha in druga živila. Pekarno vodi Ivan Novak iz Novega mesta, trgovino pa domačinka Jožica Zore.

Kupcem nudijo domači šentjernejski kruh v štruci in hlebcu, belega po 108 SIT in črnega po 98 SIT, rženi kruh v štruci in hlebcu po 135 SIT, poleg tega pa še različne živil-

ske izdelke, ki jih dobavljajo iz Novega mesta, ter slaščice, ki jih dobivajo iz Črnomlja.

V pekarni so zaposleni trije peki in razvoznik kruha, v trgovini pa tri prodajalke. S peko kruha pričnejo že ob 4. uri zjutraj in ga pečejo čim bolj v dan, tako da je mogoče dobiti čim bolj svežega. Trgovina pa je odprta od 6.30 do 19. ure.

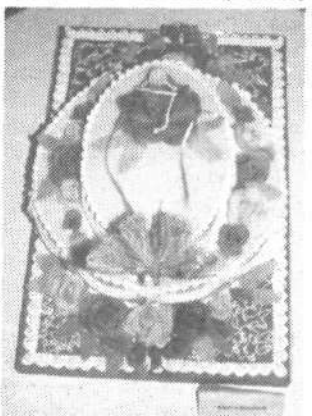
Njihov cilj je osvajanje novega tržišča, predvsem na področju krške občine. Vsi uslužbenci pa se trudijo, da bi čim bolj ustregli potrebam in željam kupcev. (Aleksandra Kodrič)

Posnetek je iz Obrigheima. Vsako leto pripelje možakar na Killanov sejem tudi svojo vprego ponjave in s njo po ves dan prevaža mularijo, večjo in manjšo. Mimogrede: za svoje rejsko delo je pobral tudi nekaj nagrad! Če je kdo bil med sezono v Celovcu pred upravo zgradbo, se bo gotovo spomnil, da tam po trgu, okrog zrnja — spomenika, možakar na konjskem sedlu spremlja otročaje. Za denar. Zakaj pri nas res štejemo za pravo kmečko delo samo rejo prašičev, kokoši, goved, morda še sajcev in koz? Zakaj morajo biti ponji na voljo otrokom samo v Mokricah in v Strugi, kamor greš lahko samo s avtom, torej na izlet, in kjer vsaj včasih tisti poznejši sploh niso prišli na vrsto za jahanje? Saj verjetno res ne gre za bajne zasluzke, a morda bi bilo dela za vse — ob sedanji brezposelnosti, čakalnih listah. (Ika)

V Avstriji je na Koroškem kraj Otok (Maria Wört), sibelka pokristjanjenja Slovencev. Sedaj se tam govori nemško, ob pomolu, ki štrli v Vrbsko jezero, pristaja redno izletniška ladja (iz Celovca) in človek, ki stopi tu na kopno, najprej trči v prodajalno s spominki. Vse sorte krame in uporabnih reči je v njej in mirni, potrpežljivi možakar, ki med branjem časopisa vljudno zamomlja: "Tag" in se ne sekira za tiste, ki mu stikajo po policah — dokler gneča preveč ne naraste. Če kaj kupite, "Danke schon und Christ Gott", če ne, pa tudi prav. Štos pa je v tem, da je to le prva v nizu takih prodajaln, ki ima zaradi bližine pomola nekoliko višje cene. Spominkarskih lukenj (skoraj dobesedno) je na razdalji stotih metrov še pet. Vsi lastniki s pridom izrabljajo obiske vernih ljudi, ki hodijo priigat svečke želja v bližnjo Marijino cerkev. Prodajalci hvede, zvončke, časopise, sladolede, pljače, sladkarije, knjige, oblačila, bedarije, uporabne drobnarije in brez konca vsega. Točno tako zmešano, kot sem našel. Če so še toliko let tu (spominim se jih še od zadnjega obiska pred leti), potem se jim še izplača. Nihče ne zapira ob sedmih svečer, nihče ne naganja gostov od mize ob desetih svečer. Denar se služi potrpežljivo, v drobižu, s prijaznostjo in potrpljenjem. Prebrisan sem, da bo tudi pri nas sila pripeljala do tega, upam le, da takrat ne bo že pozno. (Ika)

zlato medaljo za pripravo omizja in sadne sladice, Magda Prah (Terme) zlato medaljo v tekmovanju sobaric, Bojan Friedl (Terme) zlato medaljo v tekmovanju hotelskih receptorjev, Ivan Sval (Mokrice) zlato medaljo v tekmovanju hotelskih receptorjev, Vlado Vršec (Terme) srebrno medaljo v tekmovanju barmenov, Darko Pšeničnik (Mokrice) srebrno medaljo za kulinarčni izdelek. Dobili so tudi tri priznanja: Miha Galič (Mokrice) za sodelovanje sommelierjev, Terme za najbolj uspešen in urejen kamp

Sodobno življenje pa ubija tradicijo in običaje

Zato so v Kapelah dali trsu piti

V Kapelah skušajo oživiti spomin na stare šege, opravila in obrti, ki jih je nekoč bilo obilo, začeli pa so pri bratvi, ko so berači nekoč pili podbiranca in za srečo dali tudi trsu piti.

Kapele, 2. oktobra – Trije vozovi s konjsko vprego so v vinograde pod farno cerkvijo pripeljali berače, sode, škafe in brente. Nekako tako je bilo v Kapelah v bratvi še pred šestdesetimi leti in tako je bilo tudi to soboto.

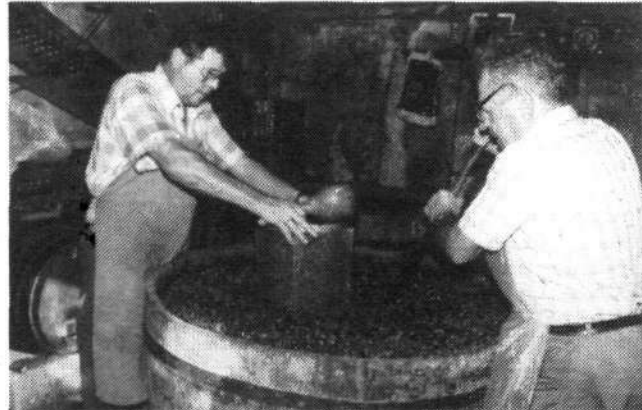
K sodelovanju smo pritegnili vseh devet društev, ki v Kapelah aktivno delujejo. Tako je konjeniška sekcija pripravila vozove, aktiv kmečkih žena hrano, moški pevski zbor "berači", vse skupaj je popestril pihalni orkester Kapele, prebivalci pa so bili "berači", brentači, pevci in vse, kar zraven sodi. O vsem skupaj smo posneli prispevek za TV oddajo Nedeljskih 60 in video kaseto, s katero bomo skušali Turističnemu društvu prisluziti nekaj denarja.

Trgatev je pravi kmečki praznik. Kako tudi ne! Delo v vinogradu terja vse leto veliko

Na vzhodnem robu občine Brezice se iz breziške ravnine vzdiguje sleme kapelskih goric, ki ga ni zajelo odnašanje Save in Sotle. Na njih leži KS Kapele s svojimi sedmimi vasicami (Kapele, Podvinje, Rakovec, Župevec, Vrhje, Jereslavac, Slogonsko) in s 1250 prebivalci. Ime so dobile po treh kapelah (cerkvah); to so cerkev sv. Križa, farna cerkev Marije V nebo vzete in cerkev sv. Trojice. Same Kapele stojijo na hribčku z 225 m nadmorske višine.

truda in znoja. S tem je združena kmetova trajna skrb, da ne bi kaj prizadelo dragocene

vinke trte – od spomladanske pozebe pa potem boleznih, toče in drugih vremenskih nevarnosti. In zadoščenje, ko pride grozdje "srečno k ro-

kam"! V času trgatve je življenje v naravi spremenjeno in vabljivo. "Črček prepeva, ne more več spat", trgatev vele-va". Klopotci se oglašajo, da podijo ptice od zrelega grozdja in oznanjajo veselo dogajanje med vinskimi goricami, "hrami" oživijo. "Berači" se zbirajo med trtami.

Trgatev je od nekdaj imela poleg sproščene domače družabnosti tudi svoja pravila. Vsak "berač" je dobil številko svoje vrste in jo obdržal do konca trgatve. Grozdje je rezal z nožem "lovrekom" in ga odlagal v lesen škapec. Pri tem je moral paziti, da ni raztresel jagod po tleh, saj "vino je vendar iz jagod". Sproti jih je moral pobirati ali pa so to delali otroci. Gnile jagode je bilo treba metati v poseben škapec – "gnilo". Pri radodarnem gospodarju so lahko berači med trganjem zobali, skop gospodar tega ni dovolil; po ljudskem pripovedovanju so pri

takem gospodarju morali trgači zvižgati ali pa peti, da ne bi mogli zobati.

Iz škafev so grozdje stresali v brente, ki so jih brentarji sproti odnašali v hram – vinski klet, kjer je delo nadaljeval gospodar. Tam so grozdje mleli ali tudi (belo grozdje) pecljali in nato stiskali v leseni preši. Za vsako brento je brentač naredil zarezo na pa-

lici, s katero si je tudi pomagal pri nošnji navkreber. Gospodinj je bila naložena skrb za nabiranje "lepega grozdja". To je opravila pred trgači. Od tega je dobil vsak trgač svoj delež za domov. Gospodar je med trganjem ponujal domače žganje.

Delo v vinogradu je spremljalo prešerno petje in ukanje, da je odmevalo po goricah. Berači so razpredli marsikatero šalo in si privoščili tudi hudomušno zbadanje na račun navzočih ali nenavzočih. Pa ljubezenske vezi med mladimi so se spletale ali pa utrjevale med trganjem.

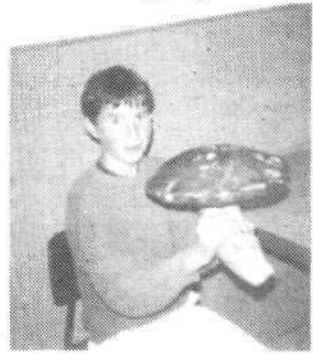
Za kosilo so ženske prinesle velike jerbese hrane in lačni "berači" so se zbrali okoli sklede; to pomeni, da so vsi zajemali iz iste skledice. Lakoto so si tešili z dobrimi starimi kmečkimi jedmi (v krušni peči pečen beli kruh, perutnina, odojek, mlinci idr.). Te dobrote so pridno zalivali s "pod-

birancem" (pred trgatvijo obrano in stisnjeno račo grozdje), ker starega vina skoraj noben kmet ni več imel v tem času.

Ko je bilo delo narejeno, so berači dali "trsu piti". Nataknilo so tri jagode na tri trte. Potem so spet sedli k jedi. Na vrsti je bil "kolač" – kvašena "sirova" (skutina) potica in orehova potica. Razporeženo je bilo razigrano in berači so se počjo in vriskajoč vračali na domove.

Naši berači, bilo jih je nekaj manj kot 150, pa niso šli domov. Vlogo gospodarja, Zijalo-

Velikan iz Bibčevega grabna

Veliko je bilo deževnih dni, zato je tudi veliko gob, vendar tako velike kot pri nas, v Piščah, ne rastejo povsod. Kar pogledate, kakšnega jurčka je našla moja mama, Anica Kržan. Zrastel je ob robu gozda, v "Bibčevem grabnu". Ko ga je mama zagledala, je najprej mislila, da se ji je na pot postavil drevesni panj. Potem pa je ugotovila, kaj je, stopila je bliže in videla prekrasen jurčkov klobuk. Zelo se je razveselila velikana, saj se le malokdaj zgodi, da zraste tak korjenjak. Tehtal je 2,10 kg. Naslednji dan ga je stara mama nesla v šolo, kjer so ga fotografirali. Vsi smo se čudili temu daru narave. Stara mama je rekla, naj kar ostane v šoli. Za malico. Se že veselimo gobjih dobrot ...

Miran Kržan, 7. r.
Oš Maksa Pieteršnika, Pišče

vega Joža, je prevzelo turistično društvo in jih odpeljalo v preurejeno kmečko domačijo Vidmarjevih. Nekaj jih je posedalo ob krušni peči v stari kmečki izbi, večina pa pod kozolcem, kjer so imeli prilichnost opazovati čredo "damja-

kov". Verjemite, niso ostali neželjni ne lačni, pa tudi dolgočasili se niso. Zvoki harmonike domačina Vilka, izbrani glasovi domačih pevcev in družabnost Kapelcev so trgače zadržali krepko v noč.

Turistično društvo Kapele

Pogača tete Fani

– nagrada za Sonjo

Precej dni je že minilo od naše poletne uganke, ampak teta Fani – Kerinova iz Vel. Podloga ni pozabila na obljubo in 11-letna Sonja Bobnič iz Brestanice, je lahko prišla po svojo nagrado: dišečo svatovsko pogačo z belo okrašenimi pticami. Le da na njej tokrat ni kot običajno pisalo "Mnogo sreče", ampak "Srečo Sonji". Sonja se je namenila to srečo razdeliti, na pojedino je poleg staršev povabila še prijatelje.

To je le ena izmed več kot 1000 pogač, kolikor jih je Fani Kerinova spekla in okrasila doslej. Potovale so po vsem svetu: v Ameriko, Nemčijo, Italijo, v Beograd, Maribor, na Gorenjsko, eno je dobil celo Milan Kučan, največ pa jih je seveda končalo na mizah tu pri nas – ob svatbah, birmah, rojstnih dnevih, maturantskih plesih, razstavah kmečkih dobrot. Eni jo na praznovanju takoj pospravijo, drugi jo dolgo hranijo za okras.

Teta Fani je povedala, da je pogačo za zlato poroko pri Vizlerjevih v Veliki vasi naredila iz petih kilogramov moke, tale tale na sliki je iz dveh. Sicer pa v receptu ni nobene skrivnosti, to je navadna kvašena pogača iz čisto običajnih sestavin. Nenavadna je le velika ljubezen, s katero skromna Fani Kerinova oblikuje ptičke, otročičke, žene in neveste ter jih polaga na svojo pogačo že 40 let. (I.G.)

DO BEOGRADA IN NAZAJ (2)

"Dobro jutro, Beograd", se spomnimo pesnika Dušana Radovića, ko istopimo. Beograd se je že zbudil, sonce je začelo greti. 'Lastina' avtobusna postaja je polna ljudi. Mimogrede zvedo, da mestni promet ne deluje. Zaradi pomanjkanja goriva so avtobusne linije zreducirane. To je vzrok za veliko število ljudi, ki čakajo več ur na prevoz. Slišimo grde besede, ljudje se prerivajo, avtobusi v odhodu in prihodu so polni.

Zapustimo jezne Beograjčane in se napotimo proti hotelu Astoria. Takoj opazimo mokre ulice, kljub temu da že nekaj časa ni bilo dežja. Mestna komunalna služba je z gasilskimi cisternami prala beograjske ulice. Ob pomanjkanju vode pri nas doma se nam to zdi nezasišano razkošje. Očitno ima Beograd dovolj vode. Pred Astorio številni dilerji čakajo na mimoidoče. Marka je zelo cenjena. Ponujajo 200 milijonov za eno nemško marko. Niti ne sanja se nam o razmerju med marko in dinarjem, ne vemo niti, kakšen je uradni tečaj. Ta tudi ni merilo. Tečaj formirajo ti ljudje okrog nas. Zanašamo se na informacije, da je v Beogradu alternativno sredstvo plačevanja "dojče marka". In o tem smo se hitro prepričali. Rezerviramo sobe, prijazen recep-

tor brez problema sprejme marke. Preseneča nas zelo nizka cena prenočišča. Slabih 5,5 DEM na noč v enoposteljni sobi s kopalnico v hotelu B-kategorije. Pri nas ne bi bilo niti za eno "rundo".

Po namestitvi nadaljujemo sprehod po beograjskih ulicah. Na vsakem koraku se izmenjujeta beda in razkošje. Ena izložba je skoraj prazna, takoj zraven nje pa druga polna. Privatni "biznis" kljub sankcijam svetovne skupnosti cvete. Uvoženo blago zahodnega izvora srečamo povsod. Na vogalih čepijo berači, mimo se vozijo dragi avtomobili. Vrste pred trgovinami in uličnimi kioski. Na enem piše "Cigaret ni" in tu ni nikogar, zraven prodajajo še vroče cigarete – vrsta sega kar čez cesto. In spet vrste, pred banko, pred pošto, na postajah mestnega prometa.

Knez Mihajlova se koplje v dopoldanskem soncu. Od nekdanj raj za pešce, je tudi raj za različne prodajalce, tihotapce in dilerje. Imamo občutek, da je cel Beograd na ulicah, čeprav je delovnik. Pred nami je Kalemegdan. Stara trdnjava se spominja boljših časov. Zvoki harmonike prihajajo do nas. Ljudje igrajo za svojo dušo, radovedneži samo opazujejo. Upokojenci so prišli na partijo šaha v naravi. Pri spomeniku "V zahvalo Franciji" šopek svežega cvetja. Vrača-

mo se na Terazije. Strogi center Beograda se ni spremenil. Slika že znana s Knez Mihajlove. Neverjetna gneča okrog nas. V množici je veliko uniformiranih ljudi.

Prazni želodci nas spominjajo na kosilo. Tukaj je Atina, znana terazijska restavracija, v kateri se je vedno dobro jedlo in pilo. Nacionalne specialitete, srbska kuhinja, jedi po izbiri. Nekoč je tukaj imel svojo mizo pisatelj Branko Čopić. Sem je prihajal na polento in mleko. Klasično kosilo, juha, dunajski zrezek in krompirček plačamo v markah. Skupaj z napitnico okrog 4 DEM. Bipovo pivo stane približno 60 pfenigov. Razliko do 10 mark nam natakarn vrne v dinarjih. Žal nam je, da nimamo mark v manjših apoenih.

Po kosilu gremo spet na ulico. Čas hitro teče. Čutimo obvezo, da se javimo domov. Iščemo razglednico Beograda. Prerivamo se čez vrsto čakajočih na cigarete in ne moremo razumeti, da se razglednice ne dobijo. Enotavno jih ni v prodaji. Ni papirja za tiskanje. Dnevni časopisi, kot na primer Politika in Borba, so tiskani na zelo nekvalitetnem papirju. Končno najdemo "predpotopno" razglednico Beograda, ampak spet imamo problem: ni znamk. Prodajalec nas napoti naravnost na pošto. V glavni beograjski pošti čez cesto nam ceno znamkice odtisnejo kar na razglednico, pa še ta strojček ne more

narediti vseh ničel. Deset milijonov za pošto znamko za Slovenijo. Ko smo že na pošti, poizkusimo poklicati domov. Ne gre. Usluženka nam pojasnjuje, da je zveza možna edino v nočnih urah. Ko vidi, da smo Slovenci, nam svetuje, naj si kupimo žetone za telefonske govornice. Da jih lahko uporabimo tudi v Sloveniji, prvi. Začuden jo gledamo.

Topla beograjska noč. Luči so že prižgane. Morje svetlečih reklam nam bode v oči. IS-KRA v cirilici. Specialiteta. In spet neznozna gneča. Prerivamo se proti Skadarliji. Mesto, kjer se zbirajo boemi, umetniki, glasbeniki, pijanci, ni preveč glasno. Tihi zvoki violine iz kavarne Tri šešira. Vonj roštilja. Tu pa tam kakšen policaj ali osamljen vojak. Čutimo, da ta del Beograda živi nekoliko drugače. Ostali ljudje so zaskrbljeni. Otožne ciganske romanse odzvanjajo v žalostno skadarlijsko noč. Spomnimo se Skadarlije in njenih boemov v drugačnem, sproščnem vzdušju. Vrnemo se v hotel. Še enkrat poizkusimo poklicati domov. Presenečeni smo nad takojšnjo zvezo. Po pogovoru z domačimi se nam popravi razpoloženje in gremo spat.

V sobi analiziram dogodke minulega dneva. Marsikaj mi ni jasno. Beograd pred leti, ko sem bil njegov redni gost, in danes ni več enak. Preveč sprememb se je zgodilo, kar se najbolj pozna na ljudeh.

Utrujen zaspim.

Nov dan in nova slika. Neverjetno, kako se človek hitro prilagaja. Obvladam že devizni trg. Marka je danes 220 milijonov. Do konca dneva bo vsaj 240. Tečaj se spreminja iz ure v uro. Rumeni Beotaxi nas pelje proti Novem Beogradu. Most bratstva in enotnosti še stoji. Kongresni center Sava, simbol neuravnovešene jugoslovanske politike, tudi Luksuzna hotela Hayat in Interkontinental sta videti nestvarna, imaginarna. Krožimo po novebeograjskih četrtih. In spet presenečenje. Na eni od stolpnice ogromna reklama Metalke. Vozimo se mimo gradbišča velike športne dvorane. Voznik taksija nam pojasnjuje: "Čez dve leti bo tukaj svetovno košarkarsko prvenstvo." Nepopravljiv optimist. Pa še zelo je radoveden. Zanima ga, kako je v "deželi". Mlad je, vojsko je služil neke na zahodni meji ...

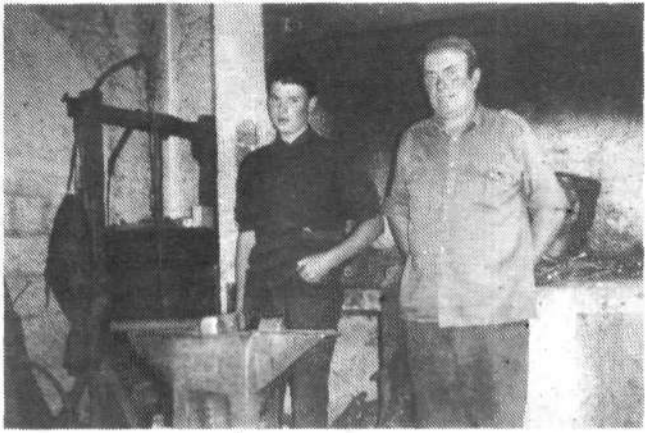
Naš kratkotrajni izlet se je bližal koncu. Zgodnje popoldne in spet smo na avtobusni postaji. Iščemo prvo zvezo za v Ljubljano. Bratje Cvetič travels kompanij je odprla novo linijo Beograd-Koper-Trst. Preko Madžarske in Ljubljane, v sodelovanju s Slavnikom. Lastnik Cvetič in prikupna vodička nam delata družbo. Optimist je, upa, da mu bo linija prinesla dobiček. Cel Beograd ve, da se trenutno spleča kupovati v Trstu z markami. Tri meje do Trsta in tri

nazaj. Pa saj smo ljudje, se bomo že zmenili! "Biznis mora laufati!" Razpoložen je, vodička nas pogosti s Šumijevimi bonboni in Slovinovim jupijem. Avtobus je moderen, turističen, registriran v Pirotu v južni Srbiji, 300 km od Beograda. Tihotapska linija za Trst spet deluje. Za iznajdljive ljudi ni ovire. Starejši gospod gre v Trst po avto. "Poceni ga bom dobil," pravi. Mlad Italijan pelje svojo punco Beograjčanko v Italijo, da jo reši lakote. Ona se veselo smeje in pravi, da gre samo na izlet. Pripravljamo se do Bačkega Brega. Prehitevamo nepregledno kolono osebnih avtomobilov na srbski strani meje. In skoraj vsi so imeli ugasnjene motore. Vozniki so rinili avtomobile, saj je vsaka kapljica bencina dragocena. Gazda Cvetič pravi, da je to "avenija gurača" in vsakodnevna slika. Srbi grejo po bencin na Madžarsko, ker ga doma primanjkuje.

Noč nas dobi na meji in spet dolga, monotona pot do Nagykanyizse. Cvetiča tam čaka Slavnik. Spet zamenjava ob navzočnosti policije. In približamo se Dolgi vasi. Srečni smo, ko vstopimo v Slovenijo. Naša pot je za nami, hitimo domov, naše sopotnike pa čaka negotova pot do Trsta in nazaj. Še tri meje. Pa ko že imajo takšen pogum, naj jim bo srečna pot. V zgodnjih jutranjih urah izstopimo v Ljubljani. In zares smo srečni, da smo doma.

Kovaču na Gorjancih zmanjkuje dela

Kovaču Jožetu Kodriču iz Brezja na Gorjancih je kovačija poleg zemlje nekoč prinašala dobrodošel dopolnilni zaslužek, a zdaj tega skorajda ni več. Ze vaščani in okoličani se manj oglašajo v kovačnici, še bolj pa se pozna, da ne prihajajo več ljudje s hrvaške strani, ki so sem zlasti vodili "obuvat" konje in vole in so bili najštevilnejše stranke. Nova državna meja in ekonomska stiska pri sosedih sta očitno naredili svoje.

Kovačijo je na Kodričevem imel že stari oče in potem oče, pa je bil v drugi vojni tri tedne pred svobodo ubit. Tako se je sedanji kovač Jože svoje obrti učil pri Dorniku na Mirni, v šoli v Krškem, v Kostanjevici in Bušci vasi. Kljub pomanjkanju dela pa, kot kaže, obrt v družini le ne bo povsem izumrla, saj Jožetov dvanaštletni sin rad pogleda in poskuša, kako se rečem streže v očetovi delavnici. (I.G.)

Pišece še imajo šolo

Ohranili so tudi njeno poimenovanje po Maksu Pleteršniku. Učenci raziskujejo življenje in delo tega rojaka jezikoslovca.

Zaradi zmanjševanja števila otrok je tej šoli v brežiški občini že grozila ukinitve. Prevladalo je razumno spoznanje, da bi z ukinitvijo šole povzročili veliko škodo ne le tamkajšnjim otrokom in staršem, ampak celi krajevni skupnosti. Tako je šola ostala in letos jo obiskuje, v številu malo šolo, 112 otrok iz petih vasi šolskega okoliša.

Kot je povedal ravnatelj Martin Dušič, so jih normativi letos prisilili, da imajo učenci 6. in 7. razreda pri nekaterih predmetih kombiniran pouk. Šolske oblasti jim nočejo priznati čistih oddelkov; dejstvo, da pišečki šolarji tudi v srednjih šolah dosegajo zelo dobre uspehe, očitno nič ne šteje.

Poleg šolskih obveznosti se lotevajo še drugih dejavnosti, v povezavi s krajem ali sami. Ta mesec so na primer s tekmovanjem v znanju in razstavo o življenju Maksa Pleteršnika zaključili prvi del obsežnega projekta, posveče-

nega temu jezikoslovcu ob 70. obletnici njegove smrti. Do 100. obletnice izida Pleteršnikovega slovarja, ki bo prihodnje leto, bodo projekt Pleteršnik zaključili. "Do takrat bomo temeljiteje obdelali Pleteršnikovo delo," pravi ravnatelj Dušič, ki je kot slovenist tudi vodja projekta. "Obstaja še veliko njegovega rokopisnega gradiva, zbrali bomo vse, kar se da dobiti, tudi iz Narodne in univerzitetne knjižnice. Radi bi izdelali zemljevid Pleteršnikovih dopisovalcev za slovar iz vseh slovenskih pokrajin. Na kompleksu Pleteršnikove domačije pa bodo učenci začeli gojiti čebele. Mentor mladih čebelarjev bo Jože Žmavc z Bojsnega, ki bo šoli podaril dva panja čebel."

Ob zadnji reorganizaciji šolstva, ko so vsem šolam pustili poimenovanja le po krajih, so Pišečani zaprosili, da se šoli vrne ime Maksa Pleteršnika in tako se je tudi zgodilo. (I.G.)

V Šentjanžu je vse manj učencev

Med 198 učenci je več kot pol vozačev, ki so zato prikrajšani za interesne dejavnosti.

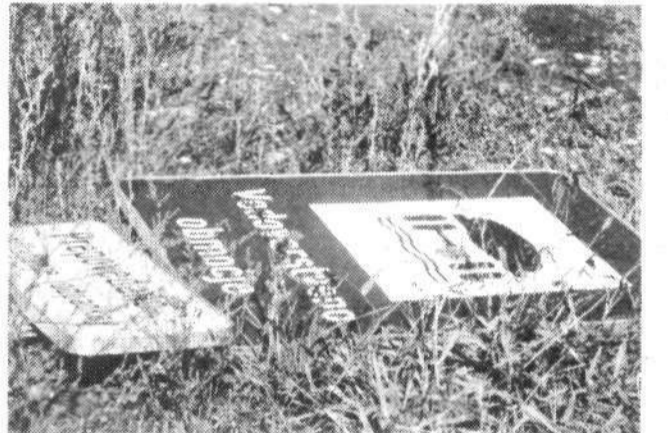
Šentjanž, 23. septembra – V pogovoru z ravnateljem Francem Bastardijem smo izvedeli, da je letos v OŠ Šentjanž vpisanih 198 učencev, kar je sicer več kot v osnovnih šolah v Trzišču in Krmelju, še vedno pa vpis učencev pada – letos jih je v prvem razredu samo 18. V šoli imajo organizirano celoletno predšolsko varstvo ter malo šolo.

Šolska stavba je stara 30 let, predani so dogradili dodatnih 250 kvadratnih metrov, ki so namenjeni za učilnice in kabinete. Prej je pouk potekal dvoizmensko, z dograditvijo so prešli na enoizmenski pouk. Kadrovskih problemov nimajo, saj nekateri učitelji učijo na treh šolah – v Šentjanžu, Trzišču in Krmelju.

Organizirane imajo tudi izvenšolske dejavnosti, in sicer plesni krožek, kjer so učenci prvih in drugih razredov v Novem mestu osvojili naslov dolenskega prvaka, razne športne dejavnosti itd. Težava je le v tem, da je veliko učencev iz oddaljenih krajev, zato se jih več kot polovica zaradi neurejenih prevozov ne more udeleževati izvenšolskih dejavnosti. (B. C.)

Smeti na Belem Bregu

Beli Breg, 11. oktobra – Divje odlagališče smeti in odpadkov, ki je v neposredni bližini vodovodnega črpališča in o katerem smo pred časom v Našem glasu pisali, da so ga sanirali, je ponovno nasvinjano. Neznani storilci so podrli opozorilno tablo, na kateri piše, da naj svoje nesnage ne odlagajo več tu, in še naprej veselo dovažajo svinjarijo: gradbeni material, pohištvo, embalažo ...

Zavedamo se, da v Našem glasu nimamo pravnih pooblastil, da bi izdali nalog za preiskavo, zato samo javno pozivamo vse tiste, ki bi morali okrog tega premakniti svoje zadnjice, naj to izvolijo storiti. Gotovo obstajajo metode, pre-

ko katerih bi lahko našli vsaj nekatere izmed darovalcev smeti in jim potem zaračunali čisto vse stroške, ki bodo nastali pri iskanju in čiščenju. Taka uspešno izpeljana akcija z objavo imen in priimkov najdenih protagonistov bi prav gotovo pripomogla k ekološki osveščenosti naših somesčanov. Saj bomo v nasprotnem primeru na straneh Našega glasu divje odlagališče pri Belem Bregu morali razglasiti za napol legalno in po-

vabiti vse, ki kljub Kostakovim organiziranim odvozom takega in drugačnega odpada še vedno ne vedo, kam bi s smetmi, naj jih vozijo kar tja. Pa naj se ve! (Ika, foto: B. Colarič)

Nabirali so kostanj za šolo v naravi

Učenci OŠ Leskovec so v četrtek, 7. oktobra, nabirali kostanj za prodajo, tako kot že več let zaporedoma. Z zasluženim denarjem pokrijejo večji del stroškov šole v naravi, kamor gredo peti razredi. Povprečno naberejo dve toni kostanja. Učenci so še dodatno motivirani, saj najbolj uspešni razredi dobijo za nagrado žogo. Letos je bil najbolj uspešen 6. b, ki je nabral 230 kilogramov. (Besedilo in slika: B. Colarič)

Čim krajši je jezik, toliko bolj vroči so zobje. (Walentin Falin, Življenjska pravila diplomata)

Ob tednu otroka in sicer

Živahni oktobrski dnevi

V prvih dveh tednih oktobra je bila po naših vzgojnih in varstvenih ustanovah množica prireditev in dejavnosti. Marsikatera izmed njih je bila že sicer predvidena v šolskih koledarjih in programih, dodatne ob tednu otroka so dogajanje le intenzivirale, prinesle v šolske prostore živahne in zabavne dogodke, kakršnih med letom tudi zaradi denarja ni mogoče večkrat pripraviti.

Takšen je bil na primer pevski nastop Romane Kranjčan v Brestanici, Leskovcu in še kje, pa Krava v cirkusu, glasbena igra Plesnega foruma iz Celja – v Kostanjevici, na Raki ... Poleg tega je te dni tudi izobraževanje potekalo malce drugače: šole so organizirale ogledе krške likovne galerije, knjižnice in razstave o Ajdovski jami, likovne in naravoslovne dejavnosti na prostem, filmske predstave, izlete po bližnji okolici ter vrsto družabnih in športnih iger. Povsem jasno je, da takšen način dela zahteva veliko dodatnega časa in truda tako od učiteljev kot učencev, ampak znano je tudi, da ne enim ne drugim zlepa ne zmanjka volje in da bodo po končanih oktobrskih

dneh že tuhtali, kaj naprej – za novo leto, za starše na roditeljskem sestanku, za dan šole, za zimsko šolo v naravi, za ...

Oktobra pa bo zares konec šole

Osnovnošolci z Rake na obisku v Krškem. Ogledali so si nenavadne slike Jožeta Marinča v likovni galeriji, arheološke izkopanine iz Ajdovske jame in razstavo o Valvasorju v občinski knjižnici. Za naslednji dan so si omislili naravoslovne dejavnosti in taborni ogenj pri lovski koči v sosednji krajevni skupnosti. Tretješolci so tačas brskali za skrivnostmi narave na Lisci. (Foto: B. Colarič)

31. Še prej bodo osnovnošolci v občinskem parlamentu razpravljali o nasilju med nami in nad nami, nekateri se bodo odpravili na ekskurzije po Sloveniji, priredili "kostanjeve dneve" in še kaj. Za konec, 29. oktobra, pa je prihranjena velika plesna-glasbena predstava z domačimi izvajalci in gosti – iz cele Slovenije ravno ne, iz polovice pa gotovo. (I.G.)

	PILIP TONA	ODDELEK KONJENICE	DARILO	STROKOV. IZ EKONOMIJE	CENTER DOLENSKE
		SUKNJIČ			
		DEL LADJE			
	GOSP. PLIN	AVTONOM. POKRAJ.	SUŽENJ		
OBERČ PETER		NAPLAČILO KRAJ V BOKI KOT.			VRSTA JAPONS. GLEDAL. IGRE
TRINOŽNI STOL					PRITOK IRTIŠA GR. BOG. PREPIRA
TROBILLO			TEŽA TELESVZB DRUŠTVO		
PREDSTOJNIK SAMOSTANA			NARIS IVO ANDRIČ		
PRIVRŽ. KALVINIZMA					
POZ. ELEKTRODA				100	

Nagrajenci prejšnje križanke

Med reševalce križanke iz prejšnje številke je zreb razdelil vstopnice, ki jih podarja Magic club iz Sevnice. Prvo nagrado, 4 vstopnice, prejme Primož Mozer, Cesta 4. julija

52, Krško, drugo, tretjo in četrto nagrado, po 2 vstopnici, prejmejo Bojan Vovčak, Raztez 17, Brestanica, Zinka Barbič, Lenartova pot 66, Brežice, in Edi Rautar iz Sevnice, ki ga prosimo, naj nam natančen naslov sporoči pisno ali po telefonu. Nagrajenci bodo prejeli vstopnice po pošti. Čestitamo!

Rešitev nagradne križanke iz prejšnje številke

Geslo: Magic club Sevnica. Po vodoravnih vrstah: Magic club, varianta, kajak, IT, S, Rn, Nobilo, estetik, Krim, vinograd, Ate, NS, Nao, ornat, Ita, rkelj, Re, cerade, gater, amilaza, vic.

POKLICNA KMETIJSKA ŠOLA ZA KMETE

Kmetija je podjetje, njen gospodar pa potrebuje troja znanja: komercialno, organizacijsko-strokovno in prodajno.

Velikokrat govorimo, da je znanje oziroma stroka na kmetiji osnovna gonilna sila razvoja, napredka kmetije, vendar se nekateri naši kmetje tega očitno še premalo zavedajo. Posledica tega je tudi nizka produktivnost, slaba intenzivnost in majhen ostanek dohodka na naših kmetijah. Premalo se zavedamo zakonitosti ekonomike, da stroški kmetije z intenzivnostjo proizvodnje na enoto proizvoda upadajo. Zato je pomembno, da imamo intenzivno proizvodnjo in usmerjene kmetije; pogosto jim pravimo družinske kmetije.

Da pa bomo imeli čim več takšnih kmetij, je znanje nujno potrebno, saj ima lastnik kmetije

skupaj s kmetom na strokovno usmerjenih kmetijah vedno učni, nabira si novo znanje, katero lahko s pridom uporablja nadalje pri svojem delu. Mislim, da tega pri nas manjka, zato bo ta šola marsikateremu pripomogla k hitrejšemu razvoju kmetije. Zato v nadaljevanju še par besed o lanskem poteku šole.

Šola je obiskovalo 37 slušateljev, starih od 17 do 35 let, pogoj za vpis v šolo je bila končna osnovna šola. Pouk je potekal trikrat tedensko, ob ponedeljkih, sredo in četrtek od 16. do 20. ure.

In kaj smo jih učili?

Kmete učimo v glavnem praktične stvari, s katerimi se dnevno

Razpis

za vpis v prvi letnik skrajšanega programa poklicne kmetijske šole za kmete za leto 1993-1994

Kmetijska svetovalna služba Krško v sodelovanju s Srednjo kmetijsko šolo Grm Novo mesto ponovno organizira skrajšani program kmetijske šole – prilagojenega programa za odrasle oziroma mlade prevzemnike kmetij.

Prijavijo se lahko slušatelji iz občin Brežice in Krško, ki so uspešno končali osnovno šolo.

Prijave zbiramo v kmetijski svetovalni službi v Krškem vključno do 31. 10. 1993.

Podrobnejše informacije o poteku izvajanja šole lahko prav tako dobite v svetovalni službi osebno ali po telefonu 22-352.

KMETIJSKA SVETOVALNA SLUŽBA KRŠKO

oziroma gospodar trojno funkcijo direktorja: komercialno, organizacijsko-strokovno in prodajno. Zato mislim oziroma trdim, da bi naslednik kmetije moral imeti vsaj poklicno kmetijsko šolo.

Če pogledamo le malo naokrog, na primer v sosednjo Avstrijo, vidimo, da je lahko naslednik kmetije le tisti, ki ima vsaj poklicno kmetijsko šolo. Očitno pa je, da se mi vsi tega premalo zavedamo, pa se bomo morali bolj, če hočemo iti po poteh razvoja kmetijstva, kot ga imajo razvite zahodne evropske države.

Tega dejstva oziroma problema se zavedamo tudi svetovalci iz krške občine, in takšno pot razvoja kmetijstva podpiramo. Zato smo lani začeli izvajati program poklicne kmetijske šole za mlade kmete oziroma prevzemnike kmetij. Pobudo za to je dala svetovalna služba, saj smatramo, da izobražen in strokovno usmerjen kmet lahko le pride do določenih uspehov oziroma ciljev, ki si jih želi. Prav tako pa se svetovalci

srečujejo pri svojem delu, na primer sadjarstvo, živinorejo, kmetijsko strojništvo, kletarstvo, poljedelstvo in vinogradništvo. V glavnem so to strokovne stvari in nasveti, najpomembnejše pa je to, da se naučijo pravilno razmišljati in dobro gospodariti na svojih kmetijah. Po končanem drugem letniku so prejeli tudi diplome o dokončanju šole, za katero mislim, da bo marsikateremu v pomoč, ko bo kmetijo prevzel.

Kdo je šolo financiral?

Šola je bila za kmete brezplačna, stroške pa sta pokrivala ministrstvo za kmetijstvo in občina, vsak 50 %.

Kmetijski svetovalci smo prepričani, da bi takšne vrste šol oziroma izobraževanj še lahko organizirali, saj imamo še zainteresiranih kmetov, ki si takšnega znanja želijo. Zato letos ponovno objavljamo razpis za vpis v prvi letnik in vas vabimo, da kar pohitite s prijavi.

Kmetijski svetovalci
Jože Kramar, ing. agr.

KAKO RAVNAMO Z MLADIM VINOM

Kakovosten potek alkoholnega vrenja, pravočasno dolitje vinske posode, pravočasno in pravilno žveplanje ter drugi postopki z mladim vinom imajo velik vpliv na kakovost vina.

Brž ko v vrelni vehi ne opazimo več mehurčkov, ki jih dela nastali ogljikov dioksid, lahko sklepamo, da je vrenje končano. Pri normalnem, a ne prehitrem poteku vrenja je to po dveh do štirih dneh. Ko mehurčki ogljikovega dioksida prenehajo izhajati, se nad mladim vinom kmalu izgubi zaščitna plast tega plina. V sod počasi prodira kisik in mlado vino nam lahko zelo hitro oksidira. Zdaj je pravi čas za pokušnjo, po možnosti tudi za analizo mladega vina, da ugotovimo, ali je sladkor popolnoma povrel ali le delno. Če ni povrel in se je vrenje prekinilo zaradi naglega padca temperature, moramo dodati čisto kulturo kvasovk za hladno vrenje.

Ponavadi zadostuje, da vsebino mladega vina dobro premešamo, kar pa ne velja za nerazsluzen mošt, ker bi s tem dvignili motne delce, pospešili pa bi tudi biološki razkis. Če je sladkor povrel, moramo sod takoj doliti.

Ko je mošt prenehal vreti, govorimo o mladem vinu. Mlado vino zahteva zaščito pred oksidacijo, biološko stabilizacijo in pretok – ločitev od usedline.

Čas žveplanja mladega vina je odvisen od kislosti. Če ne želimo biološkega razkisa, tj. znižanja kislin, mlado vino žveplamo ob prvem pretoku, ki naj bo 7 do 10 dni po končanem vrenju. Če želimo biološki razkis, sod dolijemo, ne žveplamo in vsebino premešamo, po možnosti vino v sodu tudi segrejemo na 25-27 stopinj C. Pri takih pogojih je biološki razkis končan po 3-6 dneh. Potek razkisa vsakodnevno spremljamo in pri določeni stop-

MEŠANICA PŠENICE IN OZIMNEGA KRMNEGA GRAHA

V želji po razširitvi krmnega kolobarja na naših kmetijah, v katerem je daleč preveč zastopana koruza v monokulturi, bi bilo priporočljivo čim več vključevati v krmni kolobar tudi razne krmne mešanice, s katerimi lahko pridelamo sorazmerno velike pridelke na hektar, povrh tega pa tudi izboljšujemo strukturo tal in njihovo rodovitnost.

Naj omenim samo nekaj negativnih učinkov, ki jih pušča koruza, če jo neprestano sejemo v monokulturi:

– Tla so bolj osiromašena, ker koruza odvzema iz zemlje bistveno večjo količino hranil.

– Njive so vedno bolj zapleveljene, škropimo vedno z enakimi herbicidi, triazini.

– Ker so sušna obdobja v zadnjem času ponavljajo, je koruza tudi bolj podvržena suši.

Zaradi omenjenih negativnih lastnosti, ki jih pušča koruza, je priporočljivo sejati v kolobarju krmne mešanice. Ena izmed takšnih mešanic je mešanica pšenice in krmnega graha. Zato v nadaljevanju nekaj strokovnih nasvetov, kako bi vključevali omenjeno mešanico v krmni kolobar na naših kmetijah, še posebej pa na Krškem polju, ki ga suša najprej prizadene.

Kmetijska šola Novo mesto že tretje leto zaporedoma preizkuša setev ozimne pšenice s krmnim graham in je pri tem dosegla sorazmerno dobre rezultate. Pridelki omenjene mešanice je bil od 6000 do 7000 kg/ha, pri tem pa ta mešanica vsebuje do 22 % beljakovin, kar je bistveno več kot v koruzi, sami pšenici ali ječmenu.

Na ta način dobimo velik in kakovosten pridelek, poleg tega pa po žetvi lahko posejemo še prezimni ali strniščni dosevek.

Mešanico ozimnega krmnega graha in pšenice sejemo za zrnje, ki ga uporabimo kot močno krmo za govedo, prašiče ali perutnino (termična obdelava ni potrebna). To mešanico lahko v fazi mlečne zrelosti tudi uspešno siliramo. Lahko pa tudi zrnje pšenice ločimo od graha s sortirniki ter nato grah pokrmimo, pšenico pa prodamo.

Grah, ki je v mešanici, ima zelo veliko globokih korenin, zato zelo ugodno vpliva na strukturo tal. Ker dobro prekrije površino, se pleveli ne morejo razvijati. Poleg tega je grah metuljnica, za katere je značilno, da iz zraka vežejo dušik, zaradi česar je potrebno tudi manj dognojevati z dušikom.

Grah bi lahko sejali tudi kot čisti posevek, vendar bi v naših rastnih razmerah poleg, zato je potrebna pšenica kot opora. Ta mešanica je bolj primerna za lažja sušna tla, še posebno za Krško polje, manj primerna pa je za bolj vlažna in meliorirana tla; na takšnih je bolje sejati mešanico pšenice in ozimne grašice.

Tehnologija pridelave

1. Priprava tal za setev je enaka kot za pšenico, le če so tla suha, je priporočljivo valjanje tal s "kembriž" valjarjem zaradi boljše vzrušitve semen.

2. Glede na založenost in kvaliteto tal gnojimo s 350-550 kg NPK 8-26-26 ali 500-800 kg NPK 6-18-18, lahko uporabimo tudi kakršen drug NPK z nizkim procentom dušika.

3. Sejemo nekoliko bolj zgodaj kot samo pšenico, optimalni rok setve je začetek oktobra, saj le dobro razvit grah dobro prezimi.

4. Sejemo lahko skupaj pomešano pšenico z graham z žitno sejalnico, še boljše pa je najprej s sejalnico z vsako drugo odprto loputo nekoliko globlje najprej posejati grah, nato pa še normalno pšenico.

5. Posejemo 70-80 kg/ha graha sorte MAKSIMIRSKI BELI in 100-

120 kg pšenice na ha. Če bomo mešanico v celoti pokrmili, izberemo sorte pšenice, ki imajo rekordne pridelke, seme pa je slabe kvalitete, npr. sorti SANA in DUKAT. Če pa bomo pridelek pšenice prodali in grah pokrmili, izberemo pšenico med sortami MARIJA, DŽERDANKA, PITOMA itd.

6. Zatiranje plevelov je potrebno le pri zelo zapleveljenih njivah, kjer uporabimo BASAGRAN. Ostalih herbicidov ne smemo uporabljati.

7. Zaščita pred boleznimi v glavnem ni potrebna, če pa že pride do močnega napada bolezni, uporabimo iste fungicide kot pri pšenici, to so tild, bajleton sportak itd.

8. Dognojevanje je potrebno le ob koncu zime, pa še takrat v zmanjšani dozi, 150 do 170 kg ha, saj grah veže dušik iz zraka in tako prehranjuje pšenico.

9. Pri spravilu ni problemov. Kombajniranje je enako kot pri pšenici. Naj na koncu omenim, da je možno seme graha MAKSIMIRSKI BELI in pšenice DUKAT nabaviti na kmetijski šoli Grm Novo mesto. Podrobnejše informacije lahko dobite v kmetijski svetovalni službi Krško osebno ali po telefonu 22-352.

Kmetijski svetovalci
Jože Kramar, ing. agr.

Mirna odkupuje tudi iz Posavja

Hud boj s tujo konkurenco
Stekla je nova linija polnjenja gaziranih pijač in sokov s proizvodnjo lastnih plastenk. Naložba je vredna 2,5 mil. DEM. Trenutno odkupujejo jabolka.

Mirna, 4. oktobra – Pri največjem proizvajalcu alkoholnih in brezalkoholnih pijač v Sloveniji je pred dnevi stekla nova linija polnjenja gaziranih pijač in sirupov, kupljena v Radenski, ter stroj za izdelavo okolju prijaznih plastenk iz granulata, ki so ga uvozili iz Italije.

Direktor Božidar Pernarčič je povedal, da so se za investicijo, vredno 2,5 mil. DEM, odločili zato, da zmanjšajo stroške za embalažo. Prejšnje steklenice uvažali iz Hrvaške. Proizvajali bodo plastenke z vsebnostjo 1,5 in 0,33 litra.

Dana je trenutno v fazi lastninjenja. Deluje že 41 let in zaposluje 122 delavcev. Proizvodnja zajema tri programe, in sicer proizvodnjo likerjev in žganih pijač, proizvodnjo brezalkoholnih pijač (sokov, gaziranih pijač in sirupov) ter izdelavo arom, rastlinskih izvlečkov in baz za ostale sodavičarje in izdelovalce sirupov.

nji kisline vino ob pretoku žveplamo.

Pretok je ločitev vina od usedline – droži, ki jih pri samobistrenih moštih sestavljajo pretežno kvasovke, v nerazsluzenih pa še ostanki zemlje, škropiv, trdnih delcev kože, pečk in pecljev. Mladega vina ne smemo pustiti predolgo na drožeh, ampak ga moramo po končanem vrenju čimprej pretočiti, da kvasovke ne oddajo v vino spornih sestavin, ki so jih vgradile iz mošta.

Pri pretoku velja temeljno pravilo, da preprečimo vsako zračenje mladega vina. Zato mora biti prvi pretok iz enega sode v drugega brez zračenja, prek črpalke. Samo v primeru, če se vino slabo čisti, ima napako v vonju in okusu, pri gnilih jajcih ali je sluzavo, si

Zdaj je sezona odkupa jabolk in dobaviteljem, med katerimi so tudi Posavci, predvsem Krčani, jih plačujejo po 8 tolarjev za kilogram. Ker pa imajo še precej stare zaloge, bodo letos tega sadja odkupili trikrat manj kot lani.

Trenutno jim predstavlja največjo težavo trg, saj ne dobivajo stimulacijskih sredstev za izvoz, za razliko od proizvajalcev iz Italije in Avstrije, ki so predvsem z brezalkoholnimi pijačami poplivali naš trg. Našim proizvodom konkurirajo z nizkimi cenami, in so za trgovce bolj zanimivi. To pa še ne pomeni, da so uvožene pijače bolj kvalitetne, kajti pri nas so pravilniki o kvaliteti zelo strogi, proizvodi Dane pa so izključno iz naravnih surovin.

Kot večino slovenskih podjetij je tudi njih prizadela izguba južnega trga, zato je sledilo zmanjšanje proizvodnje. Gotove izdelke izvažajo v Češko, Rusijo, Madžarsko, Hrvaško in Makedonijo, polizdelke

(koncentrati, slivovka ...) pa v Avstrijo.

Božidar Pernarčič med težavami navaja še nezaščitenost industrije, tako lahko kmetje svoje izdelke (slivovka, sadje-

vec) prodajajo v neomejenih količinah – brez davka, medtem ko je njihova obdavčitev kar 80-odstotna. In še pika na i: pivo ima pri nas enak davek kot brezalkoholne pijače. (Boštjan Colarič)

Pri Mlinarčkovih še meljejo na vodo

V Šutni pod Gorjanci na bistri Sušici še vedno deluje stari mlin na vodo. Kodričev Sandi, po domače Mlinarčkov, ki je sicer zaposlen v Krškem, v svojem prostem času rad zmelje ajdo, ki jo prinesejo iz vasi na Gorjancih.

Nekoč pa so tu mleli vse vrste žita, mlinarstvo je bilo pri hiši glavna dejavnost. O tem priča tudi lepo število že odsluženi mlinskih kamnov na dvorišču. Nekaterim se vidi, da so jim z betonom podaljševali življenjsko dobo, po pravi kamenzanje pa je moral nekdanji gospodar vse do Stražišča pri Kranju.

(I.G.)

veže v vinu s svojimi porabniki (med njimi izstopa acetaldehid), ki bi v nevezani obliki prikrili sortnost vina in mu dali prazen, oksidirajoč okus ter višjo barvo. Ta proces zorenja vina kontroliramo s količino prostega SO₂, ki pri belih vinih ne sme pasti pod 20 mg/l, pri rdečih pa pod 15 mg/l. V nasprotjem primeru je potrebno vino dožveplati. Ves čas skrbimo, da je posoda z vinom vedno polna.

Vzporedno pa pri zorenju poteka kajo različni procesi med različnimi koloidi ter procesi estrifikacije, pri katerih nastajajo buketne snovi.

Po prvem pretoku je pomembno, da vino kemično analiziramo sami ali v najbližjem laboratoriju in spremljamo linijo vezave

prostega žvepla. Med ležanjem in zorenjem moramo pustiti vino pri miru, ne smemo ga pretakati. Če nimamo druge možnosti kontrole prostega žvepla, to opravimo z značnim testom, kjer pustimo vino v kozarcu 24 ur. Če nam ne porjavi, smatramo, da ima dovolj prostega žvepla, v primeru porjavitve ga moramo ustrezno dožveplati.

Kakovost vina ni odvisna samo od kakovosti grozdja, pomembni so med drugim tudi postopki z mladim vinom, na katere pa vinar gradnik kletar ne sme pozabljati.

Za dodatne informacije in morebitne nejasnosti se obrnite na kmetijsko svetovalno službo Krško, CKŽ 30, osebno ali po telefonu 22-352.

Kmetijska svetovalna služba Krško:
Vinko Brkovič, dipl. kmet. ing.

NOVO NA KNJIŽNIH POLICAH

Največja zasebna slovenska založba Mihelač sicer prednjači po izdajah izvirnih slovenskih literarnih in esejističnih del, katerim dodaja tudi prevode svetovnih klasikov. Ker ta del programa založbi ne prinaša dobička, ji preživetje na majhnem slovenskem trgu zagotavljajo nekateri založniški projekti bolj komercialne narave.

V času Vinskega sejma v Ljubljani so tako predstavili monografijo velikega formata z naslovom SLOVENSKI VINOGRADI. Za pripravo te publikacije so v založbi še enkrat angažirali preizkušeni ustvarjalni tandem – fotografa Joca Znidaršiča in pesnika Toneta Pavčka, ki sta pred tem ustvarila že nekajkrat razprodano Lepo Slovenijo. Celostranske fotografije vinogradov posavskega, podravskega in primorskega vinorodnega rajona v vseh letnih časih in različnih obdobjih dneva so dopolnjene z detajli iz zidanic in vinskih hramov širom naše dežele. "Kdor ljubi Slovenijo, ima rad njene vinograde," zapiše Pavček. Kdor jih ni poznal in vzljubil doslej, si jih bo prav gotovo želel spoznati po ogledu knjige, katero bo marsikdo z veseljem sprejel

kot dragoceno darilo. Knjiga je izšla tudi v angleškem in nemškem jeziku.

Vinogradi so prav gotovo med zanimivostmi, ki jih je vredno ponuditi obiskovalcu naše dežele, a potrebno bo še mnogo truda in znanja, da bomo vse te posebnosti znali in zmogli primerno ponuditi turistom. Leto turizma, ki smo ga proglasili, samo po sebi najbrž ne bo prineslo takojšnjih rezultatov na tem področju, a tudi vsakega drobnega koraka naprej smo lahko veseli. Prispevek k turističnemu opismenjevanju prav gotovo pomeni tudi knjizica ABECEDA TURIZMA, ki je poleti izšla v zbirki Pelikan pri Založbi Mladinska knjiga. Čeprav je zbirka namenjena predvsem osnovnošolcem, menim, da bodo odgovori na vprašanja o turizmu (Kaj je

turizem? Kaksne koristi ima družba od turizma? Kako vplivajo na turizem politične razmere? Kaksno vlogo ima v turizmu gostinstvo? Je vsak kraj tudi turistični kraj?) dobrodošli in koristni tudi širšemu krogu bralcev. Besedilo za knjizico je prispeval Milan Dekleva, s humorno obarvanimi ilustracijami pa jo je opremil Matjaz Schmidt.

Mate Dolenc je dobro znan ljubiteljem domače kratke proze, saj je eden od redkih piscev, ki je v svojem že dokaj obseznem opusu vedno izbral zanimive, pogosto nenavadne teme, a hkrati za razliko od večine sodobnikov ostajal zelo neposreden in v svojem izražanju. Najnovejši izbor, ki ga je pod naslovom RUM IN SAH izdala Mladinska knjiga, zajema enajst kratkih tekstov.

Silvo Mavsar

IZ KNJIGARNE "OPUS" VAM SPOROČAMO:

– Knjiga je se vedno najboljšo darilo za vaše najbližje, zato je prav, da začnete razmišljati o hitro bližajočih se praznikih.

– V naši knjigarni vas poleg rednega programa čaka tudi vrsta novosti v klubskega centru SVET KNJIGE.

– Dnevi so vse krajši, zato lahko zgodnje večerne ure izkoristite za obisk v knjigarni Opus, kjer vas pričakujemo vsak dan od 8. ure zjutraj do 19. ure zvečer (v soboto do 13. ure).

Jože Marinč v galeriji poje

SLAVO VOJVODINE KRANJSKE

Marinčeva teorija ni le lasten premislek, ampak so to v primeru del, razstavljenih v Krškem, zgodovinski citati Janeza Vajkarda Valvasorja.

Krško, 1. oktobra – Z otvoritvijo razstave del slikarja Jožeta Marinča v tukajšnji likovni galeriji so Krčani uradno zaključili ciklus prireditev, posvečenih spominu na Janeza Vajkarda Valvasorja. Zato je predsednik SO Krško otvoritveno slovesnost izrabil tudi za to, da je izrekel zahvalo vsem, ki so pomagali pri uresničitvi celomesečnega programa.

Uvodno razmišljanje k razstavljenim delom kostanjevškega slikarja Jožeta Marinča je prispevala kustosinja kostanjevske likovne galerije Ida Tomše. Marinč je navdih za dela za to razstavo poiskal v pisanju slovitega polihistorja Valvasorja, v svojem načinu likovne izpovedi pa že nekaj časa (od novomeške razstave) ostaja zvest hitro sušečemu se akrilu in šopirjenju barvnih nanosov, ki se na platnu med seboj parajo, prepletajo in dopolnjujejo. Zato se tudi Tomšetova ni mogla razstavljenih slik lotiti drugače, kakor se jih mora običajno pri tem avtorju. Njegova nevirana in nezadržna ustvarjalnost se sama postavlja v ospredje in njegova domišljija kliče na plan vedno nove kombinacije "posnemovalnega in neposnemovalnega", kot se je izrazila kustosinja.

Ponovno pa je opozorila na možnost, da bi v nepoučenem opazovalcu prevladal občutek nerazumevanja slik, za katere je značilno vse prejkot podobno. Tako je ob otvoritvi Marinčeve razstave v galeriji brežiškega gradu navzoče posvarila s prisposodbo o odzivu, ki so ga v svojem okolju sprva doživeli impresionisti, medtem ko je v krški galeriji kar naravnost povedala, da "sodobna umetnost mnogo bolj kot vse prejšnje terja teorijo kot ko-

mentar, opravičilo in morda celo kot svojo novo dimenzijo ... Komentar v nekem trenutku postane enakovreden sestavni del določenega umetniškega dela, njegovo opravičilo."

mentar, opravičilo in morda celo kot svojo novo dimenzijo ... Komentar v nekem trenutku postane enakovreden sestavni del določenega umetniškega dela, njegovo opravičilo."

Tomšetova trdi, da v določenem zgodovinskem trenutku umetnost že s svojim vznikom privablja in omogoča znanstveno, racionalno in logično

raziskavo same sebe. Zgolj umetnost celo ne zadostuje več in smisel, ki ga je imela v prejšnjih časih, zopet pridobi šele, ko se je dotakne znanost. Pri moderni, neposnemovalski umetnosti pogrešamo minimalno psihološko in asocia-

tivno ustreznost, identifikacijo kakovosti znotraj dela s tistim zunaj njega. "In ravno povezava z realnostjo pri Marinčevih slikah ni več možna," pravi Tomšetova, "zato nujno potrebujejo zgodovinski komentar".

Pred otvoritvijo je nastopil trio iz Glasbene šole krško, razstava pa bo na ogled do tega petka. (Ika)

4. občinski otroški parlament na temo, ki so jo osnovnošolci sami predlagali:

BREZ NASILJA – ZA PRIJATELJSTVO

bo v torek, 19. oktobra 1993 ob 12. uri v sejni sobi A SO Krško. Srečanje pripravljata OZPM Krško in SO Krško.

OZPM Krško vabi na osrednjo prireditev ob tednu oz. mesecu otroka
**PLEŠIMO, POJMO
IN IGRAJMO SE SKUPAJ**

V športni dvorani OŠ Leskovec bodo 29. oktobra med 16. in 20. uro nastopili plesalci iz Krškega, kitarist iz OŠ Koprivnica, citrarka iz OŠ Senovo in pevka iz OŠ Podbočje ter gostje: Spidy in Gogi, Romana Kranjčan, Simona in Bojan – svetovno uspešna plesalca akrobatskega rock'n'rolla, Lopatič family band iz Brežic in še veliko drugih.

Konferenca ZKO Krško

Novi predsednik je Janko Avsenak

Zveza bo dobila poklicnega delavca – zadnja v Sloveniji.

Krško, 9. oktobra – Po petih letih in pol so se delegati kulturnih skupin iz krške občine preteklo soboto znova zbrali na programsko-volilni konferenci Zveze kulturnih organizacij Krško. Sprejeli so poročilo o delu ZKO in njenih organov, nov statut, sklep o zaposlitvi profesionalnega delavca in izvolili novo vodstvo organizacije.

Dosedanji predsednik občinske ZKO Franc Černelič je povedal, da je bilo v času od prejšnje konference delo kulturnih organizacij pestro, kljub temu da so se preživljale s premalo denarja. Ocena, da so kulturniki premalo "agresivni" do oblasti, njeni predstavniki pa redko navzoči na kulturnih prireditvah, se v tem času ni spremenila. Prav sedaj pa je prišla spodbudna vest, da je izvršni svet dal pristanek za financiranje profesionalnega delavca za ZKO.

Od leta 1991, ko je potekla pogodba s Silvom Mavsarjem, ni bilo več nikogar, ki bi pomagal društvom. Sklep o zaposlitvi profesionalca so zato delegati sprejeli ne z dvigom rok, ampak z aplavzom. Podlaga za to zaposlitev je ZKO dobila tudi v novem statutu, ki so ga ta večer sprejeli, in to s popravkom, s katerim se je strinjala večina delegatov. Bojan Kaplan je namreč opozo-

ril, da predlog statuta daje predsedstvu tudi tiste pristojnosti, ki bi jih morala imeti konferenca, med drugim sprejemanje letnega programa in finančnega načrta. "To je nelegionno," je menil B. Kaplan. "ker bi pomenilo, da predsedstvo samo sestavi plan, ga samo potrdi, samo sebi poroča in samo verificira svoje delo." Delegati so sprejeli njegov predlog, da se omenjene pristojnosti v statut zapisajo kot pristojnosti konference, medtem ko bo tajnika smelo imenovati predsedstvo.

Za novega predsednika ZKO Krško so izvolili Janko Avsenaka, za podpredsednika Bojana Kaplana ter za člane Milvano Bizjan, Vido Kuselj, Bojana Klakocarja, Ivanko Černelič, Marjan Simončič, Marko Železnik, Blaz Sotošek in Franc Žickar. V nadzornem odboru bodo Maja Divjak, Ana Breznikar in Tone Petrovič.

Po konferenci so v kratkem programu nastopili: plesni skupini iz Kostanjevice in Krškega, Jasmina Levičar s citrami, MPZ Brestanica, skupina iz Pihalnega orkestra Videm in Vida Kuselj iz LK Bena Zupančiča z recitacijo pesmi Aste Malavašič, ki je bila tudi gostja prireditve. Večer so zaključili s tradicionalnim srečanjem delavcev v amaterski kulturi. (I. G.)

Janko Avsenak dela v amaterski kulturi že vrsto let: kot glasbenik instrumentalist v različnih kulturnih skupinah, med drugim v LK Bena Zupančiča, predvsem pa je znan kot zborovodja. Trenutno vodi dva pevski zbora, krškega in brestanjskega, ter Šentjernejski oktet.

Ob izvolitvi za predsednika ZKO Krško je Janko Avsenak spregovoril o bodočih nalogah: "Nerad obljubljam, kaj vse bomo napravili. Obljubim pa, da se bomo trudili, da bomo ohranili dobro ime organizacije in delali to, kar pove njeno ime: povezovali skupine, ki so njeni člani. Trudili se bomo, da bi pri občinskih funkcionarjih prodira zavest, da ljudje poleg materialnih potrebujejo tudi kulturne dobrine; zdaj je pač opaziti rapidno upadanje skrbi za to. Vzgoja za kulturo, vzgoja mentorjev in njih nagrajevanje bo tudi ena od naših nalog. Urediti bomo morali, da postanejo člani naše organizacije tudi tiste skupine, ki na to že čakajo. Želimo si – ob posluhu za finančno podporo – opravičiti zaupanje in najti dobro občinstvo."

DAJ, OGLASI SE!

V Galeriji Krško imamo po dolgem času spet razstavo. Žalostno je, da se na kulturnih prireditvah človek srečuje samo s tistimi, ki so s kulturo službeno povezani.

Nekaj vtisov in utrinkov z razstave akademskega slikarja Jožeta Marinča v upanju, da se bodo podobne razstave nadaljevale.

Dela so prav gotovo nastala iz ideje, da je umetnost po izrazu iskanje resnice, vizualen prodor v resničnost. Gre za informel (kar pomeni razkroj forme), slikarstvo petdesetih let, materijo pri konceptualnih umetnikih. V središču tega kulta je človek v vsej svoji krhkosti. Vse njegovo bivanje, okolje je subtilno; umetnost in življenje je delo globalne umetnosti.

Ekspresionističen v oblikovskem hotelju ne izdeluje slikarskih posnetkov materije, ampak jo oblikuje iz potez čopiča in barv, ki se morejo enako dobro prilagoditi KRIKU (naslov slike) kot MOJEMU VRTU (prav tako naslov slike). Marinčeva vitalnost se obrača k opojnemu povečevanju narave, poteza čopiča pa mu rabi za zapisovanje lastnih notranjih vzburjenj. Naslovi slik opozarjajo alegorično na MOČ GLASBE; ni samo naslov slike, ampak program. Razstavo lahko vidimo kot znak posebnega manevra, s katerim vdira slikar v ta nepremakljivi svet. Za postmoderno značilni znanos zaznamuje osvoboditev slikarske imaginacije in obnovno materialnosti – z vso strastjo, ostrino in erotiko. V tem babilonu jezikov, umetniških idiolektov se umetnostna kritika izogiba vsakršnih oznak. Izraziti individualizem, ki vodi v osamljenost, pogojuje izražanje čustev in doživetij z velikimi in divjimi barvami, kot kontrapunkt represiji svobode.

Civilizacije ne cenimo zgolj po tem, kaj je naredila, temveč bolj po tem, kar je pustila za sabo. Ta razstava je zadnja, ki poje slavo Valvasorju, ki je s svojim delom utemeljil določene likovne predstave o krasitvi arhitekturnega prostora.

V splošni težnji po višjem kulturnem standardu bi morale razstave pri nas imeti tudi izobraževalni značaj. Če so ljudem nerazumljive, nedostopne in nezanimive, so same sebi namen. (Ag.)

Koncertni večer v Brežicah

Slovenski oktet v viteški dvorani

Preko 300 zadovoljnih poslušalcev.

Brežice, 30. septembra – Zadnji septembrski dan, četrtek zvečer, smo bili priča vrhunskemu koncertu Slovenskega okteta v slavnostni dvorani Posavskega muzeja Brežice v organizaciji Studia Brežice in Občinske turistične zveze.

Slovenski oktet v sestavi Danilo Čadež in Igor Ziernfeld – 1. tenor, Peter Ambroz in Marjan Trček – 2. tenor, Peter Bedjanic in Tomaž Tozon – bariton ter Borut Goršek in Peter Čare – bas (kateroga pokrovitelji so Intertrada ITS, Kovinotehna, Radenska in Obrtna zbornica Slovenije), so pod umetniškim vodstvom Antona Nanuta v prvem delu koncerta peli Gallusa, Schuberta, Cesnekova, Hristova, Kogoja in Genzmera, drugi del koncerta pa so prepevali nam bolj znane pesmi Kreka, Mi-

helčica, Simonitja, Srebotnjaka, Pirnata, Deva, Tomca, Svi-karšiča in Kernjaka.

Koncert je bil izredno obiskan, saj je bila viteška dvorana v brežiškem gradu polna do zadnjega kotička, ali drugače, koncert si je ogledalo in prisluhnilo Slovenskemu oktetu preko 300 ljubiteljev petja. Po besedah obiskovalcev jim je v uho bolje legel drugi del koncerta, vodstvo Posavskega muzeja in Studia Brežice pa ugotavljata, da se je skupna akcija kvalitetnih kulturnih prireditev "prijela", predvsem zaradi podpore množičnega medija, ter tako naletela na plodna tla, kar kaže na to, da smo to obliko kulture dejansko pogrešali. Skratka, četrtek zadnji septembrski večer bo obiskovalcem ostal v spominu, dodamo lahko le željo, da na takšno ali podobno prireditev ne bi spet dolgo čakali. (Renato Zorko)

Ta mesec v Kulturnem domu Krško

Kulturni dom Krško vabi na koncert NEW SWING QUARTETA v soboto, 16. oktobra ob 20. uri. Prireditev bo za abonma in izven.

Hkrati vas vabijo 30. oktobra ob 20. uri NA VEČERNI GLASBENI KOKTEJL z gosti Pro Musica Tibicinia iz Maribora. Prireditev bo v avli KD Krško. V okviru te prireditve bodo odprli likovno razstavo akad. slikarja Rajka Čubra iz Brestanice.

(V.Z.)

"Doktor speedway znanosti"

Krešo Omerzel – Ljubljčan iz Krškega je novi prvak

Krešo Omerzel, speedway dirkač iz Krškega, ki zadnja leta precej uspešno vozi za AMTK Ljubljana, je uspel svoje izkušnje in zaigranost tudi potrditi z naslovom državnega prvaka. To je njegov drugi naslov, prvič pa je postal prvak še na prvenstvu stare Jugoslavije, leta 1985.

Zanimivo je, da so Omerzela mnogi že odpisali, čeprav je zadnja leta praviloma vedno sodil med najhitrejšo trojico dirkačev v državi. Še več, Krešo je vedno slovel po tem, da je znal v močni mednarodni konkurenci presenetiti tudi boljše tuje favorite, največji uspeh pa je dosegel z zmago na močni mednarodni dirki za "zlato znak Krškega" lani.

Omerzel sodi med najstarejše speedway tekmovalce. Njegova zrelost in resnost pri odnosu do dirk se dostikrat izmenjuje z naravo veseljaka, ki se vsakega uspeha in zmage veseli z navdušenjem srednješolca. Omerzel je z leti in s številnimi uspehi dokazal, da sodi med "doktorje speedway-ske znanosti" v Sloveniji.

Ravno njegova zadnja zmaga, ko je sredi Ljubljane ugnal tudi svojega najhujšega tekmečca letos, Martina Peterca, je še toliko bolj dragocena, saj je premagal izredno hitrega in nevarnega tekmečca, ki ima tudi dvakrat močnejšo materialno podporo sponzorjev in praktično profesionalne možnosti. Zaključek prvenstva, ki je na Omerzelovo veselje potekal pred njegovim domačim občinstvom, je dokazal, da Krešo lahko s preudarno in taktično vožnjo ohrani svojo prednost kljub temu, da se je

na dan zaključne dirke nekoliko slabo počutil, ob tem pa je imel težave tudi z motorjem, in je vendarle na zadnji dirki dosegel 3. mesto, s stopničke na odru za zmagovalce pa je pozdravljaj svoje dolgoletne zveste navijače in spremljevalce – kot državni prvak! To je bilo vsekakor najlepše darilo vsem tistim, ki so zanj držali pesti.

Omerzelovega uspeha so se enako veselili v Krškem in v Ljubljani. Krčani in ljubitelji speedwaya iz Posavja zato, ker so vedno imeli Omerzela za svojega junaka, tudi če je nastopal za ljubljanski klub. Ljubljčanji so pred leti, ko je prišlo do sporov med Omerzelom in vodstvom AMD Krško, vzeli Omerzela pod svoje okrilje in dolga leta je bil vzor mnogim mladim ljubljanskim dirkačem. Ob nujni finančni pomoči in organizacijski podpori, ki jo mora vsak klub zagotoviti svojim vrhunskim tekmovalcem, si potem na tej osnovi lastijo Omerzelove uspehe tudi v AMTK Ljubljana. Še posebej pa to velja odslej, ko je Gregor Pintar, najuspešnejši dirkač iz ljubljanske speedway šole in štirikratni državni prvak, letos nastopal najverjetneje zadnje leto, njegov očitni naslednik Martin Peterca pa kljub vsemu vložnemu trudu in treningu še ni dozoril za preboj na sam vrh. Krešo Omerzel je napovedal, da se pred koncem prihodnjega leta ne misli posloviti od dirk. Tako bodo navijači lahko speedwayista številka 1 v Sloveniji spodbujali kot najboljšega Krčana in najboljšega ljubljčanca hkrati. (Veljko Jukič)

Anton Bizjak ni bil izvoljen

Krško, 5. oktobra – Pričakovanje, da bo Krčan Anton Bizjak izvoljen za direktorja slovenskih plavalnih reprezentanc, o katerem smo pisali v prejšnji številki, se ni uresničilo. Na skupščini Plavalne zveze Slovenije v sredo, 29. septembra, je bil za to funkcijo izvoljen dr. Jaka Bednarik iz Ljubljane, kandidat ljubljanske regije. Zdi se, da je bil čas med 22. in 29. septembrom izkoriščen za pridobivanje soglasja slovenskih plavalnih klubov zanj. To "prepričevanje" (beri kuhinja) je najbolj uspelo omenjenemu gospodu, ki je na skupščini dobil podporo sedmih slovenskih klubov, od tega treh iz Ljubljane. Preostala dva kandidata, Krčan Bizjak in Kranjčan Šmit, sta dobila glasove treh plavalnih klubov iz Slovenije. (Pilič)

Sebastjan in Urška na odprtem prvenstvu Anglije

Ko boste brali to številko Našega glasa, bo naš par Sebastjan Vodan in Urška Klakočar že tekmoval na odprtem prvenstvu Anglije, ki poteka od 10. do 14. oktobra v Londonu. Na pot sta odšla v petek, 8. oktobra, v spremstvu svojega trenerja in v družbi plesalcev iz plesne šole Kazina. (Dixi)

Preden zaideš v globino, pogledj, kje je brod. (Walentin Falin, Življenjska pravila diplomata)

"Naložba je bila tudi odobrena na skupščini in ima za cilj izboljšanje pogojev za tekmovanje in treninge brežiških nogometašev, atletov in športnikov nasploh. Finančna konstrukcija je zaprta. Del sredstev je odobren iz brežiškega proračuna za leto '93 (5.400.000 SIT), del iz kreditov (10.000.000), del pa je dobljen od sponzorjev in reklam. Špekulacije o tem, da odplačilo kredita zapade po letu 1994, po volitvah, in namigovanje, da bomo breme odplačevanja prepustili novemu IS, ki bo takrat, enostavno ne držijo. Kredit bo popolnoma vrnjen v trajanju mojega mandata. Za razliko od mojih predhodnikov, od katerih sem nasledil veliko nerešenih računov, bodo moji nasledniki imeli čiste račune."

Na vprašanje, kaj misli o vlogi prof. Senice v vsem tem, g. Kolesnik odgovarja: "Vloga g. Senice v vsem tem je vloga nesrečnika. Telega človeka ne obsojam, ampak se mi smili. On preprosto ne razume časa in prostora, v katerem živi."

Da bi izvedeli še drugo plat medalje, smo poiskali g. Senico. Ljubezno se je odzval naši prošnji: "Kar se tiče dograditve brežiškega stadiona, osebno mislim, da s pravnega stališča stvari niso čiste. Res je, da tehnična dokumentacija obstaja, mislim pa, da je pomanjkljiva. Tudi glede lastništva nad omenjenim objektom

Avtomobilizem

Znova dirke na letališču Cerklje?

Dirka za veliko nagrado Slovenije v Ljubljani odpovedana – Druga priložnost za Promotor

Sredi Ljubljane je pred dveh mesecev izbruhnila nova afera, tokrat na področju zakulisnih iger v avtomobilskem športu! Gre pravzaprav za poskus obračuna Matjaža Tomljeta z njegovim nekdanjim neposrednim tekmečem na dirkalnih stezah Dagmarjem Šusterjem, tokrat na klubskem nivoju. Spor izvira še iz poletja lanskega leta, ko je Tomlje na dirki na Črnivec nastopil s preširoko zadnjo gumo. Šuster se je tedaj pritožil, Tomljeta so upravičeno diskvalificirali, Šuster pa je ob neumni Tomljetovi napaki še toliko lažje osvojil naslov prvaka Slovenije. Matjaž Tomlje je na to odločitev reagiral impulzivno, vrnil je tekmovalno licenco, brez nje pa ni mogel nastopiti na ljubljanski dirki po obvoznici, in tako je Šusterju podaril tudi drugi naslov prvaka, hkrati pa je prišlo tudi do obračuna preko tobačne industrije. Šuster je pridobil za sponzorja dirke Tobacno iz Ljubljane, ki je na dirki reklamirala West, Tomlje pa je hotel reklamirati cigarete Walter Wolf, vendar je bil Westov vložek dvakrat večji. Vse zakulisne igre so še stopnjevale pritisk, izsiljevanje in prepire po časopisih.

Letos se je vse skupaj začelo že dosti prej, saj je Tomlje praviljaj protinapad preko različnih izjav za časopise, hkrati pa je na svojo stran želel pridobiti tudi številne dirkače. Toda tekmovalci in funkcionarji sicer najštevilnejšega slovenskega avto kluba so dali podporo Šusterju, kajti brez njegovega angažmaja dirke v Ljubljani ne bi bilo. Na koncu so spori in prerekanja trajali tako dolgo, da so ogrozili tudi izvedbo avto dirke za veliko nagrado Slovenije, ki bi hkrati potekala za češko, avstrijsko in slovensko prvenstvo, prvenstvo pokala Daihatsu ter glavno dirko v abso-

lutnem razredu za VN Slovenije.

Zanimivo je, da so z odpovedjo dirke zavlačevali toliko časa, da te dirke nihče drug ni mogel prevzeti. V Novi Gorici in v Brežicah so bili pripravljeni speljati sporno dirko, vendar ljubljčanji niso bili pripravljeni prepustiti, da se VN Slovenije preseli v "provincino".

Kar nekaj dogovorov je potekalo o možnostih, da se na improviziranem dirkališču na letališki stezi v Cerkljah spelje tudi zadnja, četrta dirka državnega prvenstva Slovenije, ki bi po koledarju morali biti v rezervnem terminu, 30. in 31. oktobra, vendar trenutno dogovori še tečejo, saj so odvisni predvsem od podpore dveh poglavitnih sponzorjev. Po besedah predsednika brežiškega AMD Promotor team Vlada Hrastovška so možnosti v razmerju 50 : 50, odločitev pa bo padla takoj po pridobitvi soglasij in podpisu pogodbe z dvema glavnima sponzorjema. "Za izvedbo druge dirke rabimo tudi podporo ljubljane in sponzorjev, če pa tega ne dobimo, se bomo posvetili pripravi mednarodnih dirk za drugo leto," pravi predsednik Promotorja Vlado Hrastovšek. (V. Jukič)

Krčani so ostali v 1. državni ligi

ŠK Triglav je zasedel sedmo mesto

Krško, 11. oktobra – Minuli vikend je padla odločitev o državnem prvaku v 1. slovenski ligi – zahod. Zadnja tri kola so šahisti odigrali v Murski Soboti (prva štiri so bila v Dobrni). Rezultati so naslednji: ŠK Triglav (Krško) – Poljčane 3 : 7, ŠK Triglav – Lendava 6 : 4, ŠK Triglav – Radenska 4,5 : 5,5. Skupni vrstni red med osmimi ekipami: 1. Kovinar Maribor 13 meč točk (50 točk), 2. Radenska 11 (43,5), 3. Žalec 11 (43,5), 4. Sp. Poljska 8 (37), 5. Poljčane 7 (31), 6. Slovenj Gradec 4 (24), 7. Triglav Krško 2 (27), 8. Lendava 0 (23,5). (B. C.)

"Optimizem" – 11. kolo

Tudi tokrat člani ŠK Triglav niso razočarali, saj je bil T. Kos s šestimi točkami peti, dober pa je bil tudi J. Volčanšek, ki je osvojil pet točk in med 46 tekmovalci zasedel 20. mesto. Zmagal je D. Antonjevič (7,0) pred T. Marinškom (6,5) in M. Kodričem (6,5). (B.C.)

ŠAH

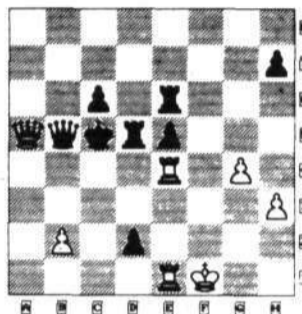
Reševanje šahovskih problemov

Rešitev iz prejšnje številke

1. Mat v dveh potezah: 1.Da8 (La8, 2.h8T#) ali (Lg2, 2.Dg2#) ali (Kh2, 2.h8D#)
2. Črni na potezi zmagata: 1.Dh3 Kf7, 2.Dh7 + Ke8, 3.Dg8 + Kd7, 4.Db8 (belemu ostane dama proti trdnjavi)

Novi nalogi

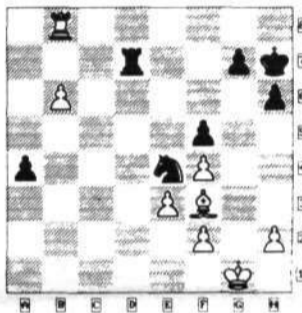
Beli da mat v dveh potezah: Beli: Kf1, Da5, Te1, Te4, b2, g4, h3. Črni: Kc5, Db5, Td5, Te6, c6, d2, e5, h7.

Beli na potezi zmagata (dvojni udar)

Beli: Kg1, Tb8, Lf3, b6, e3, f2, f4, h2.

Črni: Kh7, Td7, Se4, a4, f5, g7, h6.

2. slovenska šahovska liga

Visoka zmaga Sevnčanov

Sevnica, oktobra – V 1. kolu 2. slovenske šahovske lige – vzhod za leto 1993 sta se v Sevnici srečali ekipi ŠK "Milan Majcen" Sevnica in ŠK Impol iz Slovenske Bistrice. Sevnčanji so zmagali prepričljivo, z rezultatom 5,5 : 0,5, in napovedali, da se v tem prvenstvu ne bodo zlahkoto dali premagati nikomur.

Posamezni dvoboji so se končali takole: M. Povše M. – K. Repnik 1 : 0, T. Kranjec – N. Burič 1 : 0, B. Kuzmič – Podvršnik 1 : 0, B. Smerdel – M. Lešnik 0,5 : 0,5, Mojca Grilc – I. Zapošnik 1 : 0, I. Blas – J. Cvahite 1 : 0.

Zmaga Sevnčanov je bila v tem dvoboju pričakovana, vendar presenetljivo visoka. Predvsem sta dobro igrali mladinci in ženska deska. Na prvi deski pa sta se v lepi in ostri igri borila najmočnejša šahista tega dvoboja, ki jo je po treh urah borbe v končnici dobil domačin Povše. (Janko Blas)

Memorial Bajde – Božič bo 16. oktobra

Okrepčevalnica Oaza na Senovem in ŠK Triglav prirejata memorialni turnir v spomin na šahista Bajdeta in Božiča iz Krškega. Vabljeni torej to soboto ob 9. uri na Senovo.

V petek, 15. oktobra, pa bo v prostorih ŠK Triglav pionirski turnir pod pokroviteljstvom okrepčevalnice Oaza. (B.C.)

Gradnja na stadionu

Brežiško jabolko spora

Brežice, 8. oktobra – Ali smo Slovenci res narod, ki si izmišlja afera? Od onih največjih na državnem nivoju do majhnih, lokalnih. Ena takih pretresa Brežice. Dograditev stadiona je vznemirila duhove in polarizirala javno mnenje v tem mestu. Šli smo po sledi uličnih govoril in prišli do glavnih akterjev tega dogodka.

G. Ciril Kolesnik, predsednik IS občine Brežice, nam je v telefonskem pogovoru kategorično zatrdil: "Vse govorice v zvezi z dograditvijo stadiona so netočne. Točno je to, da za omenjeno investicijo obstajajo vsi sklepi, odloki in gradbeno dovoljenja, tako da o kaki

"črni gradnji" ne more biti govora." Po besedah g. Kolesnika je sekretariat za urbanizem in prostorsko načrtovanje občine Brežice izdal lokacijsko in gradbeno dovoljenje, vsa projektna in ostala dokumentacija pa je na vpogled v omenjenem sekretariatu.

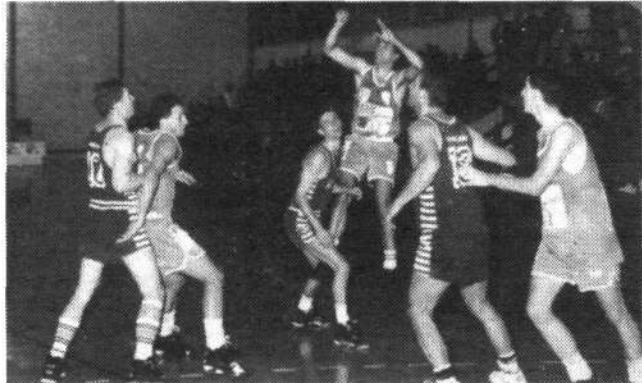
KK Interier Krško**V 5. kolu zmagava v podaljšku**

Košarkarji iz Podbočja so preteklo soboto prvič v tej sezoni igrali na domačem terenu. Naslednja tekma v Leskovcu bo že to soboto ob 20. uri: Interier Krško – Olimpija (mlajši).

Krško, 11. oktobra – Košarkarsko sezono 1993/94, ki se je začela pred slabim mesecem, so igralci Interierja Krško, prejšnjega Podbočja, začeli s tekmo proti Iliriji v Ljubljani in jo izgubili z rezultatom 80 : 71. V naslednjih kolih – doslej jih je bilo pet – so se porazi izmenjavali z zmagami.

(37), J. Leskovar (11), B. Rozman, A. Rusić (4), S. Hočevar (1), F. Krošelj (18), B. Vavpotič.

Š. V soboto, 9. oktobra, so košarkarji Interierja v Leskovcu po podaljških premagali KK Kraški zidar iz Sezane z rezultatom 84 : 81. Koše za Interier so dosegli: Bordelius 10, Popović 12, Lučev 11,

Največ košev za Interier je dosegel Krajcar (22), največ skokov Rušić (10), s petimi osebnimi napakami pa je odšel na klopo Krošelj. Za Kraški zidar je Strnad dosegel 22 točk in Lee Daughtrity 16.

V soboto, 28. septembra, so v Mariboru pred 300 gledalci prepričljivo izgubili tekmo s tamkajšnjim Sateksom Branikom – z rezultatom 109 : 72. Branikov igralec Tovornik je dosegel kar 42 točk, pri Interierju pa Bordelius 6, Popović 19, Lučev 9, Krajcar 2, Leskovar 6, Rozman 3, Rušić 2, Krošelj 13 in Vavpotič 12. Kljub temu da je igralec Interierja Popović igral bolan, je dosegel največ točk (19), medtem ko so ostali igralci pokazali slabo igro. Mariborčani so s svojim ključnim igralcem Tovornikom, za katerega vemo, da je igralec evropskega ranga, dokazali, da sodijo v sam vrh rdeče skupine.

Teden dni kasneje se je košarkarjem Interierja v Litiji uresničila želja po zmagi. Povedli so s 7–8 točkami razlike in potem vodili ves prvi polčas. V drugem delu je bila največja razlika 12 točk. Litijčanom ni uspelo rezultata preobrniti v svojo korist kljub dobri igri predvsem dveh domačih igralcev – Polanca in Šiška. Tekma se je končala z izidom 95 : 85. Pohvaliti je treba vso ekipo Interierja, posebno pa dobro razpoloženega Mišela Krajcarja, ki je dosegel kar 35 točk, Predraga Popovića, ki je dobro vodil igro, in Franca Krošlja, ki je s svojimi 12 skoki veliko pripomogel k zmagi svoje ekipe. KK Interier Krško: M. Bordelius (3 koši), P. Popović (8), S. Lučev (13), V. Gavranović, M. Krajcar

Atletika**Brežičani 2. na državnem prvenstvu v mnogobojuh**

Novo mesto, 2.–3. oktobra – Na stadionu pod Portovalom so brežiški atleti dosegli izjemen uspeh. V skupnem seštevku so zasedli 2. mesto za IBL Olimpijo in pred Tiljo, pri moških pa 1. in pri ženskah 2. mesto. Jure Rovani je zmagal v deseterboju za starejše mladince. Odlični je bil tudi Ivan Kostevec, ki je zasedel 1. mesto pri pionirjih, toda ne tako lahko, saj je na koncu zbral 6768 točk, kar je le 22 več od drugouvrščenega.

Ostali rezultati – osmero-

boj, ml. mladinci: 9. Uroš Novak, 11. Daniel Vovk; sedmerboj, članice: 4. Tatjana Kiseč; st. mladinke: 5. Suzana Kos; mladinke: 5. Barbara Iljaš, 6. Suzana Kozmus; pionirke: 4. Melita Šinko.

Povejmo še, da sta tekmovanja organizirala AK Brežice in Novo mesto pod pokroviteljstvom "Vina" Brežice.)

Na regijskem atletskem tekmovanju, ki je bilo v Novem mestu 30. septembra, je AK Brežice dosegel odlični uspeh – fantje so zmagali, dekliška vrsta je bila druga. (B.C.)

Nogomet**Prvoligaški nogomet v Krškem**

Krški stadion je gostil članski ekipi Krke Novoterma in Radeč Papirja.

Krško, 6. oktobra – Ekipa Krke Novoterma, član prve slovenske lige, je po katastrofalnem startu v prvi ligi (v šestih kolih samo ena točka) poskušala urediti svoje vrste. Danes so varovanci trenerja Bloudka v Krškem gostili ekipo Radeč Papirja, člana tretje slovenske lige – vzhod, in jo premagali z 1 : 0.

Po tistem, kar so Novomeščani prikazali v Krškem (pred okoli 50 gledalci) trener Bloudek ne more biti zadovoljen. V prvem polčasu smo gledali prvo postavo moštva iz Novega mesta in videli nismo nič posebnega. V drugem polčasu je trener dal priložnost rezervnim igralcem, kar so ti izkoristili. Takoj na začetku so povedli z golom Kobeta. Rezultat se do konca ni spremenil, igra je ostala v mejah povprečnosti. Za Novomeščane je v drugem polčasu nastopil Krčan Pirc in z igro je zadovoljil.

Trener Bloudek je po tekmi povedal: "V Krško smo pripeljali, kar smo imeli. Slab start v prvi ligi ni realna slika

novomeskega nogometa, saj smo za nasprotnike imeli moštva z vrha razpredelnice. Upamo, da bomo v naslednjih kolih popravili slab vtis z začetka in da ne bomo več kandidati za izpad iz lige. Zahvaljujemo se Krčanom, ker nam omogočajo nastope na svojem igrišču, saj naše ni primerno za nastope."

Janko Dončina, trener Radeč Papirja: "Mislim, da smo dali močan odpor prvoligašu. Če bi bili kompletni, bi lahko dosegli še boljši rezultat. Navdušen sem nad krškim sportnim objektom, saj bi takega želela imeti večina slovenskih prvoligašev."

Pa še nekaj. Ekipa novomeskega nogometnega prvoligaša bo v sredo, 20. oktobra, še enkrat gostovala v Krškem. Tokrat bo njihov nasprotnik kombinirana članska ekipa Krško-Senovo, ki se bo v poletnem delu prvenstva v MNZ Celje vključila v tekmovanje izven konkurence. Trener Bloudek je objubil, da bo poslal prvo moštvo "Krkaša". Vabljeni!

Philip

Trojni program**na stadionu Matije Gubca**

Poln zadetek Krčanov. Trije goli Šetinca za mlajše in dva gola Černoge za starejše pionirje. Kadeti tudi uspešni.

Krško, 2. oktobra – Peto kolo MNZ Celje v pionirski konkurenci je prineslo posavski derbi med brežiško Svobodo in domačini na dveh tirih. Mlajši pionirji so spet bili tisti stari in so v lepi igri premagali Brežičane s 5 : 1. Kljub temu da so gostje povedli z 1 : 0, so Krčani prevzeli igro v svoje roke in do konca tekme dosegli pet lepih zadetkov. Strelci so bili: Šetina (3), Rušić (1) in Jazbec (1). Starejši pionirji so premagali nasprotnika z rezultatom 3 : 0. Strelca sta bila Čer-

noga (2) in Zorko (1). Še enkrat se je pokazalo, da se boljši nogomet igra v Krškem (mlajše selekcije).

Kadeti so za nasprotnika imeli zelo močno ekipo Dravinje iz Slovenskih Konjic. Naši kadeti nadaljujejo po sistemu hladno-vroče. Po neugodnem porazu v Žalcu je bila tokrat na vrsti dobra in kombinirana predstava in gostje so lahko bili zadovoljni s samo dvema zadetkoma v svoji mreži. Strelca: Meze (1) in Mliakar (1). (Philip)

Krški kadeti izgubili obe točki

Žalec, 28. septembra – V osmem kolu MNZ Celje v kadetski konkurenci so krški kadeti gostovali v Žalcu pri vodilni ekipi lige. In prvič v tem prvenstvu so Krčani morali priznati pre-

moč nasprotnika. Gladko in prepričljivo so izgubili z rezultatom 0 : 4. S prikazano igro je ekipa Žalca opravičila vlogo favorita in gotovo bo jesenski prvak, saj je v dosedanjih kolih od možnih 16 osvojila 15 točk. (Philip)

Nogomet**Krčani v gosteh neučinkoviti**

Ponikva, Rogaska Slatina, 6. in 9. oktobra – V šestem kolu MNZ Celje skupine B v pionirski konkurenci so Krčani gostovali pri ekipi Šentjurja, ki igra svoje tekme na igrišču v Ponikvi (zaradi rekonstrukcije stadiona v Šentjurju). Mlajši pionirji so zaslužno osvojili eno točko, rezultat 0 : 0, in obdržali, če ne izboljšali uvrstitve na razpredelnici (tretje mesto). Skrbni pa visok poraz starejših pionirjev, ki so pri rezultatu 2 : 3 za Šentjur izpustili nekaj priložnosti za izenačitev, potem pa so po težkih napakah obrambe in vratarja prejeli še

štiri zadetke. Končni rezultat 2 : 7 je previsok vrednost prikazane igre. Gola za Krško sta dosegla Tomše in Zorko.

Kadeti so v desetem kolu še enkrat pretrpeli hud poraz, tokrat v Rogški Slatini z ekipo Steklarja. To je četrti poraz krških kadetov na gostovanjih. S tem je cilj Krčanov – uvrstitev med prve tri ekipe – vprašljiv, ampak do konca jesenskega dela so še štiri kola in priložnost za izboljšanje mesta na razpredelnici še obstaja. Domačini so to tekmo dobili z visokim rezultatom 5 : 1. Častni gol za Krčane je dosegel Bolha. (Philip)

"Skok na Lisco '93"

KD Savaprojekt iz Krškega organizira v nedeljo, 17. 10. 1993, gorsko kolesarsko dirko za člane, starejše in mlajše mladince, dečke do 14 let, re-

kreativce do 30 in nad 30 let. Start bo ob 11. uri pred hotelom Ajdovec v Sevnici. Prijavitelje se lahko pred startom od 9.30 dalje v OŠ Sevnica.

(V.Z.)

OŠ Podbočje in Kostanjevica**Kljub dežju je tekmovanje bilo**

Kostanjevica, Podbočje, 30. 9. in 1. 10. – V osnovnih solah v Podbočju in Kostanjevici na Krki so pripravili tradicionalni jesenski kros. Tekmovanje je bilo v Podbočju. Sodelovali so učenci vseh razredov, v Kostanjevici na Krki pa so svoje sposobnosti v teku pokazali tudi varovanci male šole. Zaradi slabega vremena je bila priprava proge otežena, vendar pa se tako učenci kakor učitelji niso vdali. V Podbočju so se umaknili v solsko telovadnico, kjer so pripravili pestro progo z ovirami. Tudi v Kostanjevici tekmovanje ni potekalo po predvideni vsakoletni poti, pač pa so se odločili za krožno progo v okolici šole. Proge so bile različno dolge, za učence male šole 200 m, za 1. in 2. razred 300 m, za 3. in 4. razred 500 m, za višje razrede (5.–8.) pa 1000 m.

Zanimanje za tek je bilo veliko in vsi so imeli enak namen – uspešno priti na cilj in po možnosti zmagati. Iz vsakega razreda so trije prvouvrščeni prejeli medalje in so se nekaj dni kasneje s svojimi vrstniki pomerili na občinskem kros tekmovanju v Krškem.

Najuspešnejši iz OŠ Podbočje, dečki in deklice – 1. razred: Robi Kodrič, M. Dobravc in J. Colner; Suzana Navoj, N. Sokolovič in S. Sintič; 2. razred: J. Žarn, I. Urbanč, M. Sintič; L. Vintar, V. Kerin in L. Dvornik; 3. razred: U. Colarič, G.

Stopar, D. Trselič; J. Skrbina, P. Skedelj in M. Kuntarič; 4. razred: T. Žibert, K. Turk, P. Hribar; K. Kodrič, F. Sivac in S. Lekše; 5. razred: T. Radkovič, J. Kodrič, D. Urbanč; P. Zorko, N. Jazbec in M. Kuntarič; 6. razred: J. Koretič, M. Kerin, V. Vrhovšek; A. Colarič, B. Koretič in J. Colarič; 7. razred: P. Levčar, T. Kuhar, M. Sivac; S. Jalovec, M. Turk in B. Vesel; 8. razred: M. Kodrič, B. Burja, T. Vesel; T. Dvornik, K. Pavlovič in D. Komljanec.

Najuspešnejši iz OŠ Kostanjevica na Krki, dečki in deklice – mala šola: P. Pibernik, B. Pisek, R. Stopar; M. Radkovič, K. Ponikvar in P. Marinkovič; 1. razred: B. Piletič, P. Gregovič, T. Sintič; M. Hosta, M. Renko in I. Olovec; 2. razred: R. Stopar, G. Jordan, J. Gašpir; S. Colarič, T. Lesnjak in J. Ralčič; 3. razred: V. Lešnik, T. Maznik, A. Flajsman; A. Sintič, T. Zakšek in A. Pirc; 4. razred: T. Kuplenik, G. Krhin, G. Kuhar; B. Goltez, A. Hribar in A. Zajelšnik; 5. razred: B. Zupancić, P. Muhič, U. Abram; F. Laknar, M. Olovec in M. Drmaž; 6. razred: D. Ristič, G. Colarič, P. Pinčolič; K. Petretič, M. Jarkovič in M. Bizjak; 7. razred: M. Pavlovič, D. Omerzel, A. Murn; S. Škoda, M. Colarič in S. Kuplenik; 8. razred: J. Jurečić, M. Stokar, J. Pinčolič; M. Pisek, M. Colarič in M. Kuhar. (Aleksandra Kodrič)

Tek**Šolsko občinsko prvenstvo v krosu**

Najboljši iz višjih razredov bodo v soboto tekmovali na krosu Dela.

Krško, 5. oktobra – V organizaciji OŠ Jurija Dalmatina je na stadionu Matije Gubca potekalo občinsko prvenstvo osnovnošolcev v krosu. Tekmovanje so se udeležile osnovne šole iz Leskovca, Rake, Senovega, Brestanice, Podbočja, Koprivnice, Kostanjevica in Krškega. Tekmovali so po razredih, v moški in ženski konkurenci. Za prvi in drugi razred je bila steza dolga 300 m, za tretji in četrti 600 m, za višjo stopnjo pa 1000 m.

Rezultati – 1. razred, deklice: 1. J. Levičar (Kr), 2. M. Levičar (Kr), 3. Š. Petrovič (Le); 1. razred, dečki: 1. D. Urbančič (Se), 2. K. Cehte (Bre), 3. B. Veličević (Le); 2. razred, deklice: 1. S. Antolič (Le), 2. P. Soldat (Kr), 3. A. Srpič (Kr); 2. razred, dečki: 1. J. Zabokar (Ra), 2. M. Vrančič (Kr), 3. J. Škoda (Le); 3. razred, deklice: 1. J. Klakočar (Kop), 2. M. Levak (Kr), 3. J. Škrbina (Pod); 3. razred, dečki: 1. A. Nadarevič (Le), 2. V. Lešnik (Kos), 3. D. Mežič (Kr); 4. razred, deklice: 1. K. Herakovič (Le), 2. S. Zakšek (Se), 3. M. Mlinarič (Bre); 4. razred, dečki: 1. I. Vranič (Kr), 2. Z. Šebalj (Kr), 3. P. Kerin (Kr); 5. razred, deklice: 1. N. Pribožič (Kr), 2. P.

Smole (Kr), 3. A. Čepin (Le); 5. razred, dečki: 1. D. Rušić (Le), 2. B. Zupancić (Kos), 3. A. Povhe (Kr); 6. razred, deklice: 1. K. Povhe (Kr), 2. N. Umek (Se), 3. M. Kovacič (Bre); 6. razred, dečki: 1. M. Brili (Kr), 2. D. Zakšek (Se), 3. M. Petan (Kr); 7. razred, deklice: 1. K. Rostohar (Kr), 2. M. Čargo (Kr), 3. M. Žiberna (Kr); 7. razred, dečki: 1. A. Hribšek (Le), 2. G. Divjak-Zalokar (Bre), 3. T. Kuhar (Pod); 8. razred, deklice: 1. J. Grabnar (Kr), 2. T. Dvornik (Pod), 3. J. Kažočer (Kop); 8. razred, dečki: 1. P. Bakič (Kr), 2. D. Božičnik (Kop), 3. B. Divjak (Kr). /Kr – Krško, Le – Leskovec, Se – Senovo, Ra – Raka, Kos – Kostanjevica, Kop – Koprivnica, Pod – Podbočje, Bre – Brestanica/

Ekipno je prvo mesto zasedla OŠ Jurija Dalmatina Krško, pred OŠ Senovo, Kostanjevico in Podbočjem. Ostale ekipe niso bile kompletne, za ekipno razvrstitev so šteli dva najboljša rezultata v vsaki kategoriji. Najboljši trije tekmovalci v kategoriji 6., 7., in 8. razredov so se uvrstili na kros Dela, ki bo v soboto, 16. oktobra v Ljubljani. (Philip)

KRONIKA

Dva črna tedna na posavskih cestah

V hudi prometni nesreči na lokalni cesti Krška Vas-Cerklje ob Krki pri Račji vasi (30. septembra) se je smrtno ponesrečil 26-letni Robert I. iz Brežic. Vanj je z avtomobilom trčil 19-letni Robert G. iz Brežic (pred tem je že zadela in lažje poškodoval 28-letnega Boruta T. iz Brežic, ki se je peljal s kolesom), ki je vozil iz nasprotne smeri po sredini cesti oziroma po levi in z neprimerno hitrostjo. Kljub zaviranju se Gramc ni mogel ogniti trčenju, Roberta I. je odbilo 33 metrov daleč, padel je na njivo ob cesti in je poškodbam podlegel. Robert G. je peljal naprej in trčil še v drog električne razsvetljave.

Na regionalni cesti Radeče-Breg sta se 30. septembra smrtno ponesrečili dve osebi. Drago I. iz Ljubljane, ki je na tovornem vozilu vozil jeklenke butana iz smeri Radeč, je pred Loko zapeljal na neurtirano bankino, vozilo se je po 21 metrih začelo preobračati po strmem bregu ter obstalo prevrnjeno med dvema železniškima tiro. Voznik in sopotnik, 39-letni Tomaž G. iz Ljubljane, sta ostala v kabini vozila in sta poškodbam podlegla. Zaradi nesreče je bil oviran železniški promet, na vozilu pa je nastalo za 2.000.000 SIT škode.

Na lokalni cesti Golek-Ivandel se je 2. oktobra smrtno poškodoval 38-letni Martin R. iz Krškega. Med vožnjo s kolesom z motorjem - bil je brez zaščitne čelade - je padel po vozišču in drsel po njem skoraj 9 metrov. Pri tem si je zlomil tilnik in dobil udarnine po glavi. Zaradi suma vožnje pod plivom alkohola je bil odrejen odvzem krvi za analizo. Martin R. ni imel potrdira o znanju CPP.

V petek, 8. oktobra, sta v hudi prometni nesreči na magistralni cesti Ljubljana-Obrežje dve osebi izgubili življenje. Pri Zalokah, kjer vozišče poteka v ravnini, je Aleš B. (r. 1975) iz neznanega vzroka zapeljal na nasprotni vojni pas, ko je iz smeri Obrežja pravilno po svoji strani pripeljal 50-letni Ivan K. iz Zagreba, državljan R Hrvaške. Vozili sta silovito čelno trčili, pri čemer ju je odbilo in vrglo ob vozišče. Oba voznika sta umrla na kraju nesreče. Materialna škoda je za približno 1 mio SIT.

Že naslednji dan, 9. oktobra, je huda prometna nezgoda na isti magistralni odnesla tri življenja. Ibrahim H. (r. 1976) iz Cazina, državljan BiH, je med vožnjo iz smeri Novega mesta pri naselju Grmovje zapeljal na nasprotni vojni pas v trenutku, ko je iz smeri Drovega po svojem voznem pasu pripeljal z osebnim avtomobilom Gregor Č. (1972) iz Novega mesta. Med čelnim trčenjem je obe vozili obrnilo na cestišču. Smrtno so se ponesrečili voznik Gregor Č. ter sopotnika v kombiju Irfan Z. (1956) in Mehmed H. (1965), oboja državljana BiH. Voznik Ibrahim H. je dobil le lažje telesne poškodbe.

Na lokalni cesti Dovško-Brezje sta se 28. septembra hudo poškodovala 24-letni Milan S. in njegov sopotnik. Do nezgode je prišlo, ker je Milan S. z neregistriranim motornim kolesom med vožnjo zapeljal na sredino ceste in trčil v vozilo, ki ga je iz nasprotne smeri pravilno po svoji strani pripeljal 19-letni Karl Č. s Senovega. Voznik osebnega vozila in njegov sopotnik, 13-letni Ljubo V., sta dobila le sled poškodbe.

Pri Blanci se je lažje poškodovala Cvetka G. iz Sevnice, ki je s traktorjem zavozila s poljske

poti, zadela ob kamniti nasip železniške proge in se prevrnila. Potniški vlak, ki je v tem trenutku pripeljal mimo proti Zidanemu Mostu, je z zadnjim delom kompozicije oplazil prevrnjeni traktor. Škoda na vozilu znaša 50.000 SIT, zaradi nezgode pa je železniški promet potekal eno uro po enem tiru. Zoper voznico bo podan predlog sodniku za prekrške.

Stanislav P. (1967) je 10. oktobra med vožnjo iz Sevnice proti Boštanjem kljub znaku STOP z nezmanjšano hitrostjo zapeljal v križišče v trenutku, ko je iz smeri Krškega proti Radečam vozil osebni avtomobil Danijel O. (1970) iz Sevnice. Po trčenju sta vozili obstali na travniku ob cesti. Huje sta se poškodovala sopotnica v vozilu Danijela O., 20-letna Elizabeta R. iz Sevnice, in Stanislav P., Danijel O. pa samo lažje. Materialna škoda na vozilih znaša okoli 450.000 SIT.

Illegalno čez mejo

Policisti krške UNZ so 28. septembra na državni meji z R Hrvaško prijeli 45 ilegalcev, ki so prestopili državno mejo izven mejnih prehodov. Večina so to bili državljani BiH, med njimi pa je povečano število tistih, ki imajo status begunca v R Hrvaški. Vse so po vrtili v Hrvaško. Iste dne je bil na cestnih mejnih prehodih z R Hrvaško povečan promet zaradi nogometne tekme zagrebške Croatie v Ljubljani. Zaradi posesti pirotehničnih in podobnih sredstev so zavrtili 89 državljanov R Hrvaške.

Zaseženo orožje

Policisti obmejne policije na Obrežju so med 28. septembra in 10. oktobrom zasegli orožje in pripadajoče strelivo trem državljanom R Hrvaške. 43-letni Jozo K. iz Poreča je imel pištolo CZ M-57 s pripadajočim nabojnikom in naboji, 41-letni Krno-slav G. pištolo CZ, model 75, kal. 9 mm/Luger, in Milan J. iz Karlovca pištolo Para št. 9843, kal. 9 mm z dvema pripadajočima nabojnikoma in naboji. Vsi so imeli za orožje ustrezna dovoljenja, niso pa ga prijavili ob prehodu državne meje. Zato so jim ga policisti skupaj z naboji zasegli, kršitelje pa prijavili sodniku za prekrške v Brežicah.

Prijet zapornik

Policisti PP Brežice in kriminalisti UNZ Krško so 20. septembra prijeli 41-letnega Ivana N. iz Brežic, ki se od 16. 7. '93 ni vrnil iz izhoda iz novomeških zaporov, kjer je na prestajanju zaporne kazni. Ivan N. in njegova prijateljica, 39-letna Lidija K., sta v tem času izvršila 22 vlomov in 3 poskuse vloma na območju Bizelj-skega, pri čemer sta kradla hrano, oblačila, kuhinjske pripomočke, radio-kasetofone in podobno. Ukradeni predmeti so vredni okoli 200.000 SIT, še veliko več škode pa sta povzročila lastnikom vlomljenih objektov z razdejanjem in uničevanjem pohištva in druge notranje opreme. Glede na povratništvo Ivana N., ki se je v poletnih mesecih že nekajkrat odpravil v tatvine, zimo pa preživel v zaporih, bo končno sodbo izreklo TS v Novem mestu.

Veliki tatvini

Dne 29. septembra sta se 24-letni L. I. in 40-letni L. P. splazila skozi ograjo ribnika, last Mirka G. iz Kostanjevice, in z mrežo nalovila 37 kg postrvi. Ko ju je

založil odškodovančev sin, sta pobegnila v bližnji potok, kjer ju je po hitri intervenciji policija prijela. Oba sta ovdana TJT Novo mesto.

V noči z 29. na 30. september je neznan storilec v nedograjenih prostorih poslovne zgradbe Alojza F. iz Boštanj pri Sevnici odtujil stroj za rezanje asfalta METZLER in dva daljša električna podaljška, vse v skupni vrednosti 350.000 SIT. Za storilcem policija še poizveduje.

Pretepalji so se

Dogajalo se je 25. septembra okoli 1. ure pred lokalom "WHISKEY BAR" v Krškem. 29-letni Vahid Z., 33-letni Halid Z., oboja državljana BiH z začasnimi bivališčem v Krškem, 23-letni Kemo Š., državljan BiH, začasno prijavljen v Ljubljani, in 31-letni Hazim Š., stalno prijavljen v Ljubljani, so bili tistega dne v lokalno. Tam sta bila tudi 30-letni Senad M. in 28-letni Zijad K., državljana BiH, ki začasno stanujeta v Krškem. Ta dva je Halid Z. izzival k pretepu. Lastnik bara je zato zaprl lokal in v njem sta ostala le Senad M. in Zijad K. ter prosila lastnika za pomoč. Ko sta z lastnikom stopila iz lokala, da bi ju ta z vozilom odpeljal do bližnjega hotela, je pristopila omenjena četverica in pričela pretepati Zijada K. Lastnik lokala je najprej

poskušal z vozilom odpeljati, vendar se mu je na pokrov motorja vrgel Hazim Š. Lastnik je v vozilo zaklenil Senada M. in odšel proti lokalu z namero, da pokliče policijo, vendar so mu nasilneži to fizično preprečili. Nadaljnji pretep je preprečila ključna policijska patrulja, zaradi katere so se nasilneži razbežali. Kršitelji so vseeno odkriti in vsi prijavljeni sodniku za prekrške. Zijad K. je dobil lahke telesne poškodbe, lastnik lokala pa je poleg raztrganih oblačil imel poškodovano osebno vozilo.

Sojenje zaradi mamil

Novo mesto, 8. oktobra - Na tukajšnjem temeljnem sodišču se je danes nadaljevalo sojenje Albinu B. s Krži pri Koprivnici, delavcu brez zaposlitve, ki začasno stanuje v Krškem, in njegovi materi, Tereziji B. s Krži. Obtožnica ju bremeni, da sta nepravilno nabavila in hranila posebno nevarno substanco, ki je razglášena za mamilo. Kot je bilo ugotovljeno v preiskavi, sta pred 13.4.'93 neznanu kje sporazumno nabavila za prodajo najmanj 853,65 g heroina in ga na svoji domačiji na Kržu 19 del zakopala v bližnjem gozdu, del pa hranila za prodajo, skritega za hladilno omaro v hiši oz. ob kanalizacijski cevi. S tem sta storila kaznivo dejanje nepravilne

proizvodnje in prometa z mamili po čl. 245/1 KZ SFRJ.

Pred tričlanskim senatom, ki mu je predsedovala sodnica Milojka Gutman, je danes pričeval Davorin Avguštin iz UNZ Krško, ki je sodeloval v hišni preiskavi na domačiji Terezije B. Zaradi predhodnih ugotovitev in tudi govorici, ki so že nekaj časa krožile po Krškem in okolici, da se pri obtoženem Albinu B. da nabaviti poceni in kvalitetna mamila, so operativci krške UNZ nekaj časa opazovali domačijo na Kržah, preden so se odločili za hišno preiskavo, ki je nato potrdila njihove sume.

Obtožena Terezija B. je povedala, da je tako njenemu sinu kot tudi njej policija večkrat grozila, pa tudi na dan, ko so ju pripravili. Obtožena trdi, da je bilo "vse nastavljeno" in da se jima policija maščuje, ker nista hotela sodelovati. Predlog branila obtoženih, da se še enkrat opravi pregled na njuni domačiji in pokličejo dodatne prič, je temeljni javni tožilec ocenil kot poizkus zavlačevanja postopka. Sodnica je ugodila prošnji za zaslisanje dodatnih prič in sklicala glavno obravnavo za 8. november.

Napad in rop

Ko je lastnica Krškega lokala "IMF" v petek, 8. oktobra ob 22.30 lokal zaprla in se napolila

domov, ji je sledil I. B. iz Brežic, ki je to popoldne popival v omejenem lokalno. V bližini stanovanjskega bloka je prehitel in jo počakal v neosvetljenem hodniku. Pred vhodnimi vrati jo je nenadoma napadel tako, jo zbil na tla in jo z nogami večkrat brnil. Zgrabil je vrečko z denarico in dokumenti, ki je oškodovanki padla iz rok, in pobegnil med bloki proti naselju Vrbinja. Policisti so napadalca odkrili in pri njem doma našli ukradeni denar ter obvestili preiskovalnega sodnika v N. mestu, ki je odredil odvzem krvi. F. M. so po nudenju prve pomoči v brežiški bolnišnici odpustili domov.

Otrok se je poškodoval z detonatorjem

V Drozanju pri Sevnici se je 5. oktobra hudo poškodovan 10-letni A. P. Otrok je v sobi, kjer so bili shranjeni razni predmeti, našel dva minerska detonatorja. Enega je hotel v garaži udariti z klavirno, vendar mu je to preprečil materin prijatelj K.P. Nato je otrok z drugim detonatorjem odšel v prostor poleg garaže in ga tam z vžgalicami prižgal. Detonator mu je eksplodiral v rokah, levo mu je hudo poškodoval, desno pa mu je močno ožgalo, poškodbe je dobil tudi po prsih in bradi. Otroka so odpeljali na zdravljenje v celjsko bolnišnico. (B.B.)

Čez 1000 učencev na krosu OŠ J. Dalmatina

Krško, 28.9. in 1.10. - Prvenstvo Osnovne šole Jurija Dalmatina v krosu na stadionu Matije Gubca je bilo zelo množično. Čez tisoč učencev nižje in višje stopnje se je borilo za čim boljše uvrstitve in za sodelovanje na občinskem krosu za osnovne šole.

Uvrstitve po razredih: 1. razred, deklice - 1. J. Levičar, 2. N. Jevnik, 3. M. Levičar; dečki - 1. E. Našić, 2. R. Germovšek, 3. D. Moškon; 2. razred, deklice - 1. A. Srpič, 2. P. Soldat, 3. P. Peršič, dečki - 1. M. Vrančić, 2. P. Berič, 3. B. Nikolič; 3. razred, deklice -

OŠ Senovo

Teden interdisciplinarne dejavnosti

ljene spise in pesmice. Največ pa je bilo ugank.

Bilo je zelo veselo in zabavno. Prihodnjic smo stenski časopis dokončali, popravili slovnične napake in končno smo stencas obesili na steno, kjer si ga je lahko ogledala cela šola, od prvega pa vse tja do osmega razreda.

Želiva si, da bi imeli še več takih dni in ne samo dva v tednu interdisciplinarnih dejavnosti, ko smo imeli še ekskurzijo na Dolenjskem in pohod na Bohor.

Nina Umek in Mojca Hlastan, Osnovna šola Senovo

OBRIGHEIMSKI MERKURJEV KAMEN

Krilati rimski bog trgovcev skupaj s keltsko Rosmerito.

Za obrigheimsko občinsko stavbo so našli rimski kamen iz peščenjaka, ki je bil že omenjen v letih 1533 in 1764. Ta kamen danes hranijo v muzeju v Manheimu.

Plašča kamna je iz sivega peščenjaka. Na njej je votivni zapis z dvema figurama, ki sta pa zal močno poškodovani, vendar razpoznavni. Levo od zapisa je v reliefu Merkur, rimski bog trgovcev. Kot običajno je upodobljen s krili na glavi in na petah. V levici drži možnjico, v desnici pa kačasto palico. Ob njegovi desni nogi je petelin, kar je tudi običajno pri vseh upodobitvah Merkurja. Na desni strani zapisa je upodobljen ženski lik, ki drži v rokah plodove. Nedvomno je to Rosmerita, keltska boginja, ki je bila najdena upodobljena na področju Mosele skupaj z upodobitvijo Merkurja. Te najdbe potrjujejo, da je bila tod važna prometna žila rimske vojske do Limesa (severna mejna črta Zahodnorimskega cesarstva). Votivni zapis je pisan, kot je bilo običajno pri Rimljanih, z mnogimi okrajšavami in nepravilno interpunkcijo. Prevod tega zapi-

sa se glasi: "V cast cesarske hiše je Merkurju naredil in blagoslovil tempelj, kip in stiri jutra zemljišča Lucius Belonius Marcus, po ukazu Merkurja".

Tako se lahko z gotovostjo trdi, da je bil prvi in po imenu znan bogat obrigheimski trgovec in meščan Lucius Belonius Marcus. Bogat je res moral biti, saj je poleg tempelja in kipa daroval tudi zemljišče, ki je obsegalo okoli 200 ha. Ta Rimljan je bil keltskega porekla.

Na podlagi izkopanih nagrobnikov in žrtvenikov je zopet ozviljen svet rimskih in domačih božanstev, ki so se častila v naši religiji v prvih treh stoletjih po Kr. Kamniti dokazi pričajo o spoštovanju keltskih, rimskih, grških in ostalih božanstev.

Raziskavo je obdelal in objavil naš znanec g. Eckhard Hofmann, znani obrigheimski občan, ki se že dolga leta ljubiteljsko ukvarja z zgodovino svojega rojstnega kraja in je svojim someščanom uspel odkriti marsikatero pozabljeno ali neznanu znamenitost Obrigheima in okolice.

Olaf Lovrencić

Milan Alašević

Domenili smo se za sodelovanje z znanim celjskim karikaturostom Milanom Alaševićem.

Predstavili vam ga bomo tudi na brežiškem obrtnem sejmju. V našem paviljonu bo gost karikaturost.

Pridite!

IZDAJA IN RAZDELITEV LASTNIŠKIH CERTIFIKATOV

I. del

Vsi tisti, ki smo bili dne 5.12.1992 državljani Republike Slovenije, bomo v kratkem času prejeli lastniške certifikate. Z njimi bomo lahko delno brezplačno sodelovali pri razdelitvi družbene lastnine. V ustrezni zakonski podlagi so opredeljene tri vrste certifikatov:

- certifikati državljanov,
- certifikati upravičencev do denacionalizacije in
- certifikati delavcev negospodarskih organizacij.

Poleg omenjenih certifikatov pa je potrebno upoštevati še potrdila delavcev podjetij za neizplačane neto plače, ki jih podjetje lahko izda svojim zaposlenim.

Te certifikate lahko imetniki uporabijo za naslednje namene:

- za pridobitev delnic ali deležev v podjetju, kjer je ali je bil kdo zaposlen, v okviru interne prodaje delnic,
- za pridobitev delnic pooblaščenih investicijskih družb,
- za nakup delnic podjetij, ki se preoblikujejo z javno prodajo delnic,
- za nakup delnic ali drugega premoženja Republike Slovenije ter podjetij v njeni lasti, ki se ponudijo javnosti v odkup za lastniške certifikate.

Lastniški certifikati bodo izdani v vrednosti 40 % celotnega družbenega kapitala podjetij v Republiki Sloveniji, ki se lastninsko preoblikujejo.

Lastninske certifikate se izdajo državljanom Republike Slovenije glede na njihovo starost na dan 5.12.1992 v naslednjih nominalnih vrednostih:

- v višini 100.000 tolarjev osebam v starosti do dopolnjenega 18. leta,
- v višini 200.000 tolarjev osebam v starosti od dopolnjenega 18. leta do dopolnjenega 23. leta starosti,
- v višini 250.000 tolarjev osebam v starosti od dopolnjenega 23. leta do dopolnjenega 28. leta starosti,
- v višini 300.000 tolarjev osebam v starosti od dopolnjenega 28. leta do dopolnjenega 38. leta,
- v višini 350.000 tolarjev osebam v starosti od dopolnjenega 38. leta do dopolnjenega 48. leta,
- v višini 400.000 tolarjev osebam v starosti od dopolnjenega 48. leta dalje.

Lastninske certifikate so imenski in neprenosljivi. S certifikatom torej lahko razpolaga le njegov imetnik ali pa njegov zakoniti zastopnik. Pri tem pa obstajajo izjeme, in sicer so predvidene v dveh primerih:

- S certifikati mladoletnih otrok lahko prosto razpolagajo starši otrok oziroma njihovi zakoniti zastopniki v njihovem imenu in za njihov račun, kar se označi tudi na lastninski nakaznici, o kateri bo govor kasneje.
- S certifikati oseb, ki so umrle po 5. decembru 1992, razpolagajo zapustnikovi dediči na podlagi sklepa o dedovanju. Ta certifikat pa je mogoče uporabiti le pri tistem prejemniku, kjer bi ga zapustnik sicer lahko uporabil.

Certifikat je izdan, ko Republika Slovenija državljanu odpre poseben račun in nanj knjiži vrednost certifikata, do katere je imetnik certifikata upravičen. Številka evidenčnega računa na certifikatu je enaka enotni matični številki državljanca (EMŠO), razen v primeru, ko imetnik certifikata ne dovoli uporabe EMŠO kot številke evidenčnega računa. V tem primeru mora vložiti pisno zahtevo za spremembo številke računa.

Za vsakega imetnika certifikata se vodi poseben evidenčni račun, na katerem je na njegovo ime in v njegovo korist knjižena vrednost certifikata, ki mu po določilih zakona pripada. Vsi evidenčni računi državljanov se vodijo pri Službi družbenega knjigovodstva Republike Slovenije (v nadaljevanju SDK). V SDK se vodi tudi register vseh podjetij, ki se lastninsko preoblikujejo. Vse podatke o stanju na svojem evidenčnem računu bodo imetniki certifikatov lahko preverili na podružnicah SDK. **Torej: občani Krškega, Brežic in Sevnice bodo imeli zagotovljen vpogled v stanje svojih evidenčnih računov v podružnici Krško na oddelku interne kontrole v prtiličnem prostoru.**

Pri tem naj poudarimo, da so podatki o stanju na evidenčnih računih tajni in da jih lahko preverja le imetnik, njegov zakoniti zastopnik ali pooblaščenec. SDK mora upravičencu na njegovo zahtevo izdati pisno obvestilo, s katerim ga obvesti o stanju njegovega evidenčnega računa oziroma o tem, da mu ni odprt evidenčni račun. Stroške izdaje obvestila pa bo nosil imetnik certifikata sam. Upravičenec do certifikata, ki mu zaradi takšnih ali drugačnih razlogov certifikat sploh ni bil izdan in mu ni bil odprt evidenčni račun pri SDK, lahko od pristojnega občinskega upravnega organa za notranje zadeve zahteva, da ta sporoči SDK natančne podatke o državljanstvu in starosti.

Imetniki certifikatov bodo uporabljali certifikate z lastninsko nakaznico. Lastninska nakaznica ima enako velikost kot splošna položnica in je sestavljena iz treh zlepljenih izvodov, ki so različne barve in različno označeni, ti deli pa so:

- POTRDILO, ki ga dobi imetnik certifikata - izdajatelj nakaznice, to je državljan,
- SPOROČILO ZA ARHIV, ki ostane v SDK kot osnova za arhiviranje,

Sejem v Šentjerneju

V soboto je sončno vreme privabilo veliko obiskovalcev na sejem v Šentjerneju. Pripeljanih je bilo 257 odojkov, starih od 10 tednov, 84 večjih prašičev od 50 kg dalje in 7 žrebcev. Od tega je bilo prodanih 41 odojkov po povprečni ceni 265 SIT/kg žive teže, 18 večjih prašičev po 200 SIT/kg, 3 krave in 1 telica po 160 SIT/kg žive teže pri plemenskem govedu in 75 SIT/kg pri kravah za zakol, 9 konjev po ceni od 100 do 160 SIT/kg in 4 žrebca od 200 do 250 SIT/kg.

Poleg živine je bilo mogoče kupiti tudi sveže zelje po 27 SIT/kg, čebulo po 70 SIT, česen po 280 SIT, ajdov, cvetlični, kostanjev in hojev med po 400 do 600 SIT.

Postavljenih je bilo 23 stojnic, kjer so ponujali tekstil, obutev, suho robo in kovinske izdelke.

Po mnenju uslužbenke krajevnega urada Marine Jordan iz Šentjerneja se je živina slabo prodajala, kljub temu da je bil obisk na sejmu zelo velik. **(Aleksandra Kodrič)**

NAŠ GLAS

Skupščinske delegatske informacije
Uredništvo: CKŽ 23, 68270 Krško

Naročam..... izvod(ov) Našega glasa. Pošljite mi ga (jih) na naslov: .....

(polni naslov in podatki o naročniku, pravni ali fizični osebi)

Telefon: .....

(podpis naročnika in žig)

Kraj, datum: .....

NAŠ GLAS

CKŽ 23, 68270 Krško

KUPON

za brezplačen mali oglas

Izrežite ga in prilepite na list, kjer bodo napisani podatki o naročniku malega oglasa (ime in priimek ali naziv podjetja, naslov, telefonska številka, žig, podpis, datum) ter natančna vsebina oglasa! V našem skupnem interesu je, da pišete čitljivo. Hvala za zaupanje - ne bo Vam žal!

Sejmišče v Brežicah

Brežice, 9. oktobra - V soboto je bilo na brežiškem sejmišču naprodaj 168 odojkov in 59 prašičev. Odojki do 50 kg so prodali 150, starejših prašičev pa 40. Cena mlajših prašičev je bila 240-280 SIT/kg žive teže, za starejših pa se je vrtela od 180 do 220 SIT/kg žive teže. **(B. Hudina)**

Tržnica Brežice

Solata je po 150-200 SIT/kg, breskve 120, gozdje 100-180, nektarine 200, hruške 100, rdeča paprika 100-200, česen 100-240, zelena paprika 200, kumare 90, korenje 80-100, cvetača 200, krompir 40-50, banane 100-140, kivi 350, jabolka 50-60, pomaranče 100-250, zelje 30-50, čebula 45-100, paradiznik 100-130, limone 160-190, sladki feferoni 150, pekoči feferoni 250-700 in jajčevci po 140-150 za kg.

Stojnice pa ponujajo jesenske pridelke in še kaj: gobe po 500-800/kg, orehe po 800, peteršilj 250, kostanj 80-100, posušene gobe 300 SIT/10 dag, sir 60 SIT/35 dag, kozarec vloženi jurčkov 1000, radič 250/kg, črna redkev (povrtnica) 100 SIT/kg.

Prodajajo še otroške igrače po 500-5000, usnjene ženske torbice po 2000-7000, nogavice po 500 SIT za pet parov, copate - ženske po 800-1700, moške po 800-1500, otroške pa po 900. Rože imajo po 230-700 SIT, sveče po 80-150 SIT. **(Branka Hudina)**

MALI OGLASI

KUPIM otroški avtosedež. Telefon 79-482.

NAJAMEM garsonjero ali enosobno stanovanje v Krškem ali Brežicah. Možnost predplačila. Tel. 061/51-035 (po 15. uri.)

FIAT 126 P, l. 1986, prevoženih 22.500 km, prodam za 2.200 DM. Tel. 33-089.

RABLJEN štedilnik na trdo gorivo prodam. Informacije na tel. 70-432.

VIKEND 55 m², parcelo 10 arov s 300 trtami in sadnim drevjem v Pleterju pri Zdolah zamenjam za podobno na Hrvaškem. Ivan Kranjc, Pleterje 35.

INŠTRUIRAM matematiko za osnovno in srednje šole, kvalitetno in poceni. Tel. 75-027.

V Sevnici in v Krškem se bo 16. oktobra pričel začetniški plesni tečaj družabnih plesov za mladino in odrasle.

V Krškem bo tečaj potekal v Domu mladih (Videm, pri Podmornici), v Sevnici pa v prostorih TVD Partizan. Tečaj bo vodil Plesni studio Krško.

Vabljeni!

Prijavite se na seminarje OGZ Posavja

Za minimalno izobrazbo za trgovino

Krško, oktobra - Za tiste osebe v trgovski dejavnosti, ki nimajo izobrazbe, kakršno zahteva pravilnik, bo Območna gospodarska zbornica v Krškem organizirala seminarje.

Seminarje bodo organizirali skupno z Združenjem za trgovino in Centrom za tehnološko usposabljanje. Na njih se bodo kandidati lahko usposobili za prodajalce in trgovske poslovodje. Seminar za prodajalce bo trajal tri (3) dni, za poslovodje pa šest (6) dni po osem ur. Organizator predlaga, naj bi seminarje organizirali ob četrtek, petkih in sobotah, po uspešnem zaključku usposabljanja pa bodo kandidati prejeli tudi ustrezno spričevalo.

Gospodarska zbornica v Krškem bi rada ugotovila število možnih kandidatov, zato je poslala vsem trgovskim organizacijam ustrezno obvestilo z vprašalnikom, ki ga na vsak način izpolnjenega vrnite, s pozitivnimi ali negativnimi odgovori. Zato naj se morebitni kandidati v večjih podjetjih o tem pozanimajo pri svojih službah. Cena seminarja bo odvisna od števila prijavljenih, vanjo pa bo vključeno plačilo predavateljev, literatura, najem učilnice in drugi stroški. Rok za pridobitev izobrazbe je dve (2) leti.

Spominjamo se te, Tanja!

Deklica kakor druge, pa vendar ... Bila je drugačna pri svojih desetih letih. Vključevala se je v vse, kar jo je zanimalo, a zanimalo jo je veliko tega. Tako je tudi plesala.

Na njeni polici stoji pokal, ki ga je osvojila s svojim plesalcem na Odprtem prvenstvu Posavja v kategoriji tretjih in četrtyh razredov aprila letos. Nato je sledil nov uspeh v maju, ko sta bila druga v množici 107 parov na Regijskem prvenstvu v Novem mestu.

Polni pričakovanja so bili njeni gibi in zarez v očeh pred začetkom nove sezone, ki jo je popeljala v športni ples v Plesno šolo Kazina - Krško. Toda korak se je ustavil pred začetkom tekmovalja.

Deklica, ki je doživela svet plesa že v prvem razredu, ki je redno obiskovala vaje, se veselila novih plesnih oblik, ki jih je oblekla za tekmovalja in priložnostne nastope ter jim s svojo neverjetno prijet-

no, radoživo, nenavadno naravno dahnila sebe, je odšla v tisto deževno popoldne. Zamrli so njeni gibi, koraki, smeh in besede.

Ob tako kruti resničnosti ni besed, ničesar ni, ostajajo le spomini in tista praznina, ki ne bo nikoli zapolnjena.

Kako hladno odmevajo besede: "Spominjamo se te, Tanja", hladno, kakor je mrzla že tudi zemlja, v kateri ležiš. Bila si pomlad - kako hitro je prišla jesen.

Plesalci in učitelji
Plesnega studia Krško

Kulturni dom Krško FILMSKI SPORED

Od 13. do 31. oktobra

13. X. ob 20. uri in 14. X. ob 18. uri: DEKLE V ZRAKU, amer. kriminalna drama.
15. X. ob 20. uri in 17. X. ob 18. uri: TO JE AMERIKA, amer. komedija.
19., 20. in 21. X. ob 20. uri: NE-SPODOBNA PONUDBA, amer. erotična drama.
22. X. ob 20. uri in 24. X. ob 18. uri: NINA, amer. thriller.
29. X. ob 20. uri in 31. X. ob 18. uri: VSTOP PREPOVEDAN, amer. akcijski thriller.

Kino servis Brežice

Filmski spored

Od 16. do 31. oktobra

16. X. ob 18. uri, 17. X. ob 18. in 20. uri: NUNE POJEJO, am. komedija.
16. X. ob 20. uri: SOMMERSBY, am. zgod. melodrama.
20. in 21. X. ob 20. uri: PRIVEŽI ME, špan. komedija.
22. X. ob 20. uri, 23. in 24. X. ob 18. in 20. uri: PROSTI PAD, am. kriminalka.
27., 28., 29., 30. in 31. X. ob 20. uri: ZADNJI DOBRI MOŽJE, am. drama.

OBVESTILO

V oktobru bomo v občini Krško izvajali akcijo odvoza kosovnega odpada, in sicer po naslednjem razporedu:

* od 11.10. do 15.10.: Kostanjevica, Podbočje, Brod, Kalce - Naklo
* od 18.10. do 22.10.: Zdole, Pleterje, Dolenja vas, Stari Grad, Spodnji Stari Grad, Spodnja Libna

Prebivalci iz gospodinjstev, od katerih že odvažamo komunalne odpadke, naj kosovni odpad primerno zložijo in postavijo poleg zbirnih mest za gospodinjstevske odpadke najkasneje do 7. ure zjutraj na zadnji dan trajanja akcije odvoza kosovnih odpadkov.

* od 11.10. do 15.10.: Raka, Smednik, Cirje, Straža pri Raki

* od 18.10. do 22.10.: Velika vas, Gorenja vas.

* od 25.10. do 29.10.: Gorica, Jelše, Pristava, Veliki Podlog, Mali Podlog, Grzeča vas

V omenjena naselja bodo po terminskem planu nameščeni odprti kontejnerji, zato prosimo vse, ki so vključeni v redni odvoz smeti, da v te kontejnerje odlagajo izključno kosovne odpadke.

Kosovni odpadki iz gospodinjstev so: pohištvo, gospodinjstvi aparati, sanitarni elementi in drugi kosovni predmeti iz gospodinjstev.

Kosovni odpadki se bodo odvažali samo v določenem terminu za posamezno naselje.

Od 4.10. do 8.10. je že potekala akcija odvoza kosovnega odpada iz naselij: Leskovec, Grič, Gmajna, Veniške, Žadovine, Senovo, Krško (levi in desni breg Save), Brestanica, Drnovo, Brege, Mrtvice, Vihre.

Vodja DE Snaga
Drago Perc

Novi blišč starega

Grajske lepoticice

Brežice, 8. oktobra – V slavnostni dvorani brežiškega gradu je bil minuli petek prvi izbor za grajsko lepoticico – najlepšo mladenko Posavja. To je novo tekmovanje, ki se počasi spogleduje že s tekmovanjem za miss Slovenije '94. Grajske lepoticice bodo izbirali na osmih slovenskih gradovih, zaključek pa bo na gradu Cekin v ljubljanskem Tivoliju. Agencija Breathless, ki vodi tekmovanje, obljublja res najlepšo Slovenko, saj je izbor drugačen od dosedanjega. Razlikuje se v tem, da ne sprejemajo prijav, temveč lepoticice poiščejo, saj vemo, da se za tekmovanja ne prijavijo vedno najlepše.

V petek se je v Brežicah potegovalo za laskavi naslov Grajska lepoticica osem mladenk. Strokovna komisija ni imela lahkega dela. Dora Plestenjak – akademska slikarka, Jasmin Petan – Malahovsky – Antena, Irena Dolschon – Slovenske novice, Franci Zobarč – Turistično društvo Mostec in Andrej Pinterič – Radio Posavje – Studio Brežice so izbrali za najlepšo Sanjo Lončar, za prvo spremljevalko Afrodito Lozić in za drugo

spremljevalko Bojano Kušar. Izbor sta pospremila še gala modna revija brežiških trgovcev in cocktail party za vse povabljenе goste. Program sta popestrili pevka Darja Švaj-

Gimnazijka Sanja Lončar (v sredini) pravi, da ta zmaga ne bo prav nič spremenila njenega življenja. (Foto: Črt Čargo)

ger in napovedovalka slovenske televizije Eva Longyka. Brežiška slavnostna dvorana je po dolgih letih – stoletjih morda dobila pravo prirediteljo, po blišču primerno njej. (Pan)

Sanja Lončar, najlepša izmed deklet v viteški dvorani brežiškega gradu, s spremljevalcem. (Foto: Črt Čargo)

23. oktobra:

Republiška vaja "Posavje '93"

Akcija ne bo tako obsežna, kot so bile nekdanje NNNP.

Brod v Podbočju, 9. oktobra – Pomislite, kako bi reagirali, če bi po radijskem sprejemniku slišali: "Pravkar so nam iz centra za obveščanje sporočili, da je v nuklearni elektrarni prišlo do napake pri delovanju in s tem do uhanja ...". Na to in še marsikatero drugo vprašanje so nam v soboto odgovorili na kmetiji Banič pri Podbočju, kjer so izvedli generalko za akcijo "Posavje '93".

Pri praktičnem delu vaje so sodelovale enote občinskega štaba za CZ, občinske specializirane enote za RBK zaščito, vod RBK – Agrokombinat Krško, poklicna gasilska enota Krško, operativni gasilski enoti KS Krško in KS Kostanjevica, domačini na kmetiji Banič, ZD Krško, KD Krško, povezovalci in pojasnjevalci mag. Stanislav Čuber, helikopter MORS, specializirana enota rep. štaba za CZ – ELMA (mobilni laboratorij).

Republiška vaja "Posavje '93" bo 23. 10. 1993. Gvetka Tomin – Zorič je povedala, da je namen akcije preveriti usposobljenost enot zaščite in varovanja za primer radiološke nesreče. Akcije niso več tako obsežne, kot so bile "Nič nas ne sme presenetiti", predvsem zaradi racionalnejše porabe sredstev, ki jih je že tako premalo.

Vaja bo potekala v dopoldanskem času na sedežih štabov: občinskega, republiškega ter štaba CZ NEK, ob 14. uri pa bo praktični prikaz aktivnosti zaščite in reševanja v

primeru jedrske nevarnosti na kmetiji Banič v Podbočju. Vajo vodi republiški štab za civilno zaščito. (Boštjan Colarič)

Interni program KK 10

KLJUB VSEMU BI GA KAZALO OŽIVITI!

Če se je že frekvenca na Trdinovem vrhu očitno potopila v močvirje

Vodstvo krškega kabelsko distribucijskega sistema je poslalo vprašalnik z naslednjo vsebino: "Izteka se leto dni predvajanja poskusnega oddajanja programa na internem kanalu KDS. Kot ste že seznanjeni, začasno prekinjamo

predvajanje, ker moramo analizirati nadaljnje možnosti predvajanja in reorganizirati sedanjo organizacijo.

Ob želji po čimprejšnjem nadaljevanju oddajanja potrebujemo poleg vaših mnenj,

ovirani ljudje niso le prizadete osebe, katerih okvara, poškodba ali invalidnost je povzročena bodisi z rojstvom, nesrečo, boleznijo ali starostjo, ampak tudi vsi tisti, ki jih srečujemo v vsakdanjem življenju in se iz različnih vzrokov težko in počasi gibljejo (nosečnice, starostno bolehní, majhni otroci, odrasli z otroškimi vozički, ljudje, obloženi s prtljago in morda še kdo). Obseg skupine funkcionalno oviranih je torej zelo širok in raznolik. Skoraj vsak je v življenju vsaj enkrat funkcionalno oviran!

Kako neki se počuti invalid, ki se mora na hitro umakniti s cestišča pred kolono vozil? (Foto: DRM)

inštitut RS izdelal več študij, ki teoretično rešujejo urejanje grajenega prostora brez ovir. Na teh osnovah je nastal **Pravilnik o projektiranju objektov brez arhitekturnih ovir**, ki je izšel v Uradnem listu RS, št. 48/87.

Leta 1989 so v Ljubljani pri mestnem komiteju za urbanizem ustanovili **projektni svet za odpravljanje arhitekturnih ovir grajenega okolja** v Ljubljani. Sestavljajo ga predstavniki naslednjih ustanov: skupščine mesta Ljubljane, mestnih komitejev za urbanizem in varstvo oko-

Problem vključevanja funkcionalno oviranih ljudi v vsakdanje življenje, družbo, v delo je sicer znan in od časa do časa nekoliko več obravnavan v sredstvih javnega obveščanja. Vendar so to le poizkusi posameznikov, morda tudi prizadetih samih. Problematika je težavna, raznovrstna in se je nikakor ne moremo lotiti sistematično.

Funkcionalno oviranih ljudi je veliko. Predstavljajo eno izmed značilnih skupin prebivalstva, za katero je potrebna posebna pozornost pri načrtovanju in oblikovanju grajenega okolja. Funkcionalno

Vključevanje teh ljudi v vsakdanje življenje preko grajenega okolja, ki jim povzroča največ ovir, je dolgotrajen proces. Ukrepati je treba sistematično v vseh okoljih, dosledno pri načrtovanju novih projektov in naprav ter v mejah možnosti pri prenovi.

Grajeno okolje presojamo glede na dostopnost, uporabnost in prostornost. **Ovire so neustrezno oblikovani dostopi, preozki vhodi in komunikacijski prostori, neustrezno premoščanje višinskih razlik, obdelavata itd.**

Začetki reševanja te problematike v Sloveniji segajo v leto 1975, ko je Urbanistični

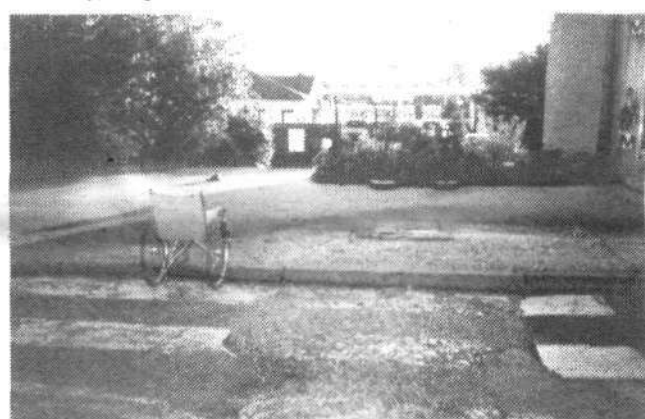
inštitut, FAGG-Arhitektura, mestne raziskovalne skupnosti, univerzitetnega zavoda za rehabilitacijo invalidov in predstavniki invalidskih organizacij. Ing. arh. Marija Vovk iz urbanističnega inštituta pa je pripravila obsežen **Priročnik za načrtovanje in prilagajanje grajenega okolja v korist funkcionalno oviranih ljudi.**

Rezultati te dejavnosti so v Ljubljani že vidni: sanirani prehodi za pešce (poglobljeni robniki), urejeni celi mestni

Pot do kulture je projektant invalidom odrezal, nihče drug jim je pa tudi ni odprl. (Foto: DRM)

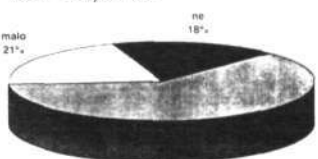
ga inštituta, FAGG-Arhitektura, mestne raziskovalne skupnosti, univerzitetnega zavoda za rehabilitacijo invalidov in predstavniki invalidskih organizacij. Ing. arh. Marija Vovk iz urbanističnega inštituta pa je pripravila obsežen **Priročnik za načrtovanje in prilagajanje grajenega okolja v korist funkcionalno oviranih ljudi.**

Rezultati te dejavnosti so v Ljubljani že vidni: sanirani prehodi za pešce (poglobljeni robniki), urejeni celi mestni

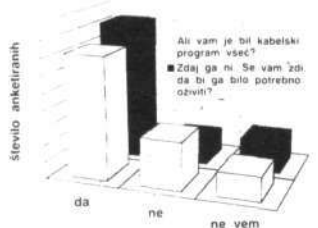
Če se človeku mudi na avtobus ali vlak, tale bližnjica do postaje se za zdravega ni najbolj uporabna, nikar za invalidski voziček. (Foto: DRM)

Med ostalimi vprašanji jih je na vprašanje **"Ali ste spremljali lokalni kabelski program ('KK 10')?"** odgovorilo pritrdilno 43,75 %, negativno 12,50 % in z "ne vem" 15,00 %.

Na vprašanje **"Ali vam je bil program všeč?"** smo dobili 45 % pritrdilnih odgovorov, 17,50 % nikalnih in 8,75 % odgovorov "ne vem".

Na vprašanje **"Sedaj ga ('KK 10') ni. Ali se vam zdi, da bi ga bilo potrebno oživiti?"** je odgovorilo pritrdilno 51,25 % anketirancev. Le 8,75 % se zdi, da interni kabelski TV program ni potreben in 11,25 % jih ne ve, ali je potreben.

Toliko o tem! Ankete smo se v Našem glasu lotili zaradi te-

predeli, dostop v opero, ostale kulturne, upravne in trgovske objekte, urejene sanitarije, parkirni prostori za invalide, zvočni semaforji za slabovid-

ne itd. Podobno delujejo tudi v Novem mestu.

Tem naporom se sedaj pridružuje tudi Krško. Upamo lahko, da bo skrb za grajeno okolje brez arhitekturnih ovir postalo stalnica tudi v našem mestu.

(V sestavku so uporabljeni članki iz revije PARAPLEGIK, ki jo izdaja Zveza paraplegikov Slovenije.)

EGON KOCJAN

Samoprevara je usoda nespametnih. Biti samo pametnejši kot bedak ni interesantno. (Walentin Falin, Življenjska pravila diplomata)